

PAIMEN, SOTILAS, KUNINGAS

raamattuseikkailuleiri pojille

Teemu Kuivalainen

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Opinnäytetyö, syksy 2013

Sosiaali-alan koulutusohjelma

Kristillisen lapsi- ja nuorisotyön
suuntautumisvaihtoehto

Sosionomi (AMK) + Kirkon
nuorisotyönohjaajan virkakelpoisuus

TIIVISTELMÄ

Kuivalainen, Teemu. Paimen, sotilas, kuningas, raamattuseikkailuleiri pojille. Syksy 2013, 44s., 2 liitettä. Diakonia-ammattikorkeakoulu, Sosiaalialan koulutusohjelma, kristillisen lapsi- ja nuorisotyön suuntautumisvaihtoehto, sosionomi (AMK) + kirkon nuorisotyönohjaajan virkakelpoisuus.

Opinnäytetyö on produktio, jonka tavoitteena oli tuottaa Raamatusta teemansa ammentava materiaali seurakunnan kouluikäisten poikien parissa tehtävään työhön. Tarkoitus oli tuottaa materiaali, joka huomioi poikien tarpeet toimijoina ja kehittyvinä ihmisinä sekä hyödyntää heidän valmiuksiaan oppijoina.

Opinnäytetyöprosessi alkoi syyskuussa 2012 ja jatkui syyskuuhun 2013 asti. Materiaalin pohjalta pidetty leiri sai nimekseen Paimen, sotilas, kuningas - seikkailuleiri. Materiaalin teemaksi valitsin Kuningas Daavidin elämän, josta materiaalin nimi on johdettu. Opinnäytetyöprosessiin kuului teorian keruu ja kartoitus jo olemassa olevista malleista, materiaalin kokoaminen, leirin suunnittelu ja toteutus sekä sen onnistumisen arviointi. Materiaalia testattiin viikonlopun mittaisella leirillä Hollolassa Parinpellon leirikeskuksesta 17.-19.5.2013. Leirillä, jolla materiaalia testattiin, oli 28 leiriläistä, neljä isosta ja neljä ohjaajaa. Ensimmäinen versio materiaalista oli valmis toukokuussa 2013 jolloin sitä päästiin testaamaan käytännössä. Leirin jälkeen lopullinen versio valmistui kesäkuussa 2013. Prosessin lopputuloksena valmistui käytännöllinen, helposti sovellettavissa oleva ja kohderyhmälle mieluinen leirimateriaali.

Materiaalin teoreettisina lähtökohtina olivat kristillinen kasvatus, seikkailupedagogiikka, kertomuksen merkitys, raamattuopetus ja poikien valmiudet ja tarpeet. Työn raporttiosassa on se teoriapohja joka vaikuttaa koko valmiin materiaalin taustalla.

Johtopäätöksenä on, että Raamatun kertomukset ovat edelleen merkityksellinen ja helposti lähestyttävä lähdemateriaali kirkon nuorisotyön toiminnalle.

Asiasanat: kristillinen kasvatus, kertomus, poikatyö, Raamattu, seikkailu, kuningas Daavid, leirityö

ABSTRACT

Kuivalainen, Teemu. Paimen, Sotilas, Kuningas. Over weekend Biblical Adventure camp for boys from eight to ten years of age. 44p., 2 appendices. Language: Finnish. Järvenpää, Autumn 2013. Diaconia University of Applied Sciences. Degree Programme in Social Services, Option in Christian Youth Work. Degree. Bachelor of Social Services.

This bachelor thesis is a product. The aim of the bachelor thesis was to create new material that dwelled its theme from the Bible and was specifically “boy-view”-oriented for church school-aged youth work. The aim of the material was that it would pay attention to a boys needs as a learner and as a developing human being, and furthermore would utilize their already existing capabilities as learners.

The process started in September 2012 and continued till September 2013. The camp was named after its precise theme as “Paimen, sotilas, kuningas seikkailuleiri”, meaning Herder, soldier, king – adventure camp, due to the theme of King David. The process included collecting theory, charting of already existing material of this kind, putting the material together, planning the camp, executing it and finally estimating the success of the project. The camp where material was tested had 36 attendants of which 28 were campers, four YCVs it means young Christian volunteers, and four instructors. The material was tested over a weekend long camp in The Parinpelto camp center in Hollola from 17th May till 19th May 2013. The first version of the material was complete in may 2013, before the camp where it was tested. After the camp the final version of the material was complete in june 2013. The product is practical, easy to adapt and congenial for the target group.

The theoretical basis for the material was Christian education, adventure pedagogy, the meaning of a tale, the teaching of the Bible and capabilities and needs of boys. In the report is included all the theory that influences in the material.

Results of the project were that the Bible and its tales are still today meaningful and easy to approach considering sources for church youth work.

Key words: christian education, tale, boy work, The Bible, adventure, King David, camp work

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO.....	6
2 OPINNÄYTETYÖN LÄHTÖKOHDAT JA TOIMINTAYMPÄRISTÖ.....	8
2.1 Opinnäytetyön tavoitteet.....	8
2.2 Aikaisempia tutkimuksia ja hankkeita	8
2.3 Hollolan seurakunta.....	9
3 KASVATUS JA KRISTILLINEN KASVATUS.....	10
3.1 Kasvatus	10
3.2 Kasvattaja ja kasvatettava.....	11
3.3 Kristillinen kasvatus.....	11
3.4 Kristillisen kasvatuksen ulottuvuudet	13
4 KERTOMUKSEN JA SEIKKAILUN PEDAGOGIIKKA	17
4.1 Kertomus.....	17
4.2 Kertomuksen havainnollistaminen	18
4.3 Seikkailupedagogiikka.....	19
4.4 Seikkailu.....	21
5 8-10 VUOTIAAT POJAT JA LAPSEN SPIRITUALITEETTI.....	22
5.1 Psykologinen kehitys.....	22
5.2 Ryhmään kuuluminen.....	22
5.3 Spiritualiteetti.....	23
5.4 Lapsen spiritualiteetti.....	24
6 LEIRITOIMINTA.....	26
6.1 Leiri	26
6.2 Leirin eri muodot.....	26
6.3 Leirin johtaja.....	27
7 MATERIAALIN VALMISTELU.....	28
7.1 Suunnittelun käynnistyminen	28
7.2 Mainostus ja leirikirjeet	28
7.3 Teorian hankinta ja palaverit	28
7.4 Ennakkovalmistelut	29
8 MATERIAALIN POHJALTA TOTEUTETUN LEIRIN KUVAUS	30
8.1 Ensimmäinen päivä	30

8.2 Toinen päivä.....	30
8.3 Kolmas päivä.....	32
9 TOTEUTUKSEN ARVIOINTI	34
9.1 Loppupalaveri.....	34
9.2. Teoria ja käytäntö.....	34
10 POHDINTAA.....	37
10.1 Prosessin pohdinta	37
10.2 Ammatillinen kasvu	38
10.3 Materiaalin arviointi	40
LÄHTEET	42
LIITE 1: Paimen, sotilas, kuningas-leirimateriaali	
Osio-B: Materiaalit	
LIITE2: leirikirje.....	

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni lähtökohtana oli Hollolan seurakunnan tarve poikanäkökulman lisäämiselle kouluikäisten työssä sekä omat havaintoni raamattuopetuksen lisäämisen tarpeesta kirkon kouluikäisten parissa tehtävässä työssä. Monessa seurakunnassa on pitkään pyritty pois jaottelusta poikatyö/tyttötyö, mutta monelta työntekijältä sekä lasten vanhemmilta kuulee nykyään sen, että vanhaa mallia kohti ollaan taas menossa ja halutaan selkeästi spesifioituneempaa työtä suunnata nimenomaisesti pojille.

Valitsin opinnäytetyön aiheeksi ja toteutustavaksi pojille suunnatun materiaalin, jonka teemaksi tulisi jonkin Raamatun henkilön tarina. Valitsin aihepiiriksi kuningas Daavidin tarinan ja sen raamatunkertomukset, sillä halusin valita jonkin klassisen raamatuntarinan ja henkilön, joka olisi hyvä tuntee. Daavidin tarinassa on paljon samaistumisen hetkiä pojille ja sen kautta voidaan tutkia matkaa pojasta mieheksi. Daavidin tarina ja Daavid hahmona on kuitenkin toisinaan ristiriitainen, eikä siksi aina välttämättä paras roolimalli pojille. Siksi olen pyrkinyt löytämään sellaisen tasapainon käsiteltävien asioiden suhteen, että kaikki tarinan olemuksen ja lapsille avautuvan merkityksen kannalta tärkeät elementit tulevat käsiteltyä, mutta sekulaarisemmat kysymykset ja enemmän aikuisen elämää koskevat kysymykset jäävät joko kokonaan käsittelemättä tai niitä vain sivutaan.

Raamatunkertomuksien on todettu olevan se väylä, jolla kristitty saa käsitellä elämän eri kysymyksiä ja samalla pysyy kiinni oman uskontonsa kulttuuriperimässä. (Luumi 2003, 61.) Materiaali, jonka olen tehnyt, on ”Paimen, sotilas, kuningas –seikkailuleiri”-niminen paketti, johon on koottu kuningas Daavidin tarinaan pohjautuvan leirin sisältö.

Työn yhteistyötahona on Hollolan seurakunnan nuorisotyön tiimi ja erityisesti kouluikäisten työstä vastaavat työntekijät. Tiimi käsittää neljä nuorisotyönohjaajaa ja yhden seurakuntapastorin. Kouluikäisten työstä vastaa kaksi nuorisotyönohjaajaa. Työn kohderyhmänä on kahdeksasta kymmeneen -

vuotiaat pojat seurakunnan kouluikäisten työssä ja hyödynsaajana Hollolan seurakunnan nuorisotyö.

Työn teoreettisina lähtökohtina ovat kristillinen kasvatus, raamattuopetus ja seikkailupedagogiikka. Työ paneutuu kahdeksasta kymmeneen -vuotiaiden poikien valmiuksiin ja kykyihin oppia, tarpeisiin sekä heille ominaisimpiin tapoihin vastaanottaa tietoa. Työssä kerrotaan myös lapsen spiritualiteetista, kertomuksen merkityksestä sekä leirityön muodoista.

2 OPINNÄYTETYÖN LÄHTÖKOHDAT JA TOIMINTAYMPÄRISTÖ

2.1 Opinnäytetyön tavoitteet

Tuotettavan materiaalin tavoitteena oli saada seurakunnille lisää työvälineitä poikatyöhön, seikkailukasvatukseen ja Raamatun tutkimiseen kouluikäisten kanssa. Opinnäytetyön tarkoitus oli luoda leirimateriaali, joka auttaa kouluikäisiä poikia tutustumaan Raamattuun heille mielekkäällä, hausalla tavalla. Tavoitteena oli, että materiaalipaketti toimisi kokonaisuutena, se olisi työntekijöille helpokäyttöinen ja selkolukuinen ja lapset innostuisivat sen tarjonnasta. Materiaali tulee toivottavasti jäämään seurakunnan aktiiviseen käyttöön ja mahdollisesti muutkin seurakunnat voivat hyödyntää sitä.

2.2 Aikaisempia tutkimuksia ja hankkeita

Kristilliseen kasvatukseen liittyviä tutkimuksia ja hankkeita on runsaasti. Ne ovat yleensä varhaiskasvatuksen tai rippikoulun jälkeisen työn piirissä toteutettuja, eivätkä kosketa kovinkaan laajasti kouluikäisten kasvattamista.

Omaa havaintoani lasten raamattutuntemuksen katoamisesta tukee Anna Laineen opinnäytetyö, jossa hän on tutkinut lasten kristillistä kotikasvatusta Kymin seurakunnassa. Tutkimustuloksissa todettiin, että kolmessa neljästä kodista Raamattua ei lueta ollenkaan. Samassa tutkimuksessa 80 % kodeista oli sellaisia, joissa Raamatun kertomuksia luettiin melko harvoin tai ei koskaan. (Laine 2012, 42.)

Kouluikäisille tai nimenomaisesti pojille suunnatuista seikkailupedagogisista leireistä ja tapahtumista on vähän lähdemateriaalia, mutta seikkailukasvatuksesta löytyy melko paljon ja tutkimustulokset toistavat itseään: kyseessä on hyödyllinen ja tarpeellinen toimintamuoto.

Johanna Sepän opinnäytetyönä oli toteuttaa seikkailu leikki-ikäisille lapsille ja heidän isilleen. Produktion loppupohdinnassa tultiin siihen tulokseen, että

seikkailukasvatus on hyvä menetelmä, sillä siinä lapsi saa olla kokonaisvaltaisesti mukana mielekkäällä tavalla ja oppia uusia asioita itsestään, toisista ja yhteistyöstä. (Seppä 2010, 25.)

Johanna Kuutti ja Henna Pohjola ovat tehneet opinnäytetyönään oppaan seikkailukasvatuksen menetelmistä. He kertovat opinnäytetyössään seikkailukasvatuksella olevan laajasti eri mahdollisuuksia ja toimintojen antavan yksilölle mahdollisuuden käyttää omia kykyjään ja voittaa epävarmuutensa. He listaavat seikkailukasvatuksen tavoitteeksi saavuttaa lopulta iloa, tyydytystä ja onnistumisen kokemuksia. Opinnäytetyössään he myös toteavat seikkailukasvatuksella olevan positiivisia vaikutuksia ongelmakäyttäytymiseen sekä edesauttavan oppimista. (Kuutti, Pohjola 2010, 13.)

2.3 Hollolan seurakunta

Hollolan seurakunta on Hollolan alueen ainoa seurakunta, jonka kappeliseurakunta on Hämeenkosken seurakunta. Hollolan seurakunnassa on 19 200 jäsentä, joista 1900 kuuluu Hämeenkosken kappeliseurakuntaan. Työntekijöitä seurakunnassa on kuusikymmentäkaksi, joista nuorisotyöntiimiin kuuluu neljä nuorisotyönohjaajaa ja yksi seurakuntapastori. Kouluikäistentyöstä vastaa kaksi näistä nuorisotyönohjaajista. (Hollolan seurakunta i.a.)

Hollolan seurakunta on aktiivinen nuorisotyön toimija, joka toteuttaa erilaisia nuorten tapahtumia, leiriä ja retkiä säännöllisesti. Kouluikäisten leirejä vuonna 2012 toteutettiin 19 ja niille osallistui 646 lasta sekä 114 vapaaehtoista isosta. Hollolan seurakunnan leirit järjestetään pääsääntöisesti Parinpellon kurssi- ja leirikeskuksessa. Kouluikäisten kerhoja samana vuonna oli 9, jotka osallistivat yhteensä 112 kerholaista ja 19 vapaaehtoista kerhonohjaajaa. (Sivonen, henkilökohtainen tiedonanto 17.9.2013.)

3 KASVATUS JA KRISTILLINEN KASVATUS

3.1 Kasvatus

Kasvatuksesta on kaksi suuret suuntaviivat antavaa teoriaa, Aristoteleen ja Jean-Jacques Rousseauin. Molemmat edellisistä olivat sitä mieltä, että kasvatuksen tehtävä on auttaa lasta saavuttamaan luonnollinen päämääränsä. Toisaalta molemmat ymmärsivät sillä eri asioita. Rousseauin mukaan lapsesta löytyy luonnostaan itsesäätelyjärjestelmä, jonka avulla hän itse löytää vapautensa rajat ja tekojensa seuraukset, ilman että aikuiset puuttuvat hänen elämäänsä. Aristoteles puolestaan tarjosi mallia, jonka mukaan ihmisen luonnollinen päämäärä voi toteutua vasta järjen kehittyessä ja sosiaalisen vuorovaikutuksen myötä. (Puolimatka 1999, 15-18.)

Totuus löytynee näiden kahden välistä, enemmän Aristoteleeseen nojaten. Mikäli lapselle ei opeteta arvoja, ei hän voi oppia niitä. (Puolimatka 1999, 18.) Pohjimmiltaan kasvatus on yhtä kuin kasvamisen ohjaamista eli sitä että kasvatettavan kanssa ollaan vuorovaikutuksessa ja hänelle tarjotaan ärsykeitä, jotka ohjaavat hänen kehitystään oikeaan suuntaan.

Yleispätevän kasvatuksen päämäärän määrittelyn tekee vaikeaksi se, että yksilöt eivät ole samanlaisia, vaan ohjautuvat omien taipumustensa ja mieltymystensä mukaisesti. Kasvatuksen tavoitteet ilmaisevat käsityksen siitä, mikä on elämässä arvokasta ja tärkeää. Eri kulttuureissa elämän arvot eroavat toisistaan ja niitä laitetaan hieman erilaisiin tärkeysjärjestyksiin kuin muissa kulttuureissa. Yleispätevää kasvatusteoriaa ei siis ole olemassa, sillä se edellyttäisi sitä, että kaikilla ihmisillä olisi samanlainen arvomaailma. (Puolimatka 1999, 22.) Erilaisia kasvatukseen liittyviä ilmiöitä voidaan siis kuvailla ja sitä miten on toimittu niihin liittyen, mutta ei voida yksiselitteisesti määritellä, mitä kaikkea kasvatus on. Sen sijaan täsmällisemmin määriteltyjä käsitteitä kuten kristillinen kasvatus voidaan selittää, ja siihen palaan tuonnempana.

Yhtenä kasvatuksen perustana voidaan pitää rakkautta. Lasta kohtaan osoitettu rakkaus on perusta joka mahdollistaa tunne-elämän ja persoonallisuuden terveen kehityksen. Jokaisen kasvattajan perusominaisuus pitäisi siis olla ehdoton rakkaus kasvatettaviaan kohtaan. (Puolimatka 2004, 56.)

3.2 Kasvattaja ja kasvatettava

Kasvatus on kahden ihmisen välinen vuorovaikutussuhde. Sen kaksi osapuolta ovat tällöin kasvattaja, eli hän joka kasvattaa, ja kasvatettava, eli hän joka saa kasvaa kasvattajan vaikutuspiirissä. Kasvattaminen on pitkäkestoinen tehtävä monine eri ulottuvuuksineen, mutta oleellista tässä suhteessa kasvattajan osalta on ymmärtää, mitä hän tekee ja mikä on hänen merkityksensä tässä suhteessa. Jo Platon ja Sokrates määrittelivät aikanaan tätä suhdetta: heidän määritelmänsä mukaan kasvattajan tehtävä ei ollut tuoda kasvatettavaan mitään sellaista, jota hänessä ei jo olisi, vaan kasvattajan tehtävä olisi vaikuttaa kasvatettavaan niin, että tämän potentiaali suuntautuu oikein, eli hänestä kasvaa hyvä ihminen. (Skinnari 2000, 107.)

Kasvattajan perimmäinen tehtävä on siis luoda kasvatettavalle sellainen ilmapiiri, ympäristö ja antaa sellainen esimerkki, joiden vaikutuksessa tämän on hyvä kasvaa. Kuten jo aikaisemmin tuli esille, kysymys siitä, milloin tämä vaikutus on oikeanlainen ja hyvä, riippuu kasvattajan ja yhteisön arvoista ja normeista. Mukailleen Tytöt ja pojat seurakuntalaisina- julkaisua tämän ilmapiirin luominen on monimuotoisessa ja medioituneessa maailmassa suuri haaste. Lapsi tarvitsee tukea kasvulleen ja tämä on kasvattajan ensisijainen tehtävä. (Kirkkohallitus 2012, 38.)

3.3 Kristillinen kasvatus

Kristillinen kasvatus luo teoriapohjaansa pitkälle aristotelelaisen ajatusmallin mukaan, sillä kielen oppiminen ja kielellisten valmiuksien kehittäminen luo pohjan esteettisten tunteiden merkityksen ymmärtämiselle. Se taas puolestaan

on keskeistä maailmankatsomuksellisessa ja uskonnollisessa pohdinnassa sekä yksilöllisen arvomaailman kehittämisessä. (Puolimatka 1999, 19.)

Sokrates, Platon ja Aristoteles loivat yhdessä ajatusmaailman arvotietoisuuden hallitsemasta ihmisestä, joka etsii korkeinta hyvää ja vain löytäessään korkeimman hyvän voi ihminen olla onnellinen. Kristinusko liittyi tähän perinteeseen varhaisessa vaiheessa hellenistikristittyjen vaikutuksesta ja otti monet kreikkalaisten filosofien ajatuksista itselleen. Esimerkiksi Augustinuksen ja Tuomas Akvinolaisen kasvatustähtäykset pohjautuvat korkeinta hyvää ja sen kautta onnellisuutta etsivään ihmiseen. (Puolimatka 1999, 19.)

Aristotelelainen perinne piti faktana sitä, että ihmisen todellinen merkitys ja paikka löytyvät identiteetistä valtion jäsenenä ja että valtion ulkopuolella ei ole merkitystä eikä onnellisuutta. Kristinusko muutti Aristotelelaista ajattelua kuitenkin siten, että kun Aristoteles oli arvioinut ihmistä hänen asemastaan ja suhteestaan valtioon, toi kristinusko yksilökeskeisemmän näkökulman. Ihmisen olemus ei olekaan riippuvaista valtiosta ja hänen sopeutumisestaan sen yhteisön jäseneksi vaan jokainen ihminen heijastaa omalla persoonallisella tavallaan Jumalan olemusta, jonka mahdollisuudet ovat äärettömät. Aristotelelainen perinne korosti sopeutumista mallikelpoiseksi kansalaiseksi mutta kristinusko nosti ihmisen esikuvaksi ristiinnaulitun Jeesuksen. (Puolimatka 1999, 20.)

Aristotelis-kristillinen ajattelumalli tukee lapsen kasvatuksen ohjaamisen tärkeyttä. Mutta lapsen kasvatusta ei pitäisi ohjata mielivaltaisesti. Tästä näkökulmasta kasvatuksen tehtävä on auttaa lasta löytämään itsensä, mutta ei tehdä tästä kasvattajansa kopiota. (Puolimatka 1999, 20.)

Kaikki kasvattaminen ja opetus on kohtaamista. Kristillisen kasvatuksen kannalta on oleellista miten kasvattajat käyttävät nuo kohtaamiset kasvatettavien kanssa. Se millä tavalla ja mistä näkökulmasta asioita lähestyy, voi olla lapsen tai nuoren elämän tai ainakin ajattelun kannalta ratkaisevaa. On eron tekävää, esitämmekö asian eettisestä käyttäytymisestä siinä valossa, että

näin kunnan ihminen ja kristitty tekee, vai siinä valossa, että eettisesti toimiminen on tärkeää, jotta kaikilla olisi hyvä olla. (Skinnari 2000, 57.)

Lapsen valmius ja vapaus löytää elämänsä päämäärä ei voi tapahtua ilman kasvatusta, sillä sellainen kasvatusta, joka kehittää lapsen normatiivisia valmiuksia, tekee mielekkästä valinnasta mahdollisia. Ihminen ei kovinkaan usein kehity yhtä paljon kaikilla elämän alueilla. Toiset kehittyvät paremmin kielellisissä valmiuksissa, toiset loogisessa päättelyssä, toisilla esteettiset ominaisuudet korostuvat ja toisilla fyysiset kyvyt ja nautinnot ovat suurimmassa osassa elämää. Kasvatuksen tärkeimpiä tehtäviä on ohjata ihmistä kohti elämänsä päämäärää, eli mielekkästä valintaa siitä, mitä haluaa elämällään tehdä. (Puolimatka 1999, 21.)

Kasvatustavoitteiden tulisi siis pohjautua käsitykseen siitä, että ihmisarvoinen elämä kuuluu kaikille. Tältä kannalta ajateltuna kasvatusta itsessään on jo kristillistä, vaikkei omaisi erityisesti kristillisen kasvatuksen tunnusmerkkejä. Kristillinen kasvatusta kuitenkin eroaa muusta kasvatuksesta, niiltä piirteiltä ja arvovalinnoilta, jotka eivät voi olla yleispäteviä kasvatuksessa aina ja kaikkialla. Luumin (2002, 109) mukaan yksi uskonnollisen kasvatuksen tehtävistä on avata lapselle niitä mahdollisuuksia, joilla Jumala voi puhutella häntä. Kertomukset ja niiden vaikutus on yksi näistä tavoista.

3.4 Kristillisen kasvatuksen ulottuvuudet

Muhosen tutkimuksessa kristillinen kasvatusta jaetaan kuuteen ulottuvuuteen, jotka edelleen jaetaan kahteen ryhmään: hengellisen puolen ja inhimillisen puolen ulottuvuuksiin. On hyvä huomata, että inhimillistä ja hengellistä puolta on mahdoton erottaa toisistaan tässä yhteydessä. Kuusi ulottuvuutta ovat opillinen, rituaalinen ja kokemuksellinen, jotka kuuluvat hengelliseen ryhmään, sekä eettis-moraalinen, huolenpidollinen ja pedagoginen, jotka kuuluvat inhimilliseen ryhmään. (Muhonen, Tirri 2008, 77.)

Opillinen ulottuvuus kristillisessä kasvatuksessa tarkoittaa kristinuskoon kuuluvia oppeja ja uskomuksia sekä niiden välittämistä (Muhonen, Tirri 2008, 78). Raamatunkertomukset, jotka ovat keskeinen osa tätä opinnäytetyötä, ovat myös osa opillista ulottuvuutta. Opillisen ulottuvuuden merkityksenä on välittää Jumalan sanaa sekä kirkon oppia ja näin viedä eteenpäin yhteistä perinnettä ja lujittaa kristityn identiteettiä (Muhonen, Tirri 2008, 78).

Kristitylle raamatunkertomukset avaavat erilaisia teitä käsitellä elämän pieniä ja suuria kysymyksiä myös nykypäivän elämisen näkökulmasta. Luterilaisessa ajattelussa Raamatun teksti on Jumalan puhetta ihmiselle ja usko puolestaan syntyy, kun Jumala puhuttelee ihmistä ja ihminen reagoi tähän. Usko on siis Jumalan teko ja kristillisen kasvattajan tehtäväksi jää luoda mahdollisuuksia ja poistaa esteitä, jotta Jumala ja kasvatettava pääsevät kohtaamaan. (Muhonen, Tirri 2008, 77; Seppälä 1988, 16.)

Rituaalisella ulottuvuudella käsitetään kristilliset tavat ja perinteet kuten rukoileminen, hengelliset laulut, hartaus- ja jumalanpalveluselämä sekä kirkkovuoden seuraaminen. Rituaalien tarkoituksena on vahvistaa niihin osallistuvien yhteen kuulumisen tunnetta sekä tarjota turvallisuutta ja kokemuksia. (Muhonen, Tirri 2008, 78.) Kristillisen kasvattajan tehtävä on auttaa myös kasvatettavia ymmärtämään tapojen ja perinteiden merkitys. Rituaalinen ulottuvuus on siis kiinteästi yhteydessä opilliseen ja kokemukselliseen ulottuvuuteen. Sen kautta kenen tahansa on mahdollista päästä osalliseksi uskonnosta ja sen kokemuksellisesta puolesta, vaikka ei vielä ymmärtäisi opillista puolta. (Muhonen, Tirri 2008, 78.)

Kokemukselliseen ulottuvuuteen kuuluvat ne kokemukset ja tuntemukset, joita kasvatettava saa osakseen kristillisen kasvatuksen myötä. Siihen kuuluu myös kokemus Jumalan rakkaudesta ja läsnäolosta. (Muhonen, Tirri 2008, 79.) Kokemuksellinen ulottuvuus tuo esiin kristityn hengellisyyden: usko ei ole vain tietoa ja opittuja tapoja vaan luottamista ja turvautumista Jumalaan. Kristillisen kasvatuksen avainkysymyksiä, joihin sillä pyritään vastaamaan, on ihmisen aito tarve olla yhteydessä Luojaansa. Sillä pyritään siis vahvistamaan kasvatettavan Jumala-suhdetta ja tukemaan hengellistä hyvinvointia.

Kasvattajan keskeisin tehtävä ja rooli on olla turvallinen aikuinen ja kristityn aikuisen esimerkki. (Muhonen, Tirri 2008, 79.) Lapsi imee itseensä myös kasvattajan luottamusta Jumalaan ja Hänen varjelemaansa elämään. On oleellista huomata, että tässä kristillinen kasvatusta eroaa sellaisesta uskontokasvatuksesta, jonka tehtävä on vain välittää uskon tiedollista puolta. Kuten jo aikaisemmin tuli esille, on kokemuksellisen ulottuvuuden tarkoitus vahvistaa kasvatettavan luottamusta Jumalaan.

Kristityn aikuisen mallina oleminen on tärkeä käsite tämän opinnäytetyön kannalta. Kinnusen (2011, 34) mukaan suomalaisissa seurakunnissa on kiinnostavana ilmiönä poikien katoaminen seurakunnan toiminnasta noin yhdeksän ikävuoden paikkeilla, kun taas tyttöjen osallistuminen jatkuu huomattavasti pidempään. Kuitenkin esimerkiksi roomalaiskatolisissa messuissa nuoret pojat avustavat erilaisissa tehtävissä läpi lapsuutensa ja pitävät näitä tehtäviä kunnia-asioina. Meiltä on kadonnut Raamatusta tuttu malli, jossa isät kertovat lapsilleen Jumalan teoista. Uskovat isät ja miehet ovat ehkä liian kaukana pojistaan ja he eivät innostu tehtävästään uskovan miehen mallina. (Kinnunen 2001, 34.) Ainakin tällä hetkellä kristillisenä kasvattajana toimiva miespuolinen nuorisotyönohjaaja, pappi tai kenties jopa isonen on se kristityn miehen malli, johon pojan olisi hyvä turvautua ja josta etsiä sitä luottamusta Jumalaan, jota myös mies elämässään tarvitsee.

Eettis-moraalisella ulottuvuudella tarkoitetaan kristillisessä kasvatuksessa niitä eettisiä periaatteita ja moraalista toimintaa, jotka kumpuavat sekä kristinuskon opista että uskosta rakastavaan ja hyvään Jumalaan. (Muhonen, Tirri 2008, 79.)

”Opettaja, mikä on lain suurin käsky?” Jeesus vastasi: ”Rakasta Herraa, Jumalaasi, koko sydäimestäsi, koko sielustasi ja mielestäsi. Tämä on käskyistä suurin ja tärkein. Toinen yhtä tärkeä on tämä: Rakasta lähimmäistäsi niin kuin itseäsi. Näiden kahden käskyn varassa ovat laki ja profeetat.” (Matt 22: 36-40.)

”Kaikki, minkä tahdotte ihmisten tekevän teille, tehkää te heille. Tässä on laki ja profeetat.” (Matt 7:12.)

Rakkauden kaksoiskäsky sekä kultainen sääntö tiivistävät suorasukaisesti kristityn eettiset toimintaperiaatteet, jotka haastavat kristityn vastuuseen ja

lähimmäisenrakkauteen. Kristillinen kasvatusta on siis myös arvokasvatusta, jossa kasvattajan tehtävänä on opettaa ja välittää kasvatettaville, mitä ovat hyvät tavat ja mikä on oikein tai väärin. Pelkkä tiedollinen arvojen opettaminen ei kuitenkaan yksin riitä, vaan kristillistä kasvatusta on myös yhdessä opetella toimimaan ja elämään niin, että nuo periaatteet toteutuvat käytännössä. Tässäkin on tärkeää huomata, että arvot ja periaatteet eivät välity lapsille abstrakteina käsitteinä, vaan tärkeintä on kasvattajan antama malli ja esikuva. (Muhonen, Tirri 2008, 79.)

Huolenpidollisen ulottuvuuden sisältöä on vaikea erikseen määritellä, mutta huolenpidollinen ulottuvuus voidaan nähdä silloin, kun tietyt asiat toimivat ja toteutuvat oikein kristillisessä kasvatuksessa. Kristillisen kasvattajan ja kasvatettavan pedagoginen suhde on yksi mittari huolenpidollisen ulottuvuuden näkyvyyden ja onnistumisen mittaamisessa. Kasvattajan ja kasvatettavan välisessä vuorovaikutuksessa tulisi olla lämmin, turvallinen ilmapiiri ja siinä kuuluisi näkyä huolenpito ja rakkauden osoittaminen. (Muhonen, Tirri 2008, 80.) Turvallisuuden kokemus on vahvasti yhteydessä myös oppimiseen. Turvallisessa ryhmässä on hyvä keskittyä opiskelemaan, kuuntelemaan, keskustelemaan, epäonnistumaan, onnistumaan ja oppimaan. Turvallinen ryhmä siis on ryhmä, joka poistaa tarpeen keskittyä itsensä suojelemiseen ja pelkäämiseen. (Ritokoski 2010, 71.) Turvallinen ryhmä suojelee lasta.

Pedagoginen ulottuvuus käsittää sisällölliset ja menetelmälliset ratkaisut, joilla pyritään toteuttamaan kristillistä kasvatusta, sekä niiden taustalla olevat periaatteet ja lähtökohdat. Menetelmällisesti kristillinen kasvatusta turvautuu yleiseen kasvatustieteeseen eikä ole olemassa omana tieteenalanaan niin sanottua kristillistä kasvatustiedettä. Sisältö on kuitenkin kristilliselle kasvatukselle omaleimaista ja tekee kasvatuksesta kristillistä. (Muhonen, Tirri 2008, 81.) Kristillisen kasvatuksen kokonaisvaltaisuus tekee siitä hyvin helposti olosuhteisiin ja resursseihin sopeutuvan alan ja siinä onkin mahdollista hyödyntää mitä moninaisempia menetelmiä ja toimintatapoja. Pedagoginen ulottuvuus tuo erityisellä tavalla jälleen esiin kasvattajan merkityksen. Kasvattajan täytyy kyetä sitoutumaan yhteisiin arvoihin, päämääriin sekä kirkon oppeihin, jotta kokonaisvaltainen kristillinen kasvatusta säilyttää oman pohjansa.

4 KERTOMUKSEN JA SEIKKAILUN PEDAGOGIIKKA

4.1 Kertomus

Jotta ymmärtäisi miksi kertomukset on yksi parhaista tavoista käsitellä Raamattua, tulee ymmärtää että yli puolet Raamatun teksteistä on kertomusmuodossa. Lisäksi Raamatun kertomuskieli on erittäin kehittynyttä ja rikasta. Tämä johtuu siitä, että Israelin kansan kulttuuri ja uskonto olivat vanhan testamentin syntyäikaan täysin kuvattomia. Niin sanottu kuvakielto kuuluu näin: ”Älä tee itsellesi patsasta, äläkä muutakaan jumalankuvaa, älä siitä, mikä on ylhäällä taivaalla, äläkä siitä, mikä on vesissä maan alla. Älä kumarra äläkä palvele niitä” (2 Moos 20:4-5). Se kielsi Israelilaisilta kolme asiaa, joista ensimmäinen oli Jumalaa esittävät kuvat missään muodossa, toinen oli kuvien palvominen ja viimeisenä se kieltää tekemästä yhtään minkäänlaista kuvaa. Näin Israelilainen kulttuuri jäi täysin kehittymättömäksi kuvataiteellisesti, mutta narratiivinen ja runollinen kulttuuri kehittyi vielä nopeammin sillä kustannuksella. (Luumi 2002, 103.)

Raamatun kertomuksia käytettäessä on tärkeää huomioida pitkään vallalla ollut teologinen ilmiö, jossa kertomukselle asetetaan painoarvoa vain jos se voidaan historian tutkimuksen keinoin mieltää ”todeksi” kertomukseksi. Jotta voi luontevasti käyttää Raamatun kertomuksia, täytyy tätä teologista asennetta kohtaan olla erittäin kriittinen. Onkin tärkeää kysyä itseltään Raamatun tulkitsijana, tuleeko Raamatun kertomus silloin oikein ymmärretyksi kun tunnetaan sen syntyhistoria ja voidaan todentaa sen historialliset faktat. Kertomus ei kärsi siitä, että siinä on historiallisia epäselvyyksiä tai jopa asioita, jotka on paikkansa pitävyydeltä tutkittu fiktiivisiksi historian kannalta. Raamatun kertomuksen merkittävyys tulee sen spiritualisesta ulottuvuudesta, eikä historiallisista faktoista. (Luumi 2003, 47-48.)

On syytä muistaa että Raamattu on tarkoitettu pyhäksi kirjaksi, ei historian kirjaksi ja se mielessä sitä pitäisi myös lukea. Daavidin tarina on yksi kuuluisimpia ja käytetyimpiä Raamatun kertomuksista. Historiallisen

tutkimuksen perusteella tiedetään melko varmasti monen Raamatun lauseen Daavidista olevan historiallisesti fiktiivisiä. Se ei kuitenkaan tarkoita että kertomuksen merkitys tai hengellinen sanoma kärsisi siitä.

1960-luvulla Professori Ronald Goldman pääsi tutkimustuloksiin jotka osoittivat että lapsi ei voi ymmärtää Raamattua ”oikein”. Keskeinen mittari hänen tutkimuksessaan oli miten lapset ymmärtävät Raamatun symboleita, vertauksia, Jumalaa, rukousta, ihmeitä ja Jeesusta uskonnollisen ajattelun älyllisellä tasolla. Hänen tutkimuksena tulokset olivat ymmärrettäviä siitä näkökulmasta josta hän oli asiaa tutkinut. Alle 12 -vuotiaalla lapsella ei ole samanlaisia älyllisiä valmiuksia ymmärtää Raamatun kertomusten taakse kuin aikuisella, mutta hänen tutkimuksensa olikin hyvin aikuiskeskeinen. Tutkimus sivuutti kokonaan sen puolen, jota lapset ymmärtävät ilman muuta aikuisia paremmin: konkreettinen, ”maaginen” ja aistein koettava Raamatun maailma ei ollut tutkimuksen kohteena. Goldmanin käsitys oli pitkään vallalla kasvatus- ja opetustyössä mutta nykyään lapsien tavoista ja valmiuksista ymmärtää tiedetään ja tiedostetaan paljon enemmän. (Luumi 2002, 110.)

4.2 Kertomuksen havainnollistaminen

Oppimisen kannalta ei ole riittävää, että lapsi kuulee Raamatun kertomuksen tai kertomuksen joka pohjautuu Raamatun henkilöön tai tapahtumiin. Lapsella täytyy olla pääsy kiinni itsensä kertomuksen materiaaliin ja Raamatulliseen sisältöön. Raamatun opettaminen lapselle on rohkaisua ja lapsen auttamista vuorovaikuttamaan ja toimimaan Raamatun kanssa niin kuin hän itse parhaiten siihen pystyy. Lasta pitää rohkaista ja auttaa kokemaan Raamattua niin kuin hän itse kykenee. Lapselle luontaista on leikkiä ja näytellä. Leikkiminen ja näyttely ovat yksi tapa oppia Raamattua. Raamatun opettaminen lapselle on auttamista lapsen oman prosessin kanssa Raamatun tulkitsemiseen ja oppimiseen. Se on lapsen auttamista siihen että hän kertoisi, jakaisi ja pitäisi omista kohtaamisistaan Raamatun kertomusten kanssa. Raamatun opettamisen päämäärä on auttamista siihen että lapsi oppisi ajattelemaan,

tuntemaan ja ihmettelemään Raamattua ja tapaa kohdata ja kuunnella sitä. (Butler 2009, 223.)

On oleellista tietää että vaikka kertomusta on hyvä havainnollistaa, jotta sitä ymmärtäisi paremmin, on kuulijalla itsellään suurin vastuu kertomuksesta. Kertomus myös antaa eniten kun kertoja antaa kuulijalle suurimman vastuun kuullun ”näkemisestä”. (Luumi 2002, 82.) Kertomuksen näkemisellä tarkoitan sitä, että kuulija itse mielikuvituksensa varassa kuvittaa kertomuksen paikat, henkilöt ja tapahtumat. Mitä vähemmän kuulijalle antaa valmiita kuvauksia, sitä enemmän jaa omalle mielikuvitukselle tilaa. Parhaimmillaan raamatunkertomusten käyttäminen on toimintaa joka tuottaa iloa, antaa kuulijalle ajateltavaa sekä siinä hetkessä että myöhemmin ja siirtää perinnettä eteenpäin. (Luumi 2002, 108.)

4.3 Seikkailupedagogiikka

Seikkailupedagogiikka eli seikkailukasvatus on ideana jo antiikin aikana syntynyt. Platon esitti teoksessaan ”Tasavalta” näkökulmia siitä miten parhaiten kasvatettaisiin lapsia kohti aikuisuuden velvoitteita ja vastuuta. Platon oli sitä mieltä, että parhaiten urhoollisuutta edistettiin käytännön tilanteissa. Samoin Aristoteles esitti hyveiden olevan parhaiten opittavissa elämällä niitä tilanteita jossa oikeita tottumuksia oppisi. (Lehtonen 1998, 11.) 1900-luvun alussa saksalainen Kurt Hahn luettuaan Platonin Tasavalta-teoksen alkoi haaveilla uudesta koulusta, jossa toiminta ja ajattelu eivät olisi erillisinä toisistaan vaan olisivat vuorovaikutuksessa. Vuonna 1920 Saksan valtakunnan kansleri Max von Baden, joka oli myös kiinnostunut Platonin teorioista, perusti koulun joka noudattaisi tätä ajatusmaailmaa ja kutsui Kurt Hahnin koulun johtajaksi. (Lehtonen 1998, 14.)

Muutamaa vuotta myöhemmin koulun kasvatustilaksi muotoiltiin seuraavat seitsemän kohtaa joita voidaan pitää seikkailukasvatuksen pohjana: Anna lapselle mahdollisuus itsensä löytämiseen, anna lapsen kohdata voittoja ja tappioita, anna mahdollisuus yhteisön edun asettamiseen ennen yksilön etua,

anna mahdollisuus hiljaisuuteen ja mietiskelyyn, harjoita mielikuvitusta, anna peleille ja leikeille oma paikkansa – mutta ei yksinvaltaa ja vapautta etuoikeutetut lapset heitä heikentävästä ylemmyyden tunteesta, toisin sanoen varaa tilaa yhteiskasvatukselle niiden kanssa, joiden oli taisteltava löytääkseen oma paikkansa yhteiskunnassa. (Lehtonen 1998, 14.)

Seikkailukasvatuksen pääkohdat nivoutuvat sujuvasti yhteen kristillisen kasvatuksen ulottuvuuksien kanssa. Opillinen ulottuvuus on yhteydessä lapsen mahdollisuuksiin löytää itsensä sekä mielikuvituksen harjoittamiseen. Rituaalinen ulottuvuus on yhteydessä hiljaisuuteen ja mietiskelyyn. Kokemuksellinen ulottuvuus liittyy mahdollisuuksiin löytää itsensä, kohdata voittoja sekä tappiota, mielikuvituksen harjoittamiseen ja peleihin ja leikkeihin. Eettis-moraalinen ulottuvuus on myös yhteydessä itsensä tutkiskeluun ja löytämiseen, mutta painottuu myös kun on mahdollisuus asettaa yhteisön etu ennen omaa etua. Voisi nähdä että leikeissä on myös omat eettis-moraaliset ohjeensa ja hetkensä. Huolenpidollinen ulottuvuus löytyy niissä hetkissä kun lapsen annetaan kohdata voittoja ja tappioita turvallisessa ympäristössä. Hänelle annetaan mahdollisuus hiljaisuuteen ja mietiskelyyn sekä toteutetaan yhteiskasvatusta eri lähtökohdista tulevien lasten kanssa. Pedagoginen ulottuvuus liittyy selkeimmin useimpiin kohtiin mutta erityisesti se on yhteydessä lapsen mahdollisuuksiin löytää itsensä, mahdollisuuksissa asettaa yhteisön etu yksilön edelle, mielikuvituksen harjoittamisessa sekä peleissä ja leikeissä.

Seikkailukasvatusta voidaan pitää metodina tai tapana lähestyä asioita, jossa haasteelliset toiminnot muodostavat mahdollistavan ympäristön nuoren ihmisen persoonalliselle, sosiaaliselle ja kasvatukselliselle kehitykselle (Telemäki 2001, 24). Yksi kasvatuksen tarkoituksista on ohjata lasta sellaisiin tilanteisiin ja toimintoihin jossa luodaan sellaisia kokemuksia jotka ohjaavat lapsen kehitystä niin että hänen olisi mahdollista elää mielekästä ja monipuolista elämää. (Puolimatka 1999, 25.) Seikkailukasvatuksen tavoitteet ovat itsetunnon vahvistaminen, aloittelisuuden ja vastuullisuuden korostaminen sekä sosiaaliset taidot (Pulkamo 2008, 497).

4.4 Seikkailu

Seikkailuksi voidaan määritellä mikä tahansa epävarmaan tulokseen johtava kokemus. Seikkailu on ikään kuin epävarmuutta sisältävää vapaa-aikaa. Näin kanadalainen Simon Priest määritteli seikkailun ja samankaltainen on myös Josef Kochin määrittely seikkailukasvatuksesta: Seikkailu sijoittuu osallistujille vieraaseen ja vaatimuksia asettavaan ympäristöön, usein luontoon. Seikkailutilanteisiin liittyy aina toimintaa, josta on vaikea kieltäytyä. Ennen fyysisen toiminnan aloittamista vaaditaan henkistä suunnittelua ja harkintaa. Seikkailutilanteisiin liittyy aina välittömyyttä, ennalta arvaamattomuutta ja yllätyksellisyyttä. Seikkailu tarjoaa mahdollisuuden ryhmäkokemiseen: uudet tilanteet, jotka vaativat rohkeutta mutta samalla aiheuttavat ahdistuneisuutta, edellyttävät ryhmältä toimintakykyä ja usein myös roolien uudelleen arviointia. Tarkoituksena on turvallisuuden ja kontrollin sekä toisaalta arvaamattomuuden ja itsensä voittamisen välisen tasapainon löytäminen. (Lehtonen 1998, 19.)

Seikkailutilanteen määritelmäksi voidaan katsoa myös se että pois seikkailusta ei ole mitään välitöntä pakotietä, kun siihen on kerran ryhdytty, vaan se täytyy suorittaa loppuun saakka (Telemäki 2001, 23).

Aina kun kyse on seikkailusta, saatetaan kohderyhmä tietynlaisen epävarmuuden ja epäonnistumisen mahdollisuuden kynnykselle. Seikkailu saattaa myös kulkeutua täysin ennalta arvaamattomaan suuntaan eikä lopputulos ole koskaan varma. Sen vuoksi onkin tärkeää että seikkailun päätteeksi seikkailu puretaan kohta kohdalta siihen osallistuneiden kanssa heti sen jälkeen. Näin myös Paimen, Sotilas, Kuningas-materiaali ohjeistaa toimimaan Viimeiset hetket -toiminnon kautta.

5 8-10 VUOTIAAT POJAT JA LAPSEN SPIRITUALITEETTI

5.1 Psykologinen kehitys

Tämän ikäisille pojille keskeisin tapa rakentaa sosiaalisia suhteita ja kuluttaa aikaa on kilpailla ikätovereidensa kanssa. Fyysiset suoritukset ja erilaiset pelit ovat poikien tapa tutustua toisiin, vertailla omia vahvuuksiaan toisen vahvuuksiin ja todistaa muille olevansa parempi. Kahdeksan- vuotiaan pojan maailmassa on itsetunnon kannalta tärkeää olla toisia parempi edes jossain ja sellaisen onnistumisenkokemuksen puute saattaa vahingoittaa lapsen itsetuntoa. (Sinkkonen 2010, 32.) On siis tärkeää ohjata poikia niin, että ne jotka pärjäävät jossain lajeissa hyvin, myös saavat osoittaa taitonsa ja näin ruokkia itsetuntoaan. Tarkoituksen mukaista ei ole rangaista heitä rajoittamalla mahdollisuuksia loistaa muiden edessä. Mutta yhtä oleellista on luoda tilanteita, joissa toiset pääsevät osoittamaan taitonsa sekä antaa tasapuolisesti mahdollisuuksia ja onnistumisen kokemuksia niille pojille, jotka eivät pärjää yhtä hyvin erinäisissä lajeissa ja peleissä.

5.2 Ryhmään kuuluminen

Kaikki ryhmät eivät ole samanlaisia. Ryhmä voidaan käsitteenä määritellä ja erotella sen perusteella, mitä funktiota varten ryhmä on syntynyt, millainen rooli ohjaajalla on ja millainen on ryhmän sisäinen roolijako ja vuorovaikutus. Ryhmän tunnusmerkeiksi voidaan listata ryhmän koko, tarkoitus, rajat, säännöt, vuorovaikutus, työnjako, roolit ja johtajuus. Ryhmä muodostuu siitä kun sen jäsenillä on jokin yhteinen rajattu tavoite, keskinäistä vuorovaikutusta ja käsitys siitä ketä ryhmään kuuluu. Ryhmän täytyy kuitenkin ensin muotoutua. Sen kehitysvaiheet ovat: muodostuminen, kuohunta, sopimus, hyvin toimiva ja lopetus-vaiheet. (Ritokoski 2010, 63.)

7-12-vuotialla lapsilla on entistä vahvempi suuntautuminen samanikäisiin tovereihin ja ystävyys-suhteisiin heidän kanssaan. Tyttöillä ensisijaisesti tärkeitä

ovat kahdenkeskeiset suhteet, mutta pojat hakeutuvat luonnostaan isompiin ryhmiin. Lapselle on tärkeää sekä rakentaa vastavuoroisia ystävyys-suhteita että kuulua ryhmään. Näillä molemmilla on oma funktionsa vaikka ne eivät olekaan täysin toisistaan erilliset käsitteet. (Ritokoski 2010, 59, 62.) Tämä työ keskittyy enemmän ryhmään kuulumisen tarpeeseen ja poikien luontaiseen lahjaan muodostaa ryhmiä.

Tässä ikävaiheessa poikien tärkein verkosto on samanikäiset kaverit. Samaan ryhmään kuuluminen muiden samanikäisten poikien kanssa luo suojamuurin, jonka sisällä saa kehittää taitojaan, mitellä toisten kanssa ja rakentaa omaa maskuliinisuuttaan. (Sinkkonen 2010, 38.) Ryhmässä lapsella on myös mahdollisuus opetella yhteistyötaitoja, johtajuutta ja oman puolensa pitämistä. (Ritokoski 2010, 65.) Lapsi joka ottaa toiset huomioon mutta pitää omat puolensa, on usein toveriryhmässä pidetty. Ryhmän johtajaksi yleensä valikoituu lapsi, jolla on hyvä mielikuvitus, hyvä ilmaisukyky ja kyky kuunnella muita. (Luukkonen 1997, 34.) Leirillä mahdollisuus tähän suojamuriin luotiin toimimalla ryhmissä.

5.3 Spiritualiteetti

Tiivistettynä sanan ”spiritualiteetti” voisi määritellä tarkoittavan tietoisuutta todellisuuden syvemmästä ulottuvuudesta. (Ubani 2003, 15.) Spiritualiteetti - käsite liittyy vahvasti ihmisen uskonnollisuuteen, mutta on sisällöltään ”uskontoa” väljempi käsite, eikä ole sitoutunut mihinkään tiettyyn uskontoon. Spiritualiteetti eroaa merkitykseltään myös suomen kielessä sanasta ”hengellisyys”. Suomen kielessä hengellisyyteen sisältyy ehkä vahvemmin kristilliseen hartauden harjoittamiseen liittyviä merkityksiä kuten rukouselämä, hengellinen laulu tai hiljentyminen Raamatun sanan äärelle. (Ubani 2003, 16.) Vertailuna englannin kielessä sana ”*spirituality*” voidaan kääntää tarkoittamaan hengellisyyttä tai spiritualiteettia. Siksi ei ole tarkoituksen mukaista käyttää sanaa hengellisyys tässä yhteydessä.

Ubani viittaa Nayn ja Hayn toteamukseen spiritualiteetin merkitsevän lähes kaikkea ”moraalisen herkkyyden” ja ”mystisen Jumala-yhteyden” väliltä. Alueita joihin Hay sanoo spiritualiteetin olevan yhteydessä, on muun muassa esteettisyyden taju, mielikuvitus, psyykkinen terveys sekä ihmissuhteet ja etiikka. Spiritualiteetin olemassaolo ei näyttäisi olevan riippuvainen ihmisen uskonnollisuudesta ja uskonnosta, joten tutkijat pitävät spiritualiteettia myötäsyttyisenä ominaisuutena. Spiritualiteetti voidaan määritellä myös herkkyydeksi asioiden syvempää ulottuvuutta toisin sanoen arkitodellisuuden transdendenssistä luonnetta kohtaan. (Ubani 2003, 16.)

David Hay lähestyy spiritualiteettia kokemusmaailman kautta. Hayn käsitystä tarkastellen Ubanin näkemyksen mukaan spirituaalinen kokemus ja arkikokemus eroavat siinä, että spirituaalisessa kokemuksessa tiedostetaan spirituaalisen ulottuvuuden olemassaolo. Voidaan ajatella että spirituaalisen tiedostaminen ei tarvitse olla välittömässä yhteydessä tapahtumaan vaan myöhemmin tapahtuva merkityksen antaminen voi tehdä arkikokemuksesta spirituaalisesti merkittävän. (Ubani 2003, 17.) Viikonloppuleirillä saatu arkikokemus voi saada spiritualisen merkityksensä vasta viikkojen tai jopa vuosien päästä.

5.4 Lapsen spiritualiteetti

Hayta mukaillen lapsen spiritualiteetti ei ole epäkypsä välivaihe aikuisen uskonnollisuuteen vaan on olemassa ”valmiina” myös lapsilla. Spiritualiteetin muuttuminen ei oikeastaan tapahdu kypsä-epäkypsä akselilla vaan vaihtelee ”selkeän ja tiedostavan” sekä ”tukahdetun ja jäsentymättömän” välillä. Tämä tilanne voi vaihdella molempiin suuntiin ihmisen elämän aikana. Spiritualiteetin kehittämisessä onkin lähinnä kyse siitä, että ihminen säilyttää yhteyden omaan spiritualiteettiinsa, mikä ilmenee kykyinä spirituaaliseen herkkyyteen ja kokemiseen. (Ubani 2003, 19.) ”Lapsen usko” ei tarkoita sitä että lapsen olisi helppo uskoa siksi että hän ei vielä tiedä tai ymmärrä asioita maailmasta. Lapsen on helppo uskoa koska hänen spirituaalista herkkyyttään ei ole vielä tukahdutettu.

Hayn ja Nayn tutkimuksessa spiritualiteetin yleisenä piirteenä lapsilla havaittiin erityinen "suhdetietoisuus" *relational consciousness*. Tähän tulokseen he päätyivät kahden pääasiallisen ilmiön kautta: ensinnäkin spiritualisissa keskusteluissa lasten kanssa havaittiin lapselle epätavallisen syvä asioiden tiedostamisen ja ymmärtämisen taso verrattuna keskusteluun arkisista asioista. Toiseksi spiritualisissa keskusteluissa lapsi suhteutti asioita itseensä, ympäristöön, muihin ihmisiin ja Jumalaan. Tämä ei ollut irrallinen ilmiö vaan lapsen tapa jäsentää todellisuutta. (Ubani 2003, 20.)

Voidaan siis nähdä että lapsen kyky spiritualisen ymmärtämiseen on yhtä kypsää kuin aikuisen ellei jopa kypsempää, kun taas lapsen kyky arkitodellisuuden ymmärtämiseen ei ole samalla tasolla. Tämän perusteella voisi päätellä, että spiritualisen ymmärtäminen on sisäsyntyistä eikä suinkaan opittua.

Raamatussa on useita kohtia viitetten lasten kykyyn ymmärtää Jumalaa.

Mutta Jeesus kutsui lapset luokseen ja sanoi: "Sallikaa lasten tulla minun luokseni, älkää estäkö heitä. Heidän kaltaistensa on Jumalan valtakunta. Totisesti: joka ei ota Jumalan valtakuntaa vastaan niin kuin lapsi, hän ei sinne pääse." (Luuk. 18:16-17.)

Jeesus säттіi opetuslapsia lasten aliarvioimisesta, hän tiesi että lapsen herkkyyttä luottaa Jumalaan ei ole turmeltu.

Mutta minä sanoin: "Voi, Herra, Jumalani, en minä osaa puhua, minä olen niin nuori!" Silloin Herra sanoi: "Älä sano että olet nuori, vaan mene, minne ikinä sinut lähetän ja puhu, mitä minä käsken sinun puhua." (Jer 1:6-7.)

Jeremia vetoaa nuoreen ikäänsä kieltäytyessään Jumalan kutsumuksesta, mutta Jumalalle iällä ei ole väliä. Jumala näkee ihmisen kokonaisuutena kohdusta hautaan asti ja pyytää Jeremiaa luottamaan itseensä ja Jumalaan.

6 LEIRITOIMINTA

6.1 Leiri

Nykysuomen sanakirjan mukaisesti leiriksi määritellään alue ”jossa jonkin sotaväen osasto tai sotilaallisen järjestön osasto tai joukko kuljeskelevia, matkalla olevia tai kaukana kotipaikaltaan jotakin ulkotyötä tekeviä, joihinkin kursseihin osaaottavia tai muita sellaisia henkilöitä tavallisesti pitkähköksi aikaa on asettunut ulko- tai esimerkiksi parakkimajoitukseen; varsinaisesti leiri on tällainen paikka kaikkine teltoineen, parakkeineen, aitauksineen ynnä muine sellaisine varustuksineen.” (Ketola 2002, 49.)

Leiriä voidaan kuvailla seuraavin tavoin: se tarjoaa toimintaa, ruokaa ja lepoa sekä ennen kaikkea muita ihmisiä. Leiri on elämistä ryhmässä. Leirillä on tilaa jokaiselle olla oma itsensä, aikaa hiljaisuudelle, levolle ja mietiskelylle mutta myös ohjattua ja valmista toimintaa. (Ketola 2002, 48.)

Kun joku matkustaa ja viettää aikaansa leirimäisissä olosuhteissa puhutaan leirinnästä. Leirinnän erottaa leiristä leirin ohjattu ja kaikille yhteinen, mahdollisesti pakollinenkin toiminta sekä yhteiset ruokailut, kun taas leirintäalueella ei useinkaan ole mitään toimintaa ja ruokailu on jokaisen omalla vastuulla. Leirintä tapahtuu myös yleensä yleisellä leirintäalueella kun taas leirille on useimmiten varattu suljettu ja yksityinen paikka johon muilla ei ole pääsyä. (Ketola 2002, 48.)

6.2 Leirin eri muodot

Erilaisia leirimuotoja on kymmeniä, ellei jopa satoja. Seurakuntien toiminnassa vaihtelu erilaisten leirien välillä on todella suurta ja johtuen erilaisten leirien määrästä, niitä ei ole syytä tähän luetella. Seurakunnissa leirit jaetaan yleisesti kohderyhmien mukaan ja seurakunnan leirillä on tavallisesti jokin teema. Paimen, sotilas, kuningas-materiaalia käyttäen järjestettävä leiri on teemaleiri

kahdeksasta kymmeneen -vuotiaille pojille. Sen teemana on Kuningas Daavidin elämä.

6.3 Leirin johtaja

Turvallisuusmääräysten mukaan leirillä tulee olla vähintään kaksi täysikäistä ohjaajaa. Lisäksi leirillä tulee olla yksi johtaja, jolla on jakamaton vastuu leirin ohjelmasta, leiriläisten turvallisuudesta, ruokailuista, huollosta, ohjaajista ja ylipäätään kaikesta. Vaikka käytännössä leirillä vastuuta jaetaan, tulee yhden täysikäisen ohjaajan olla juridisessa vastuussa leiristä. Leirin johtaja siis tietää leiristään kaiken mutta ei tee kaikkea. Leirin johtaja on se henkilö, joka vastaa leirin suunnittelusta, johtaa leirin ja vastaa leirin jälkitoimista. Leirin johtaja on myös se, joka rikoksen tai onnettomuuden sattuessa vastaa leiristä, sen toiminnasta ja toimijoista viranomaisten ja oikeuden edessä. Tästä syystä leirin johtajasta täytyy tehdä pöytäkirjaan merkintä. (Ketola 2002, 98-99.)

7 MATERIAALIN VALMISTELU

7.1 Suunnittelun käynnistyminen

Idea tähän opinnäytetyöhön oli harkinnassani jo opintojen alkuvaiheessa 2010 keväällä. Pohdin kuitenkin kriittisesti eri vaihtoehtojen välillä pitkään ennen kuin päädyin lopulta kysymään Hollolan seurakunnalta olisiko heillä tarvetta Raamattuseikkailuleirille. Kun he vastasivat olevansa kiinnostuneita, mutta tarvitsevansa poikanäkökulmaa kouluikäisten työhön, pystyi prosessin suunnittelu alkamaan. Leiri-materiaalin sekä leirin suunnittelu ja valmistelu alkoi syyskuussa 2012. Olemassa olevien mallien kartoitusta tein alusta alkaen pitkälle kevääseen. Leiri pidettiin 17.-19. toukokuuta 2013.

7.2 Mainostus ja leirikirjeet

Leiriä mainostettiin seurakunnan lehdessä sekä nettisivuilla tammikuussa 2013 ja ilmoittautuminen piti tehdä helmikuun loppuun mennessä. Myös leirikirjeet lähetettiin helmikuussa 2013. Leirikirjeissä ilmoitettiin lasten koteihin, että kyseessä on opinnäytetyöhön liittyvä leiri ja heidän lapsistaan tullaan keräämään tietoa, jota käytetään opinnäytetyön tarkoituksiin. Kirjeessä kerrottiin myös missä paikoissa opinnäytetyö julkaistaan sekä että tuomalla lapsensa leirille he suostuvat tähän.

7.3 Teorian hankinta ja palaverit

Ensimmäinen ohjauspalaveri pidettiin 3.10.2012. Tein sekä itsenäistä suunnittelutyötä, reflektoin ideoita opiskelutovereideni kanssa että kävin ohjauspalavereja ohjaajani kanssa kasvotusten, puhelimitse, sähköpostitse ja Facebookin kautta. Suunnittelu- ja ohjauspalavereja sekä keskusteluja pidettiin useita koko prosessin ajan. Toukokuun 13. päivä 2013 pidin isosten ja muiden ohjaajien kanssa ennakkopalaverin, jonka tarkoituksena oli selventää isosille

heidän tehtäviään ja leirin ohjelmaa. Kirjallista teoriatietoa keräsin syyskuusta 2012 aina toukokuuhun 2013 asti.

7.4 Ennakkovalmistelut

Materiaalin hankkiminen oli prosessi, joka alkoi hyvin nopeasti teorian kirjoittamisen rinnalla. Materiaalista suuri osa on itseni kehittämiä, hyödyntäen omia vahvuuksiani ja osaamistani. Jotkin toiminnot ja materiaali on jo aikaisemmin hyödynnettyä, muunneltuna tämän materiaalin tarpeisiin, tai kollegoiltani saaman tiedon pohjalta kehitettyjä.

Kun materiaalin ensimmäinen versio oli valmis, täytyi minun lähettää ohjaajalleni materiaalihankintoja varten lista, johon oli koottuna kaikki leirillä tarvittava materiaali. Ohjaajani huolehti materiaalien hankkimisesta. Itse luomani materiaalit askartelin ennen leiriä Hollolan seurakunnan tiloissa.

8 MATERIAALIN POHJALTA TOTEUTETUN LEIRIN KUVAUS

8.1 Ensimmäinen päivä

Leiri pidettiin 17.-19. toukokuuta 2013, perjantaista sunnuntaihin. Isokset ja ohjaajat saapuivat leirille perjantaina kello 16 ja leiriläiset saapuivat kello 18. Leiri alkoi Hollolan seurakunnalle perinteisen tavan mukaisesti leiriläisten, isosten ja ohjaajien esittelyllä, sen lisäksi kerroin siinä vaiheessa vielä tarkemmin leiriläisille millainen leiri pääpirteissään on luvassa. Tässä vaiheessa leiriläiset majoittautuivat huoneisiin.

Leirin ensimmäinen toiminto oli ”Hae minulle tarinan ainekset”-niminen toiminto. Se on oikeastaan tarinankerrontametodi joka yksinkertaisuudessaan on aarteen etsintää yhdistettynä improvisaationäytelmään. Kyseinen toiminto sujui erittäin hyvin niin siinä avustavien isosten kuin siihen osallistuvien leiriläisten osalta.

Tämän jälkeen leirillä nautittiin iltapalaa ja seurattiin iltaohjelmaa, jonka isokset olivat suunnitelleet. Illan päätteeksi pidettiin hartaus, jonka teemana oli Jumalaan luottaminen ahdingossa. Iltahartaudessa huomasin että mies ja kitara yhdistelmä toimi yllättävän hyvin tuon ikäisille pojille. Keskittyminen ja rauhoittuminen hartauteen oli ohjaajanikin mielestä poikkeuksellista tasoa pojille. Ensimmäinen päivä oli kaiken kaikkiaan erittäin onnistunut kokonaisuus.

8.2 Toinen päivä

Toinen päivä alkoi herätyksen ja aamiaisen jälkeen leirin toisella toiminnolla. Toimintona oli Daavid ja Goljat, jonka sisältöön kuului tämän tutun kertomuksen kuuleminen sekä linkojen askartelu. Näitä linkoja päästiin myös seuraavaksi testaamaan. Tämän toiminto onnistui suhteellisen hyvin, pojat olivat erittäin innoissaan linkojen askartelusta mutta isosille olisi pitänyt opettaa niiden askartelu paremmin etukäteen, sillä lähes kaikkien tarvitessa apua, osa leiriläisistä oli valmiina paljon aikaisemmin kuin toiset, josta aiheutui osalle turhauttavaa odottelua. Myös linkojen käyttämisessä olisi ollut parannettavaa

käytännössä sillä ensinnäkin kymmenenvuotias poika ja pienet kivet ovat vaarallinen yhdistelmä, toisekseen monet turhautuivat kun eivät oppineet käyttämään linkoan. Jälleen kerran olisi hyvä jos kaikki ohjaajat olisivat osanneet käyttää niitä eikä yksi olisi joutunut opastamaan kaikkia.

Sitten leirillä nautittiin lounasta, jonka jälkeen jatkoimme Daavidin tarinan parissa. Vuorossa oli Daavidin satureiden päälliköksi tekeminen. Askartelimme jokaiselle leiriläiselle viirit. Lounaan ja päiväjuoman välissä leirillä oli noin kaksi tuntia jonka olin ajatellut riittävän sekä viirien askarteluun että linnoitusten tekemiseen. Pojat kuitenkin intoutuivat niin viirien askartelusta, että siihen saatiin kulumaan koko kaksituntinen. Tästä johtopäätöksenä viirien askartelu oli täysi onnistuminen. Päiväjuoman jälkeen aloitettiin rakentamaan linnoituksia pihalle. Tästäkin toiminnosta pojat innostuivat, mutta parempi olisi ehkä ollut jakaa heidät vielä useampaan ryhmään. Noin kymmenen pojan ryhmässä tapahtui helposti ilmiö jossa kaksi tekivät ja muut istuivat. Linnoitusten tekemiseen meni noin kaksi tuntia.

Linnoitusten rakentamisen jälkeen oli päivällisen aika. Päivällisen jälkeen vuorossa oli "Pakomatka"-rastirata. Pakomatka-rasteilla käytiin läpi Daavidin vuosia paossa kuningas Saulilta, erilaisten toimintojen kautta. Matkalle mahtui pala- ja muistipelejä, arvoituksia ja nopeuskisailua. Rastirata oli kaikkiaan onnistunut ja tasapainotti siihen asti fyysistä toimintaa täynnä ollutta päivää. Suurimman haasteen toi isosten pieni lukumäärä, jolloin ohjaajatkin joutuivat pitämään rasteja eikä kellään ollut aikaa tarkkailla yleistilannetta.

Kohti iltaa siirryttiin saunomalla ja nuotioiltaohjelmalla, jonka lomassa paistettiin makkaraa. Iltaohjelmalla nuotiolla leiriläiset esittelivät still-kuvia, joita he tekivät isosten johdolla. Still-kuvien avulla käytiin eri vaiheita Daavidin kertomuksesta läpi. Still kuvat olivat huippumenestys, sillä aivan kaikki leiriläiset olivat niistä innoissaan ja jopa ohjaajalleni tämä tuli täysin yllätyksenä, sillä hän on pitänyt still-kuvia huomattavasti vanhempien toimintona. Itse luulen että innostumisessa kyse tällä leirillä oli lasten mielikuvituksesta ja kuvien aiheista. Toinen päivä loppui iltahartauteen, jossa aiheena oli Daavidin ja Jonatanin ystävyys. Iltahartaus oli toimiva kokonaisuus, joka rauhoitti illan toiminnallisen

päivän päätteeksi. Toinen päivä oli myös toiminnoiltaan todella onnistunut, mutta hieman liian tiivis ohjelmaltaan.

8.3 Kolmas päivä

Kolmannen päivän herätys oli puoli tuntia myöhemmin sillä emme tehneetkään parin kilometrin kävelymatkaa Hollolan kirkkoon, niin kuin Hollolan leireillä on yleisesti tapana, vaan pidimme leirillä lyhennetyn jumalanpalveluksen. Jumalanpalveluksen aihe otettiin kirkkovuodesta ja tuolloin oli helluntain aika. Jumalanpalveluksessa hyödynnettiin kuitenkin Daavidin teemaa ja siitä jäi positiivinen tunnelma niin vetäjille kuin leiriläisille. Ensimmäinen toiminto viimeisenä päivänä oli sotilasrata, joka alkoi pehmomiekköiden askartelulla. Kuten arvata saattaa, oli miekköiden askartelu ja niiden kalistelu suurta nautintoa pojille, mutta sotilasrata osoittautui ongelmalliseksi. Myönnän, että rata, sen valmistelu ja toteutus oli liian löyhästi suunniteltu. Radan olisi pitänyt olla pidempi, toimintojen haastavampia, tasapituisempia, pojat olisi pitänyt jakaa aloittamaan eri kohdista rataa ja heille olisi pitänyt keksiä tekemistä radan suorittamisen jälkeen, kun he odottavat muita. Lisäksi rata olisi pitänyt laittaa valmiiksi jo edellisenä iltana, sillä se jouduttiin sunnuntaina kasaamaan todella kiireessä.

Radassa oli hyviäkin puolia ja paperilla kaikki näytti hyvältä ja monipuoliselta, mutta toteutus jäi puolitiehen. Tämän huomasi myös pojissa sillä liiallinen odottelu ei sovi kymmenvuotiaalle pojalle. Toiminnossa oli monipuolisesti eri fyysisiä ominaisuuksia vaativia rasteja. Radalla tarvittiin niin tasapainoa, ketteryyttä, koordinaatiota, heittokykyä kuin nopeuttakin. Radan jälkeen nautimme lounasta, jonka jälkeen leikimme Kunkkukaaosta. Leikki on hyvä, ellei jopa loistava ja toimii monen ikäisten kanssa. Tämän leirin ongelmaksi kuitenkin tuntui kasautuvan liian tiivis ohjelma. Pojat olivat todella väsyneitä eikä energiaa leikkimiseen olisi tahtonut enää riittää.

Kunkkukaaoksen jälkeen suoritimme loppusiivouksen ja nautimme vielä päiväjuoman. Sitten kävimme läpi Daavidin viimeiset hetket ja purimme leirin

kaikkien kanssa. Leirin purku oli tarpeellinen sekä palautemuotona mutta myös kerrataksemme mitä Daavidin elämässä tapahtui. Purku osoitti leirin onnistuneen vähintäänkin arvosanalla hyvä, sillä kaikilla oli ollut leirillä kivaa, suurin osa sanoi voivansa tulla uudestaan samanlaiselle leirille sekä kaikki muistivat Daavidin elämänvaiheet edes pääpiirteittäin. Leiriläisten oli sitten aika siirtyä kotiin ja siirryimme isosten ja ohjaajien kanssa pitämään loppupalaveria.

9 TOTEUTUKSEN ARVIOINTI

9.1 Loppupalaveri

Kävimme perusteellisen loppupalaverin ohjaajani kanssa. Puimme läpi jokaisen päivän ja toiminnon erikseen sekä listasimme hyvät ja huonot puolet sekä kehittämisen kohdat. Kokonaisuutena leiristä oli kokeneelle ohjaajalleni jäänyt hyvä vaikutelma, mutta olimme kiinnittäneet samoihin asioihin huomioita sekä hyvissä että huonoissa puolissa. Erityistä kiitosta sain poikanäkökulman löytymisestä, joka oli Hollolan seurakunnan suurin intressi tässä työssä. Toisekseen olin onnistunut uudenlaisen leirin luomisessa ja kokonaan uuden leirikonseptin suunnittelussa. Kehittämisen paikoiksi löytyi valmistelun tärkeys ja leiriläisten vapaa-ajan tärkeys leirillä. Lisäksi materiaalin pohjalta toteutettuihin kertomuksiin olisi kaivattu lisää havainnollistamista. Kertomuksen havainnollistaminen on kuitenkin kertojasta riippuva taitolaji, joka monipuolistuu ja rikastuu mitä paremmin kertoja tuntee kertomuksen etukäteen. Isosten kokemukset leiristä ja siellä käytetystä materiaalista olivat positiivisia ja he kertoivat että oli mukava olla tällaisella leirillä isosena, vaikka alkuun pelottikin, koska ei tiennyt Daavidista mitään.

9.2. Teoria ja käytäntö

Kun arvioin teoreettisten lähtökohtien toteutumista käytännössä sekä materiaalisissa että materiaalin pohjalta pidetyn leirin suhteen, nousee esiin seuraavia huomioita. Paimen, sotilas, kuningas –leirillä kristillisen kasvatuksen opillinen ulottuvuus tuli näkyviin sekä kaikessa toiminnassa, jossa käsiteltiin Daavidin tarinaa, mutta myös iltahartauksissa. Iltahartaudet leirillä olivat sidoksissa Daavidin tarinaan, jolloin opillinen ja kokemuksellinen ulottuvuus ovat samaan aikaan läsnä. Rituaalinen ulottuvuus leirillä toteutui myös yhteisen laulamisen ja rukouksen kautta. Eettis-moraalinen ulottuvuus leirillä näkyi pitkälti muiden ulottuvuuksien kautta. Hartauksissa, opetuksissa ja toiminnoissa

toistuivat teemat oikeasta ja väärästä. Myös yhteiselo leirillä oli opettelua muiden ihmisten kohteluun ja kohtaamiseen.

Leirillä varmistettiin, että huolenpidollinen ulottuvuus toteutui. Huolenpidollisen ulottuvuuden toteutumiseksi voidaan luoda suunnitelmia turvallisuusasiakirjojen muodossa, työntekijöiden pätevyyden ja isosten valitsemisen yhteydessä. Tämän lisäksi huolenpidollisen ulottuvuuden toteutuminen voidaan taata ainoastaan sillä, että ohjaajat ja isokset lähtevät leirille hyvin valmistautuneina, avoimin mielin ja luottaen Jumalaan.

Pedagoginen ulottuvuus tuli näkyviin leirillä pitkälti kaikessa, mitä leirillä tehtiin, sillä kaiken toiminnan takana on jokin menetelmä tai periaate. Jumalaan luottamisen näkökulma tuli materiaalissa näkyviin erityisesti Daavidin tarinan niissä vaiheissa, joissa Daavid turvautuu vain Jumalaan ja Hän myös pitää huolta Daavidista. Kristityn miehen malli ja läsnäolo leirillä toteutettiin siten, että kaksi miestyöntekijää sekä poikaisosia oli läsnä.

Leirillä pyrittiin optimoimaan kertomistilanteiden onnistuminen. Parhaan mahdollisen kertomistilanteen luomiseksi on kuulijat hyvä asettaa niin, että kaikki saavat katsekontaktin kertojaan. Tällainen asetelma on esimerkiksi puolilympyrä, jossa kertoja on keskellä. (Luumi 2002, 86.) Katsekontakti on tärkeä, jotta kuulija kokisi, että kertomusta kerrotaan juuri hänelle. Samalla kuulija näkee kertojan reaktiot ja eläytymisen, joka auttaa myötäelämään kertomusta jonka kertoja kuvittelee itse tekstin kautta. On myös tärkeää että kertomistilanne on häiriötön. Tämä koetetaan taata sillä, että kukaan ei tule eikä poistu huoneesta jossa kertomusta kerrotaan. Häiriöttömyydellä pyritään siihen, että kuuntelukokemus ja keskittyminen tarinaan ei katkea.

Materiaali on sellainen, joka antaa mahdollisuuden jokaiselle pojalle näyttää omaa osaamistaan, kuulua osaksi ryhmää ja tarjoaa kaikille onnistumisen mahdollisuuksia. Leirillä tämä kuitenkin osoittautui osittain vääräksi. Kun leirillä ammuttiin lingoilla, eivät kaikki ymmärtäneet opastuksesta huolimatta miten niillä ammutaan. Moni poika turhautui siihen ettei osaa ampua lingolla. Materiaaliin kuului kuitenkin myös toimintoja jotka vaativat älyllistä lahjakkuutta

enemmän kuin motorista. Muistipelissä nekin pojat saivat onnistumisen kokemuksia jotka eivät osanneet ampua lingolla tai tasapainoilla köyden päällä.

Opinnäytetyöproduktiona toteutetulla leirillä oli kaksi virkasuhteessa olevaa täysikäistä ohjaajaa, sekä minä itse kolmantena täysikäisenä ohjaajana. Lisäksi leirillä oli täysi-ikäinen lastenohjaaja-opiskelija. Toinen virkasuhteessa olevista ohjaajista merkittiin pöytäkirjaan leirin johtajaksi, sillä itse en voinut tähän ryhtyä koska en ole virkasuhteessa Hollolan seurakuntaan. Aikaisemmin kerroin että johtaja on vastuussa leirin suunnittelusta, toteutuksesta ja jälkipuinnista. Tästä syystä leirin johtaja oli se virkasuhteessa oleva henkilö, joka oli myös opinnäytetyöni työelämän ohjaaja.

10 POHDINTAA

10.1 Prosessin pohdinta

Hankeprosessi lähti liikkeelle omista huomioistani siitä, että seurakuntien kouluikäisten toiminnassa on näkyvillä ja käytössä todella vähän raamattuopetuksen materiaalia. Kun tarjosin Hollolan seurakunnalle ideaa leiristä, jolla käytäisiin läpi jonkin Raamatun henkilön tarina, he innostuivat siitä, sillä heillä oli tarve kehittää leiritoiminnan poikanäkökulmaa. Näin lähti liikkeelle suunnittelu materiaalista joka olisi ”raamattuseikkailuleiri” pojille.

Tarkoituksena oli siis tuottaa Hollolan seurakunnalle Raamatun henkilöön tutustuttava leirimateriaali, joka olisi suunnattu kouluikäisille pojille. Kohderyhmäksi rajattiin kahdeksasta kymmeneen -vuotiaat pojat. Alun perin tarkoitus oli, että materiaali olisi helposti sovellettavissa kehen tahansa Raamatun henkilöön mutta tämä osoittautui lopulta liian suuritöiseksi ja laajaksi urakaksi. Käsiteltäväksi Raamatun henkilöksi valittiin lopulta Kuningas Daavid.

Prosessi lähti liikkeelle aiheen kirjallisuuden lukemisesta ja teoriatiedon keräämisestä paperille. Keskeisiksi aihesanoiksi tulivat seikkailukasvatus/seikkailupedagogiikka, kasvatus, kristillinen kasvatus, spritualiteetti, kertomus, raamattuopetus, poikatyö ja leirityö. Teoriatiedon kertyessä alkoi leirinkin malli ja sisältö hahmottua. Leirille piti keksiä nimi. Nimen tuli olla selkeä, lyhyt ja ytimekäs. Nimen piti olla mukaansa tempaava ja varsinkin poikia houkutteleva ja sellainen joka kuvaisi leiriä. Nimi ei kuitenkaan saisi olla liian kliseinen, kuten ”Daavidin jalanjäljissä”. Leirimateriaalin avulla käytäisiin läpi koko kuningas Daavidin tarina, käyttäen apuna seikkailukasvatuksen metodeja. Lopulta leirin nimeksi tuli Paimen, sotilas, kuningas-seikkailuleiri.

Leirimateriaalin työstäminen alkoi valmiin viikonloppuleirin aikataulun pohjalta herätys, ruokailu ja hiljaisuus aikoiheen. Näin alkoi hahmottua ajatus siitä, paljonko leirille tarvitaan eri toimintoja ja ohjelmaa. Seuraavana prosessina

tutustuin itse Kuningas Daavidiin ja aloin kirjoittamaan paperille selkeytetyllä suomen kielellä hänen tarinaansa. Apunani minulla oli Jukka Norvannon kommentaari Paimenpojasta kuninkaaksi (Norvanto 2003). ”Tiivistetty” Daavidin kertomus oli pituudeltaan 14 A4-sivua. Tästä oli vielä pitkä matka optimipituuteen. Luin tekstiä monta kertaa läpi, pudotellen pois turhia nimiä ja sanoa, lyhentäen lauseita. Miettien, onko jonkin lause merkityksen tai lopputuloksen kannalta oleellinen.

Aloin miettimään erilaisia toiminnallisia menetelmiä käydä kertomusta läpi lasten kanssa. Etsin kirjoista ja kollegoista tukea. Ideana oli, että yksi toiminto liittyisi selkeästi aina yhteen pätkään kertomusta. Kysyin miespuolisilta työ- ja opiskelutovereiltani että jos he olisivat 8-10-vuotiaita poikia, mitä he haluaisivat tehdä tämän nimisellä seikkailuleirillä. Tiivistettynä vastaus kuului: ”majanrakennusta, sotaleikkejä, tempurataa, eräjormailua, käsityötä, laavuilua, ammuskelua, nuotiota, saunomista, jännää seikkailutarinaa, uidaan, juostaan, ratkotaan salapoliisimysteerejä, kiipeillään, seikkaillaan merirosvojen, avaruusmiesten ja mörköjen kanssa. Ja lauletaan ja soitetaan kitaraa ja nukutaan teltassa ja kerrotaan kauhutarinoita samalla kun paistetaan makkaraa.” (Torvinen, henkilökohtainen tiedonanto 28.3.2013). Kun leiri pidettiin 17.-19.5.2013, päästiin materiaali testaamaan käytännössä jotta sen voisi viimeistellä. Viimeistelyssä käytin apunani opettajaltani, työelämän ohjaajaltani sekä opiskelutovereiltani saamaani palautetta, omia kokemuksiani leiriltä sekä leirillä otettuja valokuvia.

10.2 Ammatillinen kasvu

Prosessi oli pitkä ja vaati panostusta, jatkuvaa itsensä uudelleen motivointia sekä aikaa. En lähtisi enää toista kertaa toteuttamaan näin suurta projektia yksin. Jälkikäteen ajateltuna, olisi myös ollut hyvä idea testata toimintoja ennen leiriä eri kokoisilla vapaaehtoisilla poikaryhmillä. Prosessin anti on ollut kaksijakoinen. Toisaalta olen oppinut ja todistanut, että kouluikäisiä ei pidä aliarvioida, he ovat yllättävän fiksuja ja heidän ymmärryksensä taso ylittää monesti odotukset. Toisaalta olen myös oppinut, että heitä ei pidä yliarvioida.

Ohjaajani oli aina ajatellut, että still -kuvat ovat vanhempien nuorten juttu, kun leirillä pojat innostuivatkin täysillä niistä. Yliarvioin kuitenkin poikien jaksamisen tason kouluviikon päätteeksi.

Olen myös oppinut ottamaan enemmän huomioon asiakkaiden toiveita ja mielipiteitä toteuttaessani nuorisotyötä sen sijaan, että tekisin juuri niin kuin itse ajattelen että on hyvä ja mukavaa heidän mielestään. Tähän päädyin sen kautta, että leirillä oli aivan liikaa toimintaa suhteessa vapaa-aikaan ja se näkyi jaksamisessa ja keskittymisessä. Pojat olivat kuitenkin tulleet leirille pitämään kivaa, eivät uupumaan ja pitkästymään. Ainoa syy miksi toimintaa oli vaikea karsia, oli käsiteltävän aiheen tärkeys.

Olen oppinut aikatauluttamista, suunnittelun tärkeyttä sekä töiden delegointia. Leirillä aikataulussa ei meinattu pysyä, johtuen aikatauluttamisen ja töiden delegoinnin puutteesta. Kantapään kautta opittu on näemmä se yleisin tie oppia. Minun olisi pitänyt jatkuvasti ohjata isosia ja muita työntekijöitä valmistelemaan toimintoja mutta leirillä aloin monesti valmistelemaan toimintoa vasta kun se piti jo aloittaa.

Prosessin työstäminen on saanut minut pohtimaan omaa erityisosaamistani, työalasuuntautumistani sekä hengellisen ohjauksen taitojani. Olen huomannut, että omista kiinnostuksen kohteistani ja harrastuksistani ammentaminen on hyvä ja tehokas työn väline. Erilaiset rooli- ja lautapelit ovat harrastuksia, joita oli luonteva hyödyntää kehitellessä erilaisten toimintojen sisältöä ja sääntöjä. Lisäksi olen prosessin aikana perehtynyt poikatyöhön, mikä tämän prosessin tuloksena on yksi erityisosaamisen alueitani. Olen kuitenkin prosessin aikana saanut kohdata sen, että pelkkä kouluikäisten työ ei välttämättä ole ainoa työ jota haluan tehdä. Eikä myöskään pelkkä nuorisotyö. Raamatun tutkiminen ja tulkitseminen on kiinnostava ala ja siihen pääsisi paremmin perehtymään pastoraalitutkimuksen myötä, sekä pastorin työnkuvassa.

Työssäni sain perehtyä Raamatun tulkitsemiseen, tutkimiseen ja selittämiseen, mikä sai minut pohtimaan tarkemmin mielenkiintoani teologian ja nuorisotyön välillä. Opinnäytetyöprosessista ja siihen liittyvästä leiristä tuli myös hetki

tarkastella kohtaamisen taitojani hengellisen työn tekijänä. Leiri osoitti käytännössä sen, että nuorisotyönohjaaja on samanaikaisesti kasvattaja ja hengellisen työn tekijä, joka ohjaa asiakkaitensa kasvua niin fyysisten, psyykkisten kuin hengellistenkin tarpeiden parissa.

10.3 Materiaalin arviointi

Materiaali ja siihen liittyvä leiri olivat minulle jonkinlainen ristiretki osoittaakseni, että Raamattua voidaan edelleen käyttää aktiivisesti kirkon nuorisotyössä. Leiri osoitti kuin osoittikin sen, että Raamattu on loputon aarreaitta kaikenikäisille kristityille, ja kirkon työntekijä voi ammentaa sieltä materiaalia työhönsä. Erityisesti Vanha testamentti on täynnä henkilöitä ja kertomuksia, joita olisi hyvä tuntea.

Huomasin kuitenkin myös, että Raamatun käytössä on omat haasteensa. Raamatun kieli on välillä vaikeaselkoista, on paljon nimiä ja paikkoja, jotka kuulostavat oudolta, eivät jää mieleen ja ovat merkityksen kannalta yhdentekeviä. Tämä tarkoittaa sitä, että varsinkin kouluikäisen energiaa täynnä olevan pojan on vaikea keskittyä kuuntelemaan suoraa Raamatun tekstiä. Siksi Raamattua pitää käyttää soveltaen. Minun tapauksessani käytin aikaa siihen, että tiivistin useamman kirjan käsittävän osan lyhyemmäksi kertomukseksi nykypäivän kieltä ja kertomuksen teoriaa hyväksikäyttäen. Osoituksena kertomusten toimivuudesta ja mukaansa tempaavuudesta oli se, että leirillä olleet pojat muistivat todella tarkasti viikonlopun jälkeen kertomusten tapahtumia, henkilöitä ja vaikeitakin paikkojen ja kansojen nimiä. Olin tyytyväinen lopputulokseen ja aion tulevana kirkon työntekijänä hyödyntää sekä oppimaani että aikaansaamaani.

Materiaalin kertomuksen pätkiä voisi hioa vielä niin että kertoja kokoajan havainnollistaisi kertomustaan. Arvelen, että sekin luonnistuu itse kultakin kun tuntee jo tarinan niin hyvin, ettei sitä tarvitse lukea paperista. Toistaiseksi materiaali on kertomuksen lukemista ja sen jälkeen toiminnon tekemistä, mikä

tuntui joskus jopa itsestäni vetäjänä pitkäkestoiselta ja omituiselta. Materiaalia pitäisi siis vielä kehittää, jotta siitä tulisi luontevammin käytettävä.

Kun pohdin jälkeinpäin leirin onnistumista pitkällä tähtäimellä, uskon että pojat muistavat vielä pitkään tai jollain tasolla aina, mitä kaikkea Daavidin elämään kuuluu ja ketkä henkilöt ovat merkittäviä Daavidin tarinassa. Kristillisen kasvatuksen yksi tehtävä on se, että avataan Jumalalle polku puhutella lasta. Mielestäni tässä materiaali on erittäin onnistunut.

LÄHTEET

- Butler, Paul 2009. Judgement. Teoksessa Anne Richards, Peter Privett. Trough the eyes of a child. New Insights in theology from a child's perspective. Lontoo: Church House Publishing, 223-246.
- Hollolan seurakunta i.a. Hollolan seurakunnan kotisivut. Viitattu 17.9.2013.
<http://hollolanseurakunta.fi/>
- Ketola, Tapani 2002. Leirituuli. Käsikirja leiritoiminnan järjestäjille ja ohjaajille. Helsinki: Lasten keskus Oy.
- Kirkkohallitus 2012. Tytöt ja pojat seurakuntalaisina. Suomen ev.lut.kirkon kirkkohallituksen julkaisuja 2012:5. Helsinki
- Kinnunen, Saara 2011. Miten tukea lapsen hengellistä kasvua? Ryttylä: Kustannus Oy Uusi Tie.
- Kuutti, Johanna; Pohjola, Henna 2010. Matkalla seikkailuun! Opas seikkailukasvatuksen menetelmistä. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma. Opinnäytetyö.
- Laine, Anna 2012. Jääkö lapsen kristillinen kasvatus seurakunnan lapsityön varaan? Kristillinen kotikasvatus Kymin seurakunnassa. Diakonia-ammattikorkeakoulu. Pieksämäen toimipaikka. Sosiaalialan koulutusohjelma. Opinnäytetyö
- Lehtonen, Timo 1998. Elämän seikkailu. Näkökulmia elämyksellisen ja kokemuksellisen oppimisen kysymyksiin Suomessa. Teoksessa Matti Telemäki. Kurt Hahn ja elämyspedagogiikka. Jyväskylä: Atena Kustannus Oy, 11-26.

- Luukkonen, Liisa 1997. Lapsen kehitys. Teoksessa Liisa Luukkonen. Nollasta neljääntoista, käsikirja seurakuntien lapsi- ja varhaisnuorisotyöhön. Helsinki: LK-kirjat/Lasten keskus, 30-49.
- Luumi, Pertti 2002. Osa 3. Teoksessa Hilikka Ylönen, Pertti Luumi. Kertomus on tie. Sadut ja raamatunkertomukset lasten maailmassa. Jyväskylä: Gummerus, 74-137.
- Luumi, Pertti 2003. Kertomus- uskon äidinkieli. Teoksessa Arto Kallioniemi, Antti, Räsänen; Päivi, Hilska. Lapsen sielun maisema. Helsinki: Kustannus Oy Uusi Tie, 47-70.
- Muhonen, Mervi; Tirri, Kirsi 2008. Mitä on kristillinen kasvatusta? Teoksessa Jouko Porkka. Johdatus kristilliseen kasvatukseen. Helsinki: Lasten Keskus/LK-kirjat, 63-82.
- Norvanto, Jukka 2003. Raamattu elämään. Paimenpojasta kuninkaaksi. 1. ja 2. Samuelin kirj. Pieksämäki: Perussanoma Oy
- Pulkamo, Hannele 2008. Seikkailukasvatusta ja elämys-pedagogiikka nuorisotyössä: vallan väline vai osallisuuden ja sosiaalisen vahvistamisen menetelmä? Teoksessa Tommi Hoikkala, Anna Sell. Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Helsinki: Hakapaino, 496-520.
- Puolimatka, Tapio 2004. Kasvatusta, arvot ja tunteet. Vantaa: Tammi.
- Puolimatka, Tapio 1999. Kasvatuksen mahdollisuudet ja rajat. Minuuden rakentamisen filosofia. Tampere: Kustannus Oy Uusi Tie
- Raamattu. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokouksen vuonna 1992 käyttöön ottama suomennos. Helsinki: Kirjapaja.

- Ritokoski, Sami 2010. Lapsi ja kaverit. Teoksessa Eero Jokela, Heli Pruuki. Jo iso, vielä pieni. Kouluikäisen lapsen maailma. Helsinki: LK-kirjat/Lasten Keskus Oy, 59-78.
- Seppä, Johanna 2010. Karhuseikkailu isille ja leikki-ikäisille lapsille. Diakonia-ammattikorkeakoulu. Helsingin toimipaikka. Sosiaalialan koulutusohjelma. Opinnäytetyö.
- Seppälä, Jarkko 1988. Opettava ja kasvattava kirkko. Helsinki: Yliopistopaino.
- Sinkkonen, Jari 2010. Kouluikäinen poika. Teoksessa Eero Jokela, Heli Pruuki. Jo iso, vielä pieni. Kouluikäisen lapsen maailma. Helsinki: LK-kirjat/Lasten Keskus Oy, 31-42.
- Sivonen, Päivi 2013. Kirkon nuorisotyönohjaaja. Hollolan seurakunta. Hollola. sähköpostiviesti 17.9. Vastaanottaja Teemu Kuivalainen. Tuloste tekijän hallussa.
- Skinnari, Simo 2000. Pedagoginen rakkaus. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Telemäki, Matti 2001. Seikkailukasvatuksen teoria ja käytäntö osa 1. Kajaani: Oulun yliopistopaino.
- Torvinen, Ville 2013. Sosionomi (AMK) – lastentarhanopettaja. Taidepäiväkoti Konsti. Kerava. Facebook-viesti 28.3. Vastaanottaja Teemu Kuivalainen. Tuloste tekijän hallussa.
- Ubani, Martin W. 2003. David Hayn spiritualiteettikäsityksen tarkastelua. Teoksessa Arto Kallioniemi, Antti, Räsänen; Päivi, Hilska. Lapsen sielun maisema. Helsinki: Hakapaino, 15-26.

LIITE 1: Paimen, sotilas, kuningas-leirimateriaali

Paimen, sotilas, kuningas-seikkailuleiri

leirimateriaali

Sisältö

Mikä ihmeen paimen, sotilas, kuningas?	4
Valmistelut.....	7
Daavidin tarina tiivistettynä	8
Leiriaikataulu	10
Toiminto 1: Hae minulle tarinan ainekset - tarinankerrontametodi.....	11
Daavidin kuninkaaksi voitelemine. Daavid pääsee kuninkaan hoviin ja kuninkaan aseenkantajaksi.	12
Toiminto 2: Iltahartaus	14
Daavid paimenena isänsä luona	14
Toiminto 3: Lingon askartelu ja käyttö	16
Daavid ja Goljat.....	16
Toiminto 4: ”Linnoituksen” rakentaminen	19
Saul tekee Daavidista satureiden päällikön	20
Toiminto 5: ”Pakomatka” -rastirata.....	22
Rasti 1 Pappi Ahimelekin luona.....	23
Rasti 2 Kuningas Akisin luona	25
Rasti 3 Adullamin luola.....	26
Rasti 4 Moabin kuninkaan luona	29
Rasti 5 Autiomaavuodet	31
Rasti 6 Amalekilaisten ryöstäjien leirissä.....	33
Toiminto 6: Still-kuvat	36
Daavid kuulee Joonatanin ja Saulin kuolemasta	37
Daavid ja Jonatanin poika	38
Absalom tappaa veljensä Ammonin	38
Toiminto 7: Sotilasrata– Taistelu Daavidin ja Saulin sukujen välillä	40
Juudaan kuningas Daavid sotii Israelin kuningasta Isbosetia vastaan.....	43
Toiminto 8: Iltahartaus	45
Daavidin ja Jonatanin ystävyys	45
Aamuhartaus/Minijumis	47
Toiminto X: Korjaa virheet	51

Rikas ja köyhä mies	51
Toiminto 9: Kunkkukaaos	55
Absalom nousee kapinaan Daavidia vastaan	55
Toiminto 10: Viimeiset hetket.....	57
Daavidin viimeisetkin viholliset kukistetaan	57
Salomosta tulee kuningas isänsä jälkeen ja Daavid nukkuu pois	57
Osio-B: Materiaalit	59

Mikä ihmeen paimen, sotilas, kuningas?

Paimen, sotilas, kuningas-seikkailuleiri on kouluikäisten työhön suunnattu leirimateriaali. Sen avulla käydään läpi kuningas Daavidin tarina (1 Sam. 16 – 2 Kun. 2) yhdessä viikonloppuleirissä. Leiri jolla materiaalia testattiin, oli kestoltaan perjantai-illan kello kuudesta sunnuntai-iltapäivän kello kolmeen. Mikäli leirinne loppuvat aikaisemmin tai alkavat aikaisemmin tai myöhemmin, on materiaali sovellettavissa ja leirillä voi toki tehdä muutakin kuin asioita mitkä liittyvät Daavidiin. Tämä materiaalipaketti tarjoaa kuitenkin normaalikestoiseen viikonloppuleiriin täyden ohjelman joka on nivottu Daavidin tarinan ympärille.

Materiaali on tehty osana Diakonia-ammattikorkeakoulun opinnäytetyötä. Sen tekeminen lähti liikkeelle kahdesta lähtökohdasta. Itse olin havainnut kouluikäisten työssä olevan todella vähän Raamattuopetusta ja siihen liittyvää materiaalia. Toisena lähtökohtana oli Hollolan seurakunnan tarve poikanäkökulman lisäämiselle kouluikäisten työhön. Tuloksena syntyi Raamatusta sisältönsä ammentava materiaali leiriin, joka on suunnattu 8-10-vuotiaille pojille. Materiaalin pohjalla on käsitys siitä että pojat eivät opi vain kuuntelemalla ja katsomalla vaan pääasiassa yhdessä tekemällä ja kokemalla. Tarkempi teoriapohja löytyy allekirjoittaneen opinnäytetyöstä joka on saatavilla Theseus-tietokannasta.

Alkujaan kun materiaalia ideoitiin, oli tarkoituksena että materiaalia tulisi useasta Raamatun henkilöstä ja samaa runkoa voitaisiin aina soveltaa, ottaen vain käyttöön eri kertomus. Pian työ kuitenkin osoittautui liian suureksi yhteen opinnäytetyöhön ja materiaali oli pakko rajata yhteen henkilöön. Koska kyseessä oli poikaleiri, päädyin valitsemaan kuningas Daavidin, jonka elämä on sekä yleissivistystä ja tärkeää kristillistä perintöä, myös vaiheiltaan täynnä toimintaa josta ammentaa materiaalia pojille.

Materiaali tehtiin Hollolan seurakunnalle ja se pidettiin ensimmäisen kerran Hollolan seurakunnan leirikeskuksessa, Parinpellossa. Toimintojen ohjeistus on tehty ajatellen Parinpellon leirikeskuksen

tiloja. Leirillä oli 28 poikaa, 4 isosta ja 4 työntekijää ja leiri on suunniteltu sitä ajatellen. Jos materiaalia käytetään toisessa seurakunnassa, tai toisen kokoisella leirillä, vetäjä voi joutua soveltamaan esimerkiksi rastirataa ja kunkkukaaosta jonkin verran omiin tarpeisiinsa sopivaksi.

Leiri tulee vaatimaan ohjaajalta etukäteen valmistelua ja mahdollisesti materiaalihankintoja.

Materiaalissa on aina ensin tehtävän toiminnon nimi, jonka jälkeen selostus toiminnosta ja osa Daavidin kertomuksesta mihin toiminto liittyy. Lisäksi on listattuna toimintoon tarvittava materiaali ja erityisesti huomioitavat seikat. Lue materiaali huolella läpi ennen leirin vetämistä. Kertomukset on yritetty tiivistää lyhyiksi ja selkeiksi, sillä ne on tarkoitus lukea leiriläisille. Lyhyeen ja ytimekkääseen tarinaan on helpompi keskittyä ja se jää paremmin mieleen.

Raamatun teksti on suurelta osaltaan kertomusta, mutta sellaisenaan saattaa olla vaikeaselkoista, eikä kauhean innostavaa luettavaa. Siksi olen ottanut vapauden tätä materiaalia varten pukea Daavidin tarinan omaksi kertomukseksi noudattaen Raamattua, Jukka Norvannon kommentaaria sekä Pertti Luumin ohjeita hyvän kertomuksen rakentamisesta ja kertomisesta.

Kertomus ei etene tässä materiaalissa täysin kronologisessa järjestyksessä johtuen eri toimintojen ajankohdista aikataulussa. Daavidin tarinan kohdat jotka ovat iltahartausaiheita, ovat leirin aikataulussa myöhemmin kuin niiden paikka olisi aikajärjestyksellisesti. Lisäksi osa kohdista käydään läpi still-kuvat-toiminnon kautta joten ne eivät ole aikajärjestyksessään täysin oikealla paikalla.

Huomionarvoista on se että tässä materiaalissa on paljon toimintoja, joten jos leirisi on pidempi kuin perjantaista illasta sunnuntai aamuun niin ei hätää. Jos leirisi on lyhyempi kuin se jolla materiaalia testaattiin, kannattaa varautua siihen että jotain voi joutua jättämään pois. Ensimmäisellä leirillä viimeisten toimintojen aikana alkoi jo huomaamaan että pojat ovat liian väsyneitä keskittymään.

Sivulla 8 on tiivistetysti Daavidin elämän pääkohdat ja tapahtumat joista voit hieman kerrata että miten se nyt menikään, jos sinulla ei ole aikaa lukea läpi koko Daavidin tarinaa.

Innostuksen sanat sinulle hyvä työntekijä

Kun lähdin vetämään leiriä, minua jännitti, ehkä jopa hieman pelotti. Tämänlaista leiriä ei ollut koskaan ennen vedetty, eikä Hollolan seurakunnassa ollut totuttu näin Raamattupainotteiseen toimintaan. Lisäksi leirillä oli suhteellisen paljon ohjattua toimintaa. Pelkäsin että mitä jos pojat kyllästyvät? Entä jos he eivät ymmärrä miksi puhutaan kokoajan Daavidista? Entä jos heille ei jää mieleen mihin mikäkin asia liittyy? Eli toisin sanoen, entä jos leirini on yhdentekevä siinä suhteessa että sen teema tulee juuri Raamatun kertomuksesta?

Ennakkoluuloni ja pelkoni osoittautuivat kuitenkin turhiksi. Leirin jälkeen purimme leiriä yhdessä poikien kanssa ja minulle yllätyksenä ryhmästä suurin osa muisti aina mitä olimme tehneet missäkin välissä ja miten juuri se asia littyi Daavidiin! Lisäksi pojat muistivat yllättävänkin tarkkoja yksityiskohtia, mikä kertoi siitä että he ovat todella kuunnelleet ja osanneet mielikuvituksellaan yhdistää tehtäviä asioita kuultuihin asioihin. Ryhmässä myös ne pojat vaihtelivat jotka eivät muistaneet jotain, joten koen että toimintojen muoto ja toteutus palveli kaikkia sillä ei ollut yhtäkään poikaa jolta suurin osa leirin asioista olisi jäänyt ymmärtämättä.

Materiaali voi tuntua aluksi vaikeasti lähestyttävältä teemansa ja laajuutensa puolesta. Daavidin kertomus saattaa olla sinulle vieras. Myös ajatus opiskelijan suunnittelema ja kerran testatusta leiristä voi aiheuttaa omat ennakkoluulonsa. Mutta en odotakaan että jokainen nuorisotyönohjaaja ottaisi tämän materiaalin sellaisenaan käyttöönsä. Myönnän että ensimmäiselläkin leirillä oli asioita jotka eivät niin sanotusti ”menneet kuin Strömsössä” mutta olen kirjoittanut niistä jokaisen toiminnon huomioitavaa-kohtaan.

Jokainen työntekijä käyttäköön omaa ammattitaitoaan ja kokemustaan avuksi soveltaessaan tästä materiaalista löytyviä asioita.

Toivon että tämä materiaali palvelee ja innostaa juuri sinua hyvä kirkon työntekijä, ottamaan rohkeasti Raamatun esiin, ja ammetamaan sieltä materiaalia omaan työhösi.

Teemu Kuivalainen, Sosionomi, Kirkon nuorisotyönohjaaja

Valmistelut

Tässä tarvittavat leirimateriaalit, niistä on vielä tarkemmat ohjeet erikseen jokaisen toiminnon kohdalla.

Leirimateriaalit:

Vaahtomuovia, pvc-putkea ja ilmastointiteippiä miekkoihin

Köyttä sotilasrataa varten, vähintään kaksi kertaa viisi metriä (huomio ympäristö jossa pidät leiriä, köydet pitää saada puiden väliin) Keihäs sotilasrataan, Häntäpallot (paperisilppua ja pakastepusseja.) Jotain mistä kasata torni, esimerkiksi 10 linsakoria.

Kengännauhalankaa, nahkaa, nahkarei'ittäjiä linkoihin, sekä mahdollisesti ammuksia jos ette käytä kiviä. Maalitauluja lingoille.

Useita kevytpeitteitä ja pyykkilankanarua linnoituksiin. Yhdelle ryhmälle (max. 10 hlö) riittää kolmesta neljään kevytpeitettä.

Reilusti köyttä, halkoja, koreja/laatikoita rastirataan.

Kaksi pienempää (esim 10l) ja yksi isompi ämpäri (esim 50l)

Värillisiä nauhoja/ pahvisuikaleita ja nitoja. Kolmea väriä ja jokaista väriä niin monta kuin on leikkijöitä.

Ennen leiriä huolehdi:

Tarvittavat materiaalit lähtevät mukaan, olet perehtynyt Daavidiin sekä koko leiriin, askartele palapeli, askartele muistipeli, askartele kunkukaaoksen kortit mikäli leikitte vaativammilla säännöillä, huolehdi että isoset ovat perehdytetty

Daavidin tarina tiivistettynä

Israelin kuninkaana oli Saul. Israel oli halunnut itselleen kuninkaan, koska muillakin kansoilla oli kuningas. Jumala oli kuitenkin pettynyt Sauliin, joten hän valitsi uuden kuninkaan, lisan nuorimman pojan Daavidin. Profeetta Samuel voiteli Daavidin kuninkaaksi. Daavid ei kuitenkaan voinut alkaa kuninkaaksi heti. Jumalan pienellä avustuksella Daavidista tuli Saulin palvelija ja aseenkantaja.

Israelilaiset kävivät taistelua filistealaisia vastaan. Filistealaiset esittivät haasteen jossa kummankin kansan tuli valita esitaistelija kaksintaisteluun. Hävinneen taistelijan kansan oli alistuttavan toisen orjuuteen. Filistealaiset valitsivat Goljatin, kokeneen, taitavan ja valtavan kokoisen soturin. Rintamalla tavaroita toimittamassa ollut Daavid kuuli haasteen ja vastasi siihen, vaikka kukaan muu israelilainen ei uskaltanut vastata. Nopeutensa, älynsä ja Jumalan suosion ansiosta Daavid voitti pelkkä linko aseenaan.

Saul otti Daavidin hoviinsa asumaan ja Daavidista tuli sotajoukkojen päällikkö. Daavid alkoi kuitenkin kerätä suosiota ja kuuluisuutta ja Saul tuli hänelle kateelliseksi. Jumala oli tässä vaiheessa jo hylännyt Saulin. Saul alkoi suunnitella Daavidin murhaamista.

Saulin poika Joonatan ystäväystyi Daavidin kanssa. Saul yritti murhata Daavidin, mutta Joonatanin avulla Daavid pakeni.

Daavid pakeni Saulia vuosia paikasta toiseen. Saul ja Joonatan kuolivat taistelussa. Juudaan heimo valitsee Saulin kuninkaakseen ja Joonatanin pojasta Isbosetista tulee Israelin kuningas.

Isboset ja Daavid sotivat.

Isboset murhataan. Israel kääntyy Daavidin puoleen, jolloin Daavidista tulee koko Juudaan kuningas.

Jumala lupaa Daavidille, että hänen sukunsa tulee olemaan valtaistuimella ikuisesti → Tässä linkki Jeesukseen.

Daavid kukistaa viimeisetkin vihollisensa ja etsii Joonatanin ainoan elossa olevan pojan ja ottaa hänet hoviinsa asumaan.

Daavid saa viekkaudella ja petoksella vaimokseen Betseban. Jumala suuttuu tästä Daavidille ja tappaa hänen ja Betseban ensimmäisen pojan. Toinen poika saa kuitenkin elää ja hänen nimekseen tulee Salomo.

Daavidin poika Absalom nousee kapinaan isäänsä vastaan ja julistautuu kuninkaaksi. Absalom kuitenkin kuolee ja Daavid kukistaa kaikki viimeisetkin vihollisensa, taas!

Daavid kuolee ja hänen pojastaan Salomosta tulee kuningas.

Leiriaikataulu

Tässä on esimerkkiaikataulu jota käytettiin leirillä jolla materiaalia testattiin. Se on mukana helpottamaan leirin rungon hahmottamista, vaikka et itse pitäisi leiriä täysin samalla tavalla.

	perjantai	lauantai	sunnuntai
klo			
8.00		HERÄTYS	
8:30		aamiainen	HERÄTYS
9.00		Daavid ja Goljat	aamiainen
9:30		linkojen askartelu + niillä ammuskelu	Aamuhartaus
10.00			Miekkojen Askartelu ja Sotilasrata
11.00			
11:30		lounas	lounas
12.00		Viirien teko	Kunkkukaaos
13.00			Loppusiivous
14.00		päiväjuoma	päiväjuoma
		Linnoitusten rakentaminen	Viimeiset hetket
15.00			Kotiin! (leiriläiset)
			Isosten ja vetäjien loppupalis ->kotiin
16.00	Ohjaajat+isoset leirille		
16.30			
17.00		Päivällinen	
18.00	Saapuminen leirille	Pakomatka-rastirata	
	Tervetuloa/leiriohjeistus ja info		
19.00	majoittuminen		
	Hae minulle tarinan ainekset		
20.00		Sauna + iltapala/iltaohjelma nuotiolla	
		Iltaohjelma(Stillkuvat)	
21.00	iltapala + iltaohjelma		
21.30	Hartaus - Daavid paimenena isänsä luona	Hartaus - Daavidin ja Jonatanin ystävyys	
22.00	Nukkumaan!	Nukkumaan!	

Toiminto 1: Hae minulle tarinan ainekset - tarinankerrontametodi

Selostus

Hae minulle tarinan ainekset on aarteenetsintää valjastettuna tämän leirin käyttötarkoituksiin. etukäteisvalmistelua ohjaajan ja isosten täytyy askarrella etsittäviä esineitä ja sopia kuka esittää mitäkin henkilöä.

Ennen kuin alat käymään kertomusta läpi leiriläisten kanssa, kerro heille että ympäri leirikeskusta on kätkeyty erinäisiä esineitä/asioita. Jaa lapset ryhmiin ja anna jokaiselle ryhmälle tietyt esineet ja asiat jotka heidän tulee etsiä ja tuoda takaisin luoksesi.

Kun esineet, asiat ja henkilöt on tuotu luoksesi, kerro että he voivat pitää esineitä kunnes se mainitaan kertomuksessa ja pyydät heitä tuomaan sen luoksesi. Nyt voit aloittaa kertomuksen johon nämä liittyvät. Aina kun kertomuksessa mainitaan jokin näistä asioista/esineistä, havainnollista sillä kertomusta. Pyydä isosia ja muita henkilöiden esittäjiä eläytymään kertomukseen, jolloin leiriläisetkin saavat tarinasta irti enemmän.

Kertomuksessa on lihavoitu ne kohdat missä aineksia käytetään tarinan havainnollistamiseen. Kun sana mainitaan ensimmäisen kerran, voivat leiriläiset tuoda esineen tai henkilön estradille.

Daavidin kuninkaaksi voitelemisen. Daavid pääsee kuninkaan hoviin ja kuninkaan aseenkantajaksi.

(1 Sam 16)

Israelin kuninkaana oli Saul niminen mies, jonka Profeetta Samuel oli voidellut kuninkaaksi. Israelin kansa oli halunnut itselleen kuninkaan koska muillakin kansoilla oli kuningas hallitsijanaan. Tätä ennen Israelin ainoa hallitsija oli ollut Jumala, joka oli puhunut kansalleen profeettojen kautta. Jumala valitsi Saulin kuninkaaksi ja Samuel voiteli hänet kuninkaaksi Israelin kansan edessä.

Saul ei ehtinyt hallita Israelia kuin kaksi vuotta kun hän alkoi jo toimia vastoin Jumalan tahtoa. Jumala oli pettynyt Sauliin ja hänen toimiinsa sillä Saul ei ollut toiminut niin kuin Jumala tahtoi. Jumala valitsi silloin Israelille uuden kuninkaan: Daavidin, Iisain pojan. Profeetta Samuelin olisi tarkoitus voidella uusi kuningas.

Profeetta matkasi pitkän matkan jotta pääsisi Iisain kotiin. Iisain kanssa aterioidessaan, Samuel käski Iisain tuomaan poikansa nähtäville. Iisai toi kaikki poikansa vanhimmasta nuorimpaan, yhteensä seitsemän, profeetan eteen, mutta Jumala puhui Samuelille ja kertoi ettei yksikään heistä ole Israelin uusi kuningas. Samuel kysyi Iisailta, ovatko kaikki pojat tässä. Iisai vastasi nuorimmaisensa, Daavidin olevan vielä jäljellä, mutta Daavid oli lampaita paimentamassa. Daavid oli vielä tuolloin nuori poika, joka toimi isänsä karjalle paimenena. Paimentehtävät kuuluivat yleisesti palvelijoille, joten Daavidin pesti ei ollut kummoinen.

Samuel käski Iisain tuoda tämän viimeisenkin poikansa hänen eteensä ja Iisai lähetti miehiä hakemaan Daavidia. Kun miehet toivat nuoren pojan profeetan eteen, puhui Jumala Samuelille "Tämä se on, voitele hänet kuninkaaksi!"

Samuel voiteli Daavidin kuninkaaksi mutta Daavid ei voinut noin vain vaatia valtaistuinta itselleen. Hänen olisi odotettava ja katsottava miten Jumala hoitaisi asian.

Kun Jumala oli valinnut Daavidin uudeksi kuninkaaksi, oli Daavidin jotenkin päästävä kuninkaan hoviin. Tämän seikan Jumala hoiti antamalla Saulille pahan hengen vaivoiksi. Paha henki piinasi Saulia eikä jättänyt häntä rauhaan. Yksi kuninkaan palvelijoista ehdotti

musiikin saattavan helpottaa kuninkaan oloa ja jos Saul antaisi käskyn, hänen palvelijansa etsisivät jonkun joka olisi taitava soittaja.

Saul antoi käskyn ja yksi palvelijoista tiesi Betlehemin kaupungista Iisain pojan, Daavidin taitavaksi harpunoittajaksi. Daavid haettiin kuninkaan hoviin ja hän soitti harppua aina kun kuninkaan oli paha olla. Harpun soitto rauhoitti kuninkaan mieltä ja Daavid sai paikan hovissa, sillä kuningas Saul piti Daavidista kovasti ja teki Daavidista aseenkantajansa.

Materiaali

Kertomuksen ainekset ovat seuraavanlaiset:

Voitelusarvi, Lammas, Harppu, Paha Henki, Aseet, Profeetta Samuel, Daavid, Iisai, Palvelija, 7 poikaa, Kuningas Saul

Aineksista löytyviä henkilöitä olisi hyvä saada esittämään isosia ja leirin ohjaajia, esineet voi oman mielikuvituksensa mukaan askarrella jos vaikka mistä. Seitsemää poikaa voi hyvin esittää vähemminkin henkilöitä, esimerkiksi vain yksi, kunhan tehdään selväksi että poikia on useampi.

Esimerkkejä: Voitelusarven, Lampaan, Harpun, Pahan Hengen, Aseet voi kaikki askarrella pahvista. Lammas voi olla myös pehmolelu. Harppu voi olla oikea/lelu harppu jos sellainen löytyy. Pahaa Henkeä voi esittää myös esimerkiksi Ilmapallo tai myös isonen jolla on vaikka musta kangas päällään. Aseena voi myös käyttää lelumiekkoja yms. Leirillä jolla materiaalia testattiin 7 poikaa, olivat 7 pehmolelua. OLE LUOVA!

Huomioitavaa

Aarteen etsintä voi olla uuvuttavaa puuhaa mikäli et löydä etsimääsi millään, toisaalta liian helposti löytyvät "aarteet" eivät nekään innosta. Kannattaa kiinnittää huomiota piilopaikkojen valintaan.

Tarinasta löytyvät henkilöt esiintyvät luontevammin mikäli käyt heidän kanssaan kertomuksen läpi etukäteen, eikä heidän tarvitse turvautua improvisaatioon.

Toiminto 2: Iltahartaus

Selostus+materiaali

Raamatussa ei kerrota yksityiskohtia Daavidin elämästä ennen profeetta Samuelin kohtaamista. Daavidista kuitenkin sanotaan tämän olleen paimenena isänsä tiluksilla. Lisäksi kerrotaan että Daavid oli kukistanut karhun ja leijonan isänsä laumaa vartioidessa. Tämä hartaus on minun näkemykseni aiheesta. Jos sinulla on mielikuvitusta ja näkemys tapahtumista, voit kertoa asian toisinkin sanoin.

Daavid paimenena isänsä luona

Kun Daavid oli vielä nuori poika, oli hän paimenena isänsä lisain tiluksilla. Joka päivä Daavid paimensi eläimiä ja sinne minne lauma vaelsi, meni Daavid eläinten mukana. Toisinaan laumasta eksyi jokunen eläin ja Daavid lähti etsimään niitä, palatakseen aina niiden kanssa takaisin muun lauman pariin.

Eräänä iltana Daavid huomasi että laumasta puuttui eläimiä. Katsottuaan ensin huolellisesti lähistöltä löytämättä elikoita, lähti hän etsimään niitä kauempaa. Lopulta Daavid saapui erään luolan ja lähteen luokse, missä hän oli levähtänyt lauman kanssa jo aiemmin.

Daavid kuuli ääntelyä luolasta joka varmasti kuului hänen laumastaan puuttuville yksilöille. Daavid astui luolaan etsiäkseen eläimiä. Luolan perältä hän löysi puuttuvat eläimet nälkäisen oloisina, mutta muuten hyvässä kunnossa. Kun hän oli johtamassa eläimiä pois luolasta, huomasi hän karhun luolan suulla. Karhu murisi ja näytteli hampaitaan Daavidille.

Daavid pelästyi karhua ja jähmettyi pelosta. Karhu oli huomannut eläimet eikä selvästi aikonut luopua saaliistaan. Daavid ajatteli: ”Jos nyt antaudun pelolle, karhu tappaa minut ja isäni eläimet. Minun täytyy pelastaa itseni ja lampaat!”

Daavid muisti kuinka hänen isänsä oli kerran opettanut hänelle, että jos joutuu yksin ja kohtaa jotain pelottavaa, tulee turvata Jumalaan. Hän kyllä auttaa. Daavid sulki silmänsä ja rukoili mielessään ”Herra, sinä näet minut ja pelkoni. Anna minulle rohkeutta.”

Daavid tunsu mielensä kohentuvan ja pelon laantuvan. Hän hengitti rauhallisesti ja laittoi kätensä pussiin jota hän aina kantoi olallaan. Pussissa oli kiviä, joita hän piti mukana. Daavidilla oli tapana aikansa kuluksi harjoitella ampumista lingollaan, kun päivät laumaa vartioidessa kävivät tylsiksi. Daavid otti pussista kiven. Seuraavaksi hän vapautti vyöllään kiinni olevan lingon ja piteli sitä kädessään.

Hänen täytyisi olla nopea, hän oli varma että pienikin liike saisi karhun hermostumaan ja hyökkäämään hänen kimppuunsa. Daavid laittoi kiven linkoonsa. Karhu lähti juoksemaan karjuen Daavidia kohti. Daavid pyöräytti linkoa pari kertaa ja ampui kiven karhua kohti. Kivi osui karhua silmään ja karhu kaatui ulisten Daavidin eteen.

Daavid hätisti nopeasti lampaat ulos luolasta ja kohti muuta laumaa. Kun Daavid pääsi muun lauman luokse, liittyivät kadoksissa olleet eläimet toveriensa seuraan. Daavid istahti kivelle puun alla ja katseli iltahämärän tähtiä. Hän tunsu olonsa hyväksi, sillä Herra oli ollut hänen kanssaan.

Lauletaan aiheeseen sopiva laulu: esimerkiksi Olet valveilla (vuoden 2003 Laulutuuhi nro 12)

Rukous

Voit lukea kertomuksen päätteeksi tämän rukouksen mutta omin sanoin luettu rukous on aina aidompi!

Isä, sinä näet minut ja minun pelkoni. En aina osaa olla rohkea, enkä aina selviä kaikesta yksin. Anna minulle rohkeutta ja sinnikkyyttä, anna ympärilleni kavereita ja aikuisia jotka auttavat ja kannustavat minua.

Siunaa ja varjele kotia, kavereita ja vanhempia. Siunaa koko tätä leiriporukkaa ja anna meille hyvä leiri. Anna meidän nukkua yömmme rauhassa.

Aamen.

Huomioitavaa: ei erityistä huomioitavaa

Toiminto 3: Lingon askartelu ja käyttö

Selostus

Lue ensin kertomus Daavidin ja Goljatin kohtaamisesta leiriläisille. Kertomuksen jälkeen kerro heille että Daavidin käyttämä linko oli tuon ajan yleinen ase, niinpä tekin nyt teette sellaisen.

Daavid ja Goljat.

(1 Sam. 17)

Israelilaiset olivat pitkään eläneet filistealaisten vallan alaisuudessa. Kuningas Saulin aikana he olivat kuitenkin aloittaneet kapinoinnin. Niinpä israelilaiset joutuivat usein puolustamaan maitaan filistealaisten hyökkäyksiä vastaan, jotka mielestään olivat Israelin oikeutettuja hallitsijoita.

Taas oli edessä yksi taistelu, joka käytäisiin Elanlaaksossa. Kun taistelu oli alkamassa, astui filistealaisten riveistä esiin valtavan kokoinen ja raskaasti varusteltu mies. Tämä mies oli Goljat, hän oli ollut soturi nuoresta pojasta saakka ja hän pilkkasi nyt Israelin sotajoukkoja. Goljat esitti haasteen: kumpikin osapuoli valitsisi esitaistelijan kaksintaisteluun jossa ratkeaisi kummankin kansan kohtalo. Hävinnyt osapuoli antautuisi toisten orjuuteen. Goljat tarjoutui itse filistealaisten esitaistelijaksi.

Kaikki vapisivat pelosta, eikä kukaan uskaltanut vastata haasteeseen. Goljat oli kokenut soturi, valtavan iso sekä todella itsevarma. Edes kuningas Saul ei uskaltanut ottaa haastetta vastaan vaikka hän oli isompi kuin muut israelilaiset.

Saul oli varma häviöstään. Hän julisti tarjoavansa kosolti rahaa ja tyttärensä vaimoksi sille joka asettuisi Goljatia vastaan ja voittaisi. Kukaan ei kuitenkaan tarttunut tarjoukseen, niin paljon israelilaiset pelkäsivät Goljatia.

Daavid oli kuitenkin juuri silloin tuomassa rintamalle tarvikkeita. Hän sattui kuulemaan kuninkaan tarjouksen. Daavidia houkutti Saulin lupaama palkinto ja hän tarjoutui taistelemaan Goljatia vastaan.

Ensin Daavidille puettiin haarniska ylle ja annettiin miekka vyölle. Varusteet olivat hänelle liian isot ja painavat eikä hän kyennyt liikkumaan niissä. Niinpä hän riisui varusteet, otti luotettavan linkonsa, keräsi ojanpohjasta sileitä kiviä laukkuunsa ja lähti kohtaamaan Goljatia.

Daavidin astui Goljatin eteen joka katseli pientä poikaa hämmentyneenä. Goljat oli kokenut soturi ja ennenkin taistellut esitaistelijana, niinpä hän odotti vähintään aikuista miestä ja soturia joka tulisi kohtaamaan hänet. Sen sijaan hän sai vastaansa pienen ja heiveröisen pojan. Goljat nauroi ja pilkkasi Daavidia sekä israelilaisia.

Daavid kuitenkin osoitti Goljatin aliarvioivan hänet pahasti sillä Jumala oli Daavidin puolella ja hän voitti Goljatin yhdellä lingon heilautuksella ennen kuin Goljat edes ehti hyökätä. Daavid hakkasi vielä Goljatilta pään irti miekallaan ja nosti sen filistealaisten nähtäväksi. Filistealaiset pakenivat kauhun vallassa kun näkivät sankarinsa kaatuvan.

Kuningas Saul otti silloin Daavidin hoviinsa asumaan.

Materiaalit

Linkoja varten on syytä tehdä tai hankkia jonkinlaisia maalitauluja etukäteen. Ensimmäisellä leirillä käytimme aitaa vasten olevia frisbee-kiekkoja.

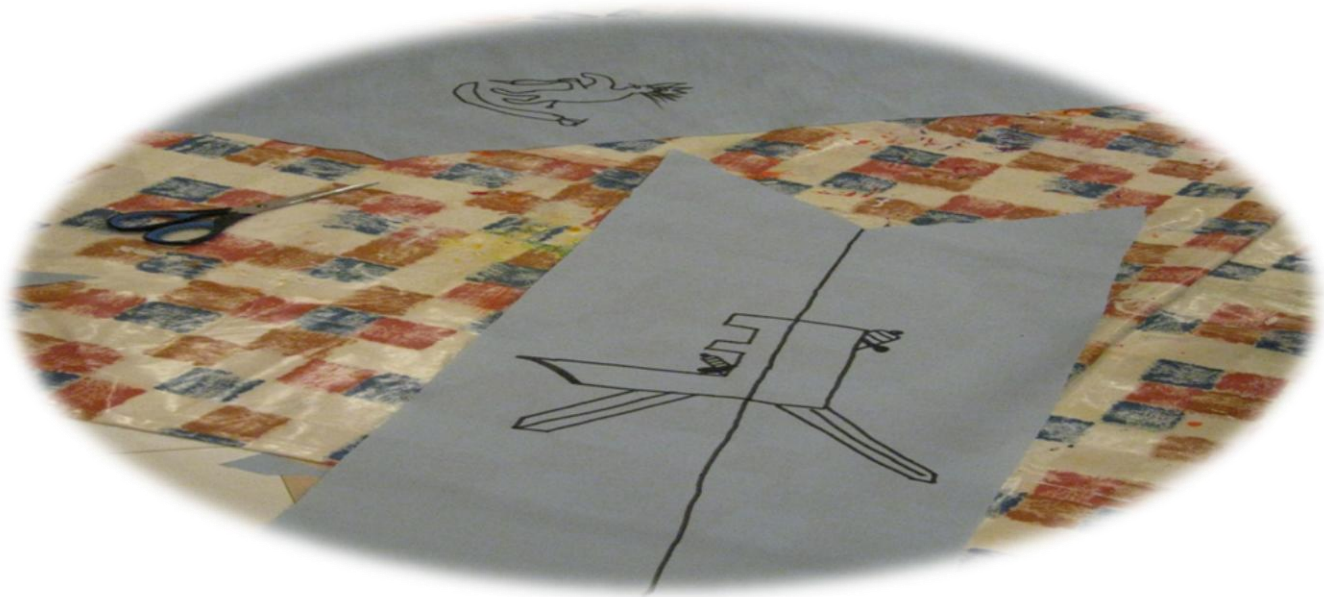
Katso lingon ohjeet osiosta-b:materiaalit.

Huomioitavaa

On syytä huomioida että linko on oikea ase joka voi aiheuttaa tapaturmia. Tämän vuoksi niiden käytössä pitää olla erityisen huolellinen ja huomioida turvallisuusseikat (esimerkiksi kukaan ei seiso liian lähellä toista, eikä toisen takana kun niillä ammuskellaan). Lisäksi vaihtoehtoisten

ammusten käyttö kivien sijaan voi olla hyvä ratkaisu poistaa tapaturmariskejä. Leirillä jossa materiaalia testattiin, ammuttiin kiviä eikä tapaturmia sattunut. Tästä huolimatta suosittelen itse pehmeitä ammuksia. Muista kirjata turvallisuusasiakirjaan että leirillä käytetään linkoja.

Toiminto 4: Linnoitus ja viirit

Selostus

Daavid oli sotaväen päällikkö ja kulki Saulin nimissä moneen taisteluun. Monesti tuon ajan taisteluissa jouduttiin puolustautumaan linnoituksesta käsin hyökkäävää armeijaa vastaan. Linnoituksesta käsin taistelevilla joukoilla oli selkeä etu. Nyt leiriläiset saavatkin itse rakentaa linnoituksen.

Tämän toiminnon tarkoituksena on toteuttaa toiminnallista käsin tehtävää työtä ja purkaa energiaa sekä harjoittaa mielikuvitusta ja avaruudellista hahmotuskykyä. Kyseessä on siis monipuolisesti aktivoiva toiminto.

Ensin leiriläiset saavat askarella oman viirinsä kankaasta. Jokainen leikkaa kankaasta oman viirinsä ja maalaa siihen oman henkilökohtaisen tunnuksensa. Tämän suunnittelua varten on hyvä olla kyniä ja paperia. Viirejä voidaan kiinnittää myöhemmin linnoitukseen narulla tai laittaa keppeihin kiinni ja pystyttää kepit ympäri linnoitusta. Viirit askarrellaan ensin jotta maali saa kuivua rauhassa.

Linnoitus rakennetaan kiinnittämällä naruja puiden väleihin kiinni, niin että narut muodostavan neliön tai vähintään kolmion. Sen jälkeen pressut heitetään köysien yli saaden aikaan linnoitukselle seinät ja katto. Linnoitusta voidaan koristella jos aikaa ja intoa riittää. Linnoituksen ympärille voidaan lyödä keppejä maahan pystyyn aidaksi.

Lue seuraava kertomuksen pätkä:

Saul tekee Daavidista satureiden päällikön

(1 Sam 18: 5-30)

Daavid oli osoittanut Saulille taitonsa sotilaana ja kuningas lähetti hänet taisteluihin nimissään. Minne Daavid menikin, israelilaiset voittivat vihollisensa. Saul asetti Daavidin satureidensa päälliköksi sillä hän oli kansan ja sotilaiden suosiossa.

Saul oli Daavidille kateellinen. Daavidista alkoi tulla suosituampi kuin hänestä, kuninkaasta. Saul alkoi suunnitella juonia Daavidin päänmenoksi. Saul nimitti Daavidin tuhannen miehen päälliköksi ja lähetti hänet taas taisteluun.

Saul ajatteli vihollisen tappavan Daavidin hänen puolestaan. Jumala oli kuitenkin Daavidin puolella ja hän menestyi sotaretkillään ja hänen suosionsa kasvoi entisestään. Saul pelkäsi Daavidin suosion vielä ylittävän hänen suosionsa, vaikka todellisuudessa näin oli jo käynyt.

Saul jatkoi kuitenkin Daavidin lähettämistä rintamille, mutta aina Daavid palasi voitokkaana. Nyt Saulkin alkoi ymmärtää Jumalan olevan Daavidin kanssa.

Leiriläiset rakentavat isosten ja ohjaajien johdolla ”linnoituksen”.

Materiaalit

Tarvittava materiaali: paljon kestäväää narua (esimerkiksi pyykkilankanarua, 1 rulla per ryhmä), isoja kevytpeitteitä vähintään kaksi per ryhmä (10 hlö)

Kangasta, kankaaseen soveltuvaa maalia sekä pensseleitä. Mahdollisesti puukkoja. Kyniä ja paperia.

Huomioitavaa

Linnoitusten rakentaminen on puuhaa jossa vierähtää pojilla helposti useita tunteja. Pojat innostuvat kun saavat kiivetä puuhun kiinnittämään naruja yms. Leirillä jossa materiaalia testattiin ensimmäisen kerran, pojat olisivat toivoneet että näitä hienoja linnoituksia olisi käytetty sotimiseen. Jos mahdollista, koita varata aikaa siihen että linnoituksista käsin ”soditaan” miekoilla tai häntäpaloilla tai molemmilla.

Toiminto 5: ”Pakomatka” -rastirata

(1 Sam. 21-22, 24, 26-27, 29-30)

Selostus

Pakomatkarastiradan tarkoituksena on käydä läpi se usean vuoden aika jonka Daavid vietti pakoillen Saulia. Daavid myös vaihtoi paikkaa useasti joten rastirata on hyvä keino käydä monta eri asiaa yhdessä toiminnossa läpi.

Numeroiduilta rasteilta löytyy aina lyhyt pätkä kertomusta, jonka jälkeen jonkinlainen tehtävä. Leiriläisten olisi hyvä kiertää rastit pienissä ryhmissä. Ohjeista leiriläiset hyvin siitä missä järjestyksessä rasteja kierretään ja mistä ne löytyvät. Esimerkiksi kartta on tähän hyvä.

Ohjeista myös isoset ja muut ohjaajat, jotka ovat rasteilla, hyvin rastien kulusta.

Materiaalit + Huomioitavaa:

katso kunkin rastin kohdalta erikseen

Rasti 1 Pappi Ahimelekin luona

Selostus

-Rastille tarvitaan yksi vetäjä

-Rastin kysymys?: Mitä Ahimelek antoi Daavidille?

-Vastaus: Miekkan ja leipää (Goljatin miekan ja uhrileipiä)

Ensimmäisen rastin arvoitus on saada selville mitä Pappi Ahimelek antoi Daavidille ja tämän miehille: Rastilla on tekstinpätkä jossa kerrotaan tästä kohtaamisesta, tekstissä on tyhjä viiva niissä kohdissa joissa puhutaan leivistä ja miekasta. Rastilta löytyy palapeli jossa on kuva goljatin miekasta ja uhrileivistä. Rastilla on kysymys siitä mitä Ahimelek antoi Daavidille ja tämän miehille. Valmiista palapelistä löytyy puuttuvat sanat kertomukseen. Kun tämä on ratkaistu, saa jatkaa seuraavalle rastille.

Palapeli kannattaa tulostaa niin että yksi pala on A4 kokoinen. (Tulostuksen asetukset-Asiakirjan koko- 10x15cm)

Tarvittava materiaali

-osio-b:ahimelekin palapeli

-Seuraavan sivun teksti

huomioitavaa

ei erityistä huomioitavaa

Rasti 1 Pappi Ahimelekin luona

Saul oli vihainen Daavidille ja yritti tappaa tämän. Daavid pakeni Nobin kaupunkiin ja haki turvaa Pappi Ahimelekin luota. Ahimelek oli Saulille uskollinen mies. Daavid ei voinut kertoa papille koko totuutta hänen matkansa tarkoituksesta. Daavid kertoikin olevansa Saulin lähettämällä salaisella tehtävällä. Daavid pyysi papilta _____ ja suojaa sekä _____ mikäli sellainen löytyisi.

Pappi Ahimelek tunsi Daavidin maineen Saulin miehenä ja antoi vanhat _____ sekä yösuojan Daaville. Pappi ajatteli näin auttavansa kuninkaansa uskollista palvelijaa. Lisäksi pyhäkössä säilytettiin Goljatin _____, jonka hän antoi Daavidille.

Pyhäkössä oli silloin myös pyhittäytymässä Saulin palvelija Doeg, joka kuuli Daavidin ja Ahimelekin keskustelun ja hän riensi kertomaan Saulille missä Daavid oli. Daavid aavisti, ettei ole turvassa Nobissa ja vielä samana päivänä hän lähti Nobista Gatiin: kuningas Akisin kaupunkiin.

Rasti 2 Kuningas Akisin luona

Selostus

Rastille tarvitaan yksi vetäjä

Rastilla on pieni tekstinpätkä Daavidin saapumisesta kuningas Akisin luona. Seuraavaksi pitää pelata muistipeliä jonka kuvien aihepiiri liittyy juuri luettuun pätkään. Kun kaikki parit on löydetty saa ryhmä siirtyä seuraavalle rastille. Muistipelin kortit löydät osiosta b: materiaalit. Ensimmäisellä sivulla olevat kuvat ovat muistipelikorttien selkäpuolia.

Daavidin saapuessa Gatiin, tunnistivat Akisin miehet tämän heti. Daavidin maine oli kiirinyt kauas ja hän oli vaarassa filistealaisten keskuudessa. Daavid tekeytyi mielipuoleksi ja toivoi olevansa tunnistamattomissa. Kun Daavid vietiin Akisin eteen, riehui hän miesten edessä, piirteli portin oviin ja kuolasi parralleen. Kuningas Akis ei sietänyt katsella niin sekavaa käytöstä ja käski viedä Daavidin pois.

Tarvittava materiaali

-Osio-b: muistipeli

-yllä oleva teksti

Huomioitavaa

Ryhmä tekee muistipeliä yhdessä, esimerkiksi niin että kaikki menevät jonoon, sitten "Aaro" lähtee etsimään paria, kääntää kaksi korttia, kääntää ne takaisin ja palaa jonoon, seuraava jonosta lähtee jne. ja kaverille ei saa antaa vinkkejä vaan kaikki joutuvat keskittymään missä kohti mikäkin kuva on.

Rasti 3 Adullamin luola

Selostus

Rastille tarvitaan yksi vetäjä.

Rasti 3 on hieman erilainen muista, sillä se ei ole kovinkaan toiminnallinen. Rasti on kuitenkin tärkeä siinä mielessä että siellä tuodaan selkeästi esiin Daavidin merkitys meille.

Rasti on hyvä pitää ”luolassa”. Parinpelossa oleva kota soveltuu tähän hyvin.

Vetäjä voi lukea tekstin tai antaa sen leiriläisille lueattavaksi. Leiriläisten pitää osata vastata lapussa olevaan kysymykseen Jeesuksesta. Eli vastauksena kysymykseen leiriläisiltä pitää lypsää:

- Kuvassa on Jeesus

- Hän kuului Daavidin sukuun

Kun leiriläiset ovat arvanneet, he saavat kääntää lapun ja lukea sen toisen puolen. Sitten he jatkavat seuraavalle rastille.

Jos leiriläiset eivät tahdo arvata yhteyttä Jeesuksen ja Daavidin välillä, voi isonen avittaa antamalla vihjeitä esim.: no mitä adventtina lauletaan virressä yksi ”Hoosianna... poika!” jne.

Tarvittava materiaali:

Rastilla oleva arvoitus on kahdella seuraavalla sivulla:

Huomioitavaa

Välttämättä isosetkaan eivät tiedä että Daavid oli Jeesukselle sukua...

Daavid pakeni myös Gatista ja hän piiloutui vuoristossa sijaitsevaan luolaan.

Tieto Daavidin olinpaikasta kantautui hänen perheensä korviin ja he tulivat Daavidin luokse.

Daavidin asuessa luolassa, saapui hänen luokseen myös paljon pulaan joutuneita, velkojien ahdistamia ja elämässään epäonnistuneita. Yhteensä neljäsataa miestä kertyi Daavidin luokse ja he ottivat Daavidin johtajakseen.

Saul vainosi Daavidin läheisiäkin ja Daavid pelkäsi vanhempiensa turvallisuuden puolesta. Niinpä hän lähti etsimään turvapaikkaa Moabin kuninkaan luota.

Kuka on kuvassa ja miten hän liittyy Daavidiin?

Rasti 4 Moabin kuninkaan luona

Selostus

Rastille tarvitaan yksi vetäjä

Rastilla on ensin teksti

Daavid tiesi Saulin julmaksi mieheksi. Jos Saul saisi tietää missä Daavidin vanhemmat ovat, Saul varmasti vainoaisi heitäkin. Niinpä Daavid matkasi Moabin kuninkaan luo. Siellä hän pyysi kuninkaalta turvapaikkaa vanhemmilleen.

Rastilla on tarkoitus hakea turvapaikkaa Moabin kuninkaalta, jota esittää isonen tai ohjaaja.

Kun leiriläiset saapuvat paikalle ja ovat lukeneet yläpuolella olevan tekstin, voi Kuningasta esittävä henkilö puhua tähän tyyliin:

”Tervehdys, (tulkaa lähemmäs) minä olen Moabin Kuningas. Etsittekö jotain vai haetteko turvaa?”

Jos leiriläiset vastaavat hakevansa turvaa tai hakevansa turvaa Daavidin vanhemmille yms. voi rastin vetäjä jatkaa eteenpäin. Jos tämän tyylistä vastausta ei kuulu, täytyy vetäjän jatkaa roolileikkiään ja ”kalastella” haluamaansa vastausta. Esimerkiksi näin:

”Kuulen että Israelin kuningas Saul jahtaa Daavid nimistä kapinallista ja vainoaa tämän perheenjäseniäkin. Tiedättekö te tästä mitään?”

Jos leiriläiset nyt vastaavat toivotulla tavalla voi vetäjä jatkaa eteenpäin, jos toivottua vastausta ei kuulu mutta leiriläiset kertovat mitä tietävät (Daavidin vanhemmat ovat vaarassa jne) voi vetäjä kuitenkin jo siirtyä seuraavaan repliikkiinsä:

”Minä voisin ottaa heidät suojelukseeni, mutta teidän tulisi ratkaista minulle vastapalveluksena eräs pulma. Olen menestyvä kauppamies ja kauppalaivani liikkuvat jatkuvasti pitkin merta. Nyt minulla on kuitenkin paljon tavaraa jotka ovat aivan sekaisin. Minulla on köyttä, mutta en tiedä kuinka paljon. Minulla on mennyt hyvä ja huono puutavara sekaisin. Ja kuljetuslaatikkoni ovat pitkin maita ja mantuja.”

”Jos te mittaatte paljonko köyttä on ja erottelette huonot puut hyvistä, sekä lastaatte laatikkoni siistiin pinoon, voin ottaa Daavidin vanhemmat suojelukseeni.”

Kuningas vaatii siis ratkaisemaan ongelmansa kauppatavaroiden kanssa. Avuksi hän antaa 50cm pitkän pätjän köyttä sekä kertoo kuinka huonot puut on merkattu. Kun leiriläiset ovat auttaneet häntä tässä, ohjeistaa rastin vetäjä leiriläiset seuraavalle rastille ja lukee seuraavan kohdan:

Moabin kuningas otti Daavidin vanhemmat luokseen ja he saivat asua siellä niin kauan kun Daavid piilottelee Saulia. Daavid matkasi sitten Juudaan ja asettui miehineen metsään asumaan. Sana Daavidin olinpaikasta kiiri silloin myös Saulin korviin.

Tarvittava materiaali

-köyttä (1x50cm pätkä ja 1xpitkä pätkä esim 450cm)

-puuklapeja tai lankkuja (yhteensä esimerkiksi 20) sekä tussi niiden merkkaukseen

-laatikoita joita voi lastata päällekkäin (limsakoreja, pahvilaatikoita yms)

Huomioitavaa

Rastin vetäminen tarvitsee eläytymistä joten kannusta sen vetäjää oikeasti heittäytymään rooliinsa, vielä parempi on jos hän pukeutuisikin rooliinsa mukaan.

Rasti 5 Autiomaavuodet

Selostus

Rastille tarvitaan yksi vetäjä

Rastilta löytyvät Saulin viitan pala, keihäs ja vesipullo. Leiriläisille luetaan kertomus ja kertomuksen pohjalta heidän pitää selvittää miten nämä tavarat liittyvät Daavidiin. Kun he ovat sen selvittäneet, he saavat jatkaa seuraavalle rastille.

Daavid pakeni Saulia pitkin autiomaita. Saul saavutti sotureidensa kanssa Daavidia. He alkoivat piirittää Daavidin piilopaikkaa. Silloin kuninkaan täytyi käydä tarpeillaan luolassa. Epäonnekseen Saul meni juuri siihen luolaan jossa Daavid miehineen oli piilossa. Daavid olisi voinut tappaa Saulin. Daavidin omatunto alkoi silloin kolkuttaa eikä hän voinut tehdä sitä. Niinpä hän vain hiipi Saulin taakse ja leikkasi palan tämän viitasta.

Kun Saul lähti luolasta, juoksi Daavid hänen peräänsä ja huusi kuninkaalle. Daavid esitteli viitan lievettä ja todisti kuninkaalle ettei aikonut tälle pahaa, vaan oli säästänyt Saulin hengen. Saul tajusi ettei Daavid ollut häntä vastaan. Saul tunnusti ääneen Daavidille ymmärtävänsä Jumalan valinnee Daavidin kuninkaaksi. Saul palasi kotiinsa mutta Daavid jäi piilosalle, koska ei luottanut Sauliin.

Saulin suopeus ei jatkunut kauaa. Hän otti kolmetuhatta valiosoturia mukaansa ja lähti taas jahtaamaan Daavidia. Daavid ei tällä kertaa kuitenkaan tyytynyt olemaan vain takaa-ajettuna. Hän lähetti tiedustelijoitaan ottamaan selvää Saulin olinpaikasta. Tiedustelijat löysivät Saulin leirin ja palasivat kertomaan siitä Daavidille. Daavid otti vain yhden miehen mukaansa ja he lähtivät yöllä Saulin leiriin.

Kenenkään huomaamatta Daavid ja hänen mukanaan ollut Abisai hiipivät leiriin ja löysivät kuninkaan nukkumasta. Daavidilla oli jo toistamiseen tilaisuus tappaa Saul. Daavidin omatuntoa kaiversi kun hän ajatteli tappamista. Niinpä hän tyytyi viemään kuninkaan keihään ja vesipullon. Tämä oli uusi varoitus Saulille. Kuningas heräsi ja näki Daavidin toistamiseen säilyttäneen hänen henkensä. Saul luopui aikeistaan, toivotti Daavidille siunausta ja lähti kotiinsa.

Materiaali

-Viitan pala, keihäs ja vesipullo

Huomioitavaa

ei erityistä huomioitavaa

Rasti 6 Amalekilaisten ryöstäjien leirissä

Selostus

Rastille tarvitaan useampi vetäjä. Vähintään 1+2

Rastien 5 ja 6 väliseltä matkalta löytyy kyltti jossa lukee seuraava teksti:

Daavid oli saanut kuningas Akisilta Siklagin kaupungin omakseen. Siellä hän oli piilotellut Saulia. Daavid oli ollut miestensä kanssa sotaretkellä, mutta kun hän saapui kotiinsa Siklagin kylään, löysi hän sen kauhukseen poltettuna. Kylä oli ryöstetty, poltettu, eikä lapsia tai naisia näkynyt missään. Daavid miehineen lähti seuraamaan jälkiä.

Rastille tarvitaan yksi vetäjä esittämään egyptiläistä ja useampi vetäjä kilpailemaan leiriläisten kanssa. Kun kaikki ryhmät ovat kiertäneet ensimmäisen ja toisen rastin, voivat siellä olleet vetäjät tulla auttamaan tässä rastissa.

Tullessaan rastille, leiriläiset löytävät egyptiläisen miehen (isosen) hortoilemasta "aavikolta". Isonen valittaa nälkää ja janoa. Leiriläisten on tarkoitus saada egyptiläinen puhumaan, tätä varten hänelle täytyy tarjota vettä. Vettä saatuaan hän kertoo tarvittavat tiedot leiriläisille jotta he osaavat suunnata ryöstäjien leiriin.

Anna isoselle seuraava pätkä luettavaksi. Kun hän on lukenut sen, kerro että oleellista on se että leiriläiset antavat hänelle vettä jonka jälkeen hän kertoo "kuka" hän on, miksi hän on siinä ja ketkä ovat ryöstelyn takana sekä mistä heidät löytää.

Kesken takaa-ajonsa Daavidin miehet näkivät miehen hortoilemassa aroilla. He hakivat miehen ja toivat Daavidin luo. Mies oli niin nälissään, ettei kyennyt puhumaan. Daavid syötti ja juotti hänet. Mies kertoi olleensa yhden amalekilaisen orja. Mies oli sairastunut ja hänet jätettiin jälkeen.

Daavid kuulusteli miestä hänen isännistään. Mies kertoi amalekilaisten ryöstäneen ja polttaneen Siklagin sekä ottaneen naiset ja lapset vangeiksi. Daavid pyysi voisiko mies vastapalvelukseksi ruoasta ja juomsta johdattaa Daavidin miehineen rosvojoukon luo. Mies suostui ja Daavid johdatettiin amalekilaisten leiriin.

Ryöstäjien päihittäminen ja saaliin jako

Kun leiriläiset saapuvat ryöstäjien leiriin on paikalla isosia ja ohjaajia esittämässä ryöstäjiä. Kun leiriläiset saapuvat paikalle. Ottaa yksi isosista/ohjaajista heidät vastaan ja selittää mitä tapahtuu seuraavaksi:

”Olette nyt saapuneet ryöstäjien leiriin ja käytte kamppailuun saadaksenne ryöstetyn saaliin takaisin. Tämä tapahtuu seuraavalla tavalla.”

Sitten rastin vetäjä kertoo kuinka rastilla toimitaan.

Rastilla on iso ämpäri/saavi täynnä vettä, sekä kaksi pienempää ämpäriä/pulloa/astiaa tyhjiillään. Toinen tyhjästä ämpäreistä kuuluu Daavidin joukoille (leiriläiset) ja toinen Ryöstäjille (isoset/ohjaajat). Iso täysi ämpäri on sijoitettu keskelle rajattua aluetta, esim hiekkakenttä. Kaksi tyhjää ämpäriä on sijoitettu vastakkaisille puolille isoa ämpäriä, noin 5 metrin päähän isosta ämpäristä.

Kerro että päänmääränä on taistella ryöstäjiä vastaan saaliista eli tuosta vedestä. Se tapahtuu seuraavasti. Molemmat osapuolet saavat kullekin osallistujalle kertakäyttömukin ja asettuvat vastustajan tyhjän ämpäriin viereen ”lähtöviivalle”. Kun rasti alkaa, saavat kaikki yrittää yhtä aikaa viedä vettä isosta saavista vastakkaiselle puolelle ja täyttää oman astiansa täyteen/merkkiviivaan asti. Vastustajaa ei saa häiritä.

Koska isoset ja ohjaajat saattavat olla nopeampia yms. ei ole ollenkaan haitaksi että heitä on vähemmän, tai vaikka heidän mukinsa olisivat täynnä reikiä. Pääasia on että leiriläiset voittavat rastilla.

Kun leiriläiset ovat voittaneet, lue seuraava pätkä:

Ryöstäjät olivat hajaantuneet ympäriinsä, juhlivat saalistaan ja olivat helposti yllätettävissä. Aamunhämärissä Daavid hyökkäsi ryöstäjien kimppuun ja voitti heidät iltaan mennessä. Daavid miehineen sai kaiken takaisin mitä heiltä oli viety.

Rastirata päättyy tähän.

Materiaali

-kaksi pienempää ämpäriä ja yksi isompi

-tussi

-kertakäyttömukeja

-vettä

Huomioitavaa

Tässä kastuu

Toiminto 6: Still-kuvat

Selostus

Jaa leiriläiset kolmeen ryhmään. Seuraavat kolme pätkeä jaetaan ryhmille luettavaksi isosen johdolla. Niistä tehdään "Still -kuva" eli ryhmä luo tilanteen jakamalla roolit, pukeutumalla roolivaatteisiin ynnä muuta mikä auttaa virittäytymään tunnelmaan ja tekee tästä liikkumattoman ikuistuksen. Ikuistus tullaan esittämään muulle leirille. Kun kuvaa esitetään, isonen lukee pätken koko muulle leirille ääneen.

Daavid kuulee Joonatanin ja Saulin kuolemasta

(1 Sam 31, 2 Sam 1)

Saul oli hukannut aikaa ja miestensä voimia Daavidin etsimiseen. Filistealaiset käyttivät tilaisuuden hyökätäksään hajaantuneiden israelilaisjoukkojen kimppuun. Taistelu ei kestänyt kauaa ja Saulin miehet pakenivat filistealaisten edestä.

Saul katseli kauhun vallassa kuinka hänen soturinsa joko kuolivat miekkaan tai pakenivat henkensä edestä. Myös hänen poikansa Jonatan, Abinadab ja Malkisua kuolivat vihollisten käsissä. Filistealaisten jousimiehet näkivät kuninkaan kaukaa ja haavoittivat nuolillaan tätä pahasti. Saul ajatteli kohta itsekin jäävänsä kiinni, eikä hän voisi paeta. Saul mielummin surmasi itsensä kuin jäisi kiinni.

Sillä aikaa kun Saul oli käynyt viimeistä taisteluaan, oli Daavid miehineen saanut levätä Siklagissa. Miehet näkivät jonkun lähestyvän Siklagia. He huomasivat pian lähestyjän olevan mies. Mies oli uuvuksissa, repaleisissa vaatteissa ja multaa hiuksissaan. He juoksivat kysymään kuka hän on ja mistä hän tulee. Mies kertoi olleensa mukana Saulin taistelussa. Hä oli nähnyt kuninkaan vakavasti haavoitettuna ja hänen poikansa Jonatanin kuolleen. Hän oli varmistanut onko kuningas todella kuollut. Todisteeksi hän toi kuninkaan käsirenkaat.

Daavid oli surun murtama uutisesta. Jonatan oli hänen hyvä ystävänsä. Saul oli Jumalan valitsema kuningas, sekä Daavidin rakas appi-isä. Daavid miehineen piti valittajaiset Saulin ja Jonatanin muistoksi.

Daavid ja Jonatanin poika

(2 Sam 9)

Daavid oli solminut aikanaan Saulin pojan Jonatanin kanssa ystävyysliiton ja nyt kun Jonatan oli poissa, Daavid tahtoi kunnioittaa tuota liittoa. Daavid kysyi Saulin palveluksessa olleilta ihmisiltä, olisiko Saulin suvusta ketään jäljellä jolle Daavid voisi osoittaa ystävyyttä Jonatanin kanssa tehdyn liiton tähden. Hän sai pian selville Jonatanin pojan Miika oleskelupaikan. Miika oli raajarikko ja oli piilotettu Saulin ja Jonatanin kuoltua, sillä hänen puolestaan oli pelätty jos Daavid ei kunnioittaisikaan sopimustaan Jonatanin kanssa. Daavid haetutti hänet luokseen ja antoi tälle koko Saulin omaisuuden ja maat haltuunsa sekä otti Miikan omaan palatsiinsa asumaan ja lupasi tällä olevan aina paikka hänen pöydässään. Daavid oli siis sanansa mittainen mies, vaikkei maan päällä olisikaan enää ollut ketään joka olisi huomauttanut häntä Jonatanin kanssa tehdyn sopimuksen noudattamatta jättämisestä.

Absalom tappaa veljensä Ammonin

(2 Sam 13-14)

Daavidin poika Absalom oli pitkään vihoitellut veljelleen Ammonille. Eräänä iltana, juhlien kesken, Absalom antoi miehilleen käskyn tappaa Ammonin joka oli myös vieraana. Daavid suuttui Absalomille joka joutui lähtemään pakosalle ja pysymään kuninkaan ulottumattomissa kolme vuotta, ennen kuin rohkeni palvelijansa välityksellä pyytää anteeksiantoa. Daavid oli surrut valtavasti menetettyä poikaansa, mutta myös Absalom oli hänen poikansa ja erittäin rakas. Niinpä Daavid leppyi ja antoi poikansa palata Jerusalemiin, mutta palatsiin hän ei vielä saanut tulla.

Materiaali

Yllä olevat tekstinpätkät

Huomioitavaa

Isosen täytyy parhaansa mukaan innostaa leiriläisiä osallistumaan ja varmistamaan että kaikki osallistuvat.

Toiminto 7: Sotilasrata– Taistelu Daavidin ja Saulin sukujen välillä

Selostus

Lue ensin leiriläisille kertomus Daavidin ja Isbosen sotimisesta. Tämän jälkeen kerro, että tuon ajan sotilaan elämä ei ollut helppoa, piti olla hyvä jos vaikka missä! Seuraavaksi askarrellaan pehmomiekat eli ”bofferit”. Miekkojen askarteluohjeet löytyvät osiosta b:materiaalit. Tarkoitus on että tämän jälkeen leiriläiset saavat purkaa energiaansa sotilasradalla. Sotilasrata on rata, joka tähtää energian purkamiseen mutta myös ketteryyttä, reaktiokykyä ja koordinaatiota ylläpitävään ja kehittävään liikkumiseen.

Vie leiriläiset sinne mihin sotilasrata on pystytetty ja pyydä heitä jättämään miekkansa keihäsmaalitaulun viereen. Vetäjien ja isosten on hyvä valvoa radan haasteita ja neuvoa mitä niissä tehdään jos leiriläinen ei itse muista.

Kiipeily, Nuolten väistely ja miekkailu haasteet tarvitsevat jatkuvasti isosen/isosia. Ohjeista nämä hyvin isosille.

Rata on paras pystyttää ”nurmikentälle” mutta esimerkiksi puita tarvitaan köysirataan, jos niitä ei ole. Sovella. Sotilasrata on yksilösuoritusrata. Käy rata yhdessä läpi leiriläisten kanssa ja sitten vie heidät lähtöviivalle. Lähetä heidät yksitellen matkaan!

Radalla on erilaisia haasteita ja esteitä joista ”sotilaan” eli leiriläisen tulee selviytyä.

Haaste 1 – Köysirata

- Kävele köyttä pitkin joka on sidottu puiden väliin

Haaste 2 – Kiipeily

- Tornin huipulta keihään hakeminen

Haaste 3 – Keihäänheitto

- Heitä keihästä osuen rinkiin/maaliin, kun on osunut maaliin saa hakea miekkansa.

Haaste 4 – Miekkailu

- Harhauta isosta ja osu häneen miekallasi

Haaste 5 – ”Nuolten” väistely

- Juokse maaliin väistellen häntäpalloja eli nuolia

Haaste 6 – Valitusten vallihauta

- Ryömi eli ”tetsaa” onkalon läpi
MAALI!

Jos ja kun aikaa jää, saavat leiriläiset miekkailla valvotusti hienoilla miekoillaan.

Juudaan kuningas Daavid sotii Israelin kuningasta Isbosetia vastaan

(2 Sam 2-8, 10)

Saul oli kuollut ja Daavidin pakoilu päättyi.

Daavid ei voinut kuitenkaan noin vain palata pohjoiseen mistä oli lähtenyt. Saul oli pohjoisesta kotoisin ja siellä oli edelleen varmasti Saulille uskollisia miehiä. Niinpä Daavid kysyi neuvoa Jumalalta. Jumala käski Daavidin mennä etelään, Juudaan maahan, mistä Daavid itse oli kotoisin. Kun Daavid saapui sinne, julistivat Juudaan miehet Daavidin Juudaan kuninkaaksi.

Toisaalla Saulin ainoan henkiin jäänyt poika Isboset asetettiin koko Israelin kuninkaaksi. Valtakunnalla oli nyt kaksi kuningasta. Seurasi aseellinen selvittely siitä, kenen heimo ja kuningas todella hallitsi Israelia ja Juudaa.

Sota Daavidin ja Isbosetin välillä kesti kauan. Taistelu taistelulta Isbosetin valta kuitenkin heikkeni ja Daavidin vahvistui.

Daavidin vastustaja Isboset kuoli kesken sodan salamurhaajien käsiin.

Isbosetin kuolema vahvisti Daavidin valtaa. Kaikki heimot katsoivat turhaksi yrittää kapinoida mahtavaa Daavidia vastaan, jonka puolella Jumala selvästi oli. Kaikki Daavidia tähän asti vastustaneet heimopäälliköt kokoontuivat Daavidin eteen ja tunnustivat tämän kuninkaakseen.

Näin loppui valtakunnassa seitsemän vuotta vallinnut sisällissota ja Daavidista tuli koko Israelin ja Juudaan kuningas. Daavid joukkoineen valtasi takaisin Jerusalemin ja asetti sinne valtakuntansa keskuksen.

Tämän jälkeen Daavid kukisti useita pitkäaikaisia vihollisheimojaan ja alisti heidät valtaansa.

Materiaalit

-2 reilunmittaista paksua köyttä

-limsakoreja (tarpeeksi ”tornia” varten)

-keihäitä

-miekkoja (materiaalit miekkoja varten: pvc putkea 20mm halkaisija (1m pituutta per miekka).
vaahtomuovia, ilmastointiteippiä)

-isoselle jotain millä puolustautua (esim miekkojen jämäpaloista tehty kilpi, miekka yms, tai
sählymaila, lelukilpi)

-häntäpalloja (pakastepusseja täynnä paperisilppua)

-suuri pressu sekä jotain sitä kannattelemaan.

Huomioitavaa

Leiriläiset kannattaa jakaa useampaan pieneen ryhmään jotka aloittavat eri kohdista rataa, niin jonoilta ja odottelulta vältytään, lisäksi kannattaa keksiä lisähaasteita/muuta aktiviteettiä sillä toiset haasteet ovat huomattavasti lyhempiä/nopeampia kuin toiset. Häntäpallot kannattaa askarrella hyvissä ajoin etukäteen, sillä niitä tarvitaan paljon.

Toiminto 8: Iltahartaus

(1 Sam 18-20)

Daavidin ja Jonatanin ystävyys on yksi Raamatun mielenkiintoisimpia kuvauksia kahden ihmisen ystävydestä. Jonatan joka oli kuninkaan perillinen, auttoi jatkuvasti Daavidia joka taas oli kuninkaan vihamies ja uhka kuninkaan valtaistuimelle. Jonatan teki näin vaikka tiesi että auttamalla Daavidia, hän itse ei ikinä olisi kuningas. Olisipa meilläkin enemmän sellaisia ystäviä, jotka luopuvat omista eduistaan, haluistaan ja turvallisuudestaan meidän vuoksemme.

Tämä on kertomus Daavidin ja Jonatanin ystävydestä, josta kerrotaan Raamatussa. Olisi hyvä jos kertomus luettaisi tällaisenaan.

Daavidin ja Jonatanin ystävyys

Daavid oli päässyt kuninkaan hoviin asumaan. Siellä asuessaan hän tutustui kuninkaan poikaan, Jonataniin. He tulivat hyvin toimeen keskenään ja viettivät paljon aikaa yhdessä. He halusivat luvata toisilleen ystävyyttä ja luottamusta jota ei koskaan petettäisi. Sen merkiksi he solmivat ystävyysliiton.

Eräänä päivänä Jonatan kuuli, kuinka hänen isänsä Saul juoni tappavansa Daavidin. Jonatan ehti varoittaa Daavidia ja tämä meni piiloon ennen kuin kuningas löysi hänet. Kuninkaan mieli leppyi ja Daavid uskalsi ulos piilostaan. Saul kuitenkin halusi eroon Daavidista. Aina kun hän näki Daavidin, yritti hän heittää keihäänsä Daavidiin. Daavid ei uskaltanut enää pysyä hovissa vaan pakeni. Hän meni Profeetta Samuelin luo, joka oli aikanaan voidellut hänet kuninkaaksi.

Daavid piilotteli aikansa sielläkin, mutta Saul löysi hänet. Daavid joutui pakenemaan myös Samuelin luota. Silloin Daavid etsi Jonatanin käsiinsä. Daavid pyysi apua ystävaltään.

Saulilla oli suunnitelmissa pyytää Daavid viettämään juhla-ateriaa hänen perheensä kanssa. Kun Daavid olisi paikalla, voisi Saul surmata hänet. Daavid ja Jonatan kuitenkin osasivat

varoa kuninkaan aikeita. Daavid ei tullut juhla-aterialle, jolloin kuningas raivostui. Siitä Jonatan tiesi hänen isänsä pahoista aikeista. Jonatan meni kertomaan asian Daavidille.

Daavid joutui lopullisesti lähtemään kaupungista sekä jättämään vaimonsa ja parhaan ystävänsä. Daavidilla oli kuitenkin yksi ystävä johon hän pystyi luottamaan. Jonatan oli valmis uhmaamana isäänsä ja auttamaan Daavidia. Vaikka Jonatan tiesi mikäli Daavidista jonain päivänä tulisi kuningas, ei hänestä eikä hänen pojistaan tulisi kuninkaita.

Kertomuksen jälkeen lue seuraavat ajatukset, voit pukea ne omiksi sanoiksi:

Jonatan oli Daavidille todellinen ystävä. Ystävä joka auttoi hädän tullen. Hän asetti omat etunsa taka-alalle ystävänsä tähden. Mietipä, olisitko sinä valmis luopumaan omista eduistasi ystävän puolesta. Olisitko sinä valmis luopumaan kuninkaana olemisesta, koska haluaisit mieluummin nähdä ystäväsi kuninkaana?

Luulen että kovinkaan moni meistä ei toimisi Jonatanin tavoin. On vaikeaa asettaa ystävät itsensä edelle. Voimme kuitenkin yrittää parhaamme, toimiaksemme ystäviemme hyväksi.

Laulu esimerkiksi Ystävyys on yhteistä työtä (vuoden 2003 Laulutuuhi nro 98)

Rukous

Isä, sinä annat elämäämme ystävyyttä ja yhteistä aikaa ystävien kanssa. Olemme kiitollisia siitä. Anna meille kuitenkin myös nöyryyttä ja auttamisen halua ystäviämme kohtaan, jotta emme aina vain vaatisi ystävillemme, mutta myös antaisimme heille.

Siunaa meidän kaikkien ystäviä ja kuule ystäviemme rukoukset.

Aamen

Aamuhartaus/Minijumis

Ensimmäisellä leirillä pidettiin minijumis sunnuntaiaamuna. Kirkkovuoden mukaisesti ja puheessa käytettiin hyväksi leirin teemaa. Leirin teema ja ohjelma ei kärsi siitä mikäli juuri sinun leirilläsi ei ole aamujumiksia/hartauksia tai sen aihe ei olisi Daavidista.

Alkulaulu: Jo joutui armas aika, säkeistö 1 (vuoden 2003 Laulutuuhi nro 34)

Alkusiunaus/Johdantosenat

E Isän ja (+) Pojan ja Pyhän Hengen nimeen.

S Aamen.

Olemme kokoontuneet yhteen tänne leirikirkkoon kolmiyhteisen Jumalan eteen, viettämään Helluntain aamujumalanpalvelusta. Jumiksessa kuullaan Helluntain Raamatunkappale jonka lukee (nimi). (Minä) pidän puheen. (Minä) täältä edestä sitten aina kerron että mitä tapahtuu seuraavaksi. Rauhoitutaan yhdessä nyt tähän jumikseen ja lauletaan

laulu: Kosketa minua Henki, säkeistöt 1 ja 2 (vuoden 2003 Laulutuuhi nro 38)

Pieni Kunnia

Kunnia Isälle ja Pojalle

ja Pyhälle Hengelle,

niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,

iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Raamatunkappale/Evankeliumi

Joh. 14: 23-29

Jeesus sanoi opetuslapsilleen:

"Jos joku rakastaa minua, hän noudattaa minun sanaani. Minun Isäni rakastaa häntä, ja me tulemme hänen luokseen ja jäämme asumaan hänen luokseen. Se, joka ei minua rakasta, ei noudata minun sanaani - mutta sana, jonka te kuulette, ei ole minun omani, vaan Isän, joka on minut lähettänyt.

Tämän minä olen puhunut teille nyt, kun vielä olen teidän luonanne. Puolustaja, Pyhä Henki, jonka Isä minun nimessäni lähettää, opettaa teille kaiken ja palauttaa mieleenne kaiken, mitä olen teille puhunut.

Minä jätän teille rauhan. Oman rauhani minä annan teille, en sellaista jonka maailma antaa. Olkaa rohkeat, älkää vaipuko epätoivoon. Kuulittehan, mitä sanoin: minä menen pois, mutta tulen taas teidän luoksenne. Jos rakastaisitte minua, te iloitsisitte siitä, että minä menen Isän luo, sillä Isä on minua suurempi. Olen puhunut tästä jo nyt, jotta te uskoisitte, kun se tapahtuu."

laulu: Kosketa minua Henki, säkeistöt 3-5 (vuoden 2003 Laulutuuhi nro 38)

Puhe

Jeesus puhui opetuslapsilleen ennen kuolemaansa Pyhän Hengen lähettämisestä. Helluntaita vietetään juhlanä joka muistuttaa siitä päivästä kun tämä Jeesuksen lupaus toteutui ja Pyhä Henki annettiin puolustajaksi ja pyhittäjäksi Jeesuksen opetuslapsille. Jeesus sanoi myös että "Se, joka ei minua rakasta, ei noudata minun sanaani – mutta sana, jonka te kuulette, ei ole minun omani, vaan Isän, joka on minut lähettänyt." Jeesus tarkoitti tällä sitä että hänen sanansa on Isän, Jumalan sanaa, ja joka ei noudata sitä, ei rakasta Isää, Jumalaa. Se taas joka rakastaa Isää, noudattaa hänen sanaansa.

Yhteen henkilöön, joka noudatti todella uskollisesti Jumalan sanaa, olemme mekin saaneet tutustua tämän viikonlopun aikana. Daavid pysyi Jumalan sanassa, ja kysyi Jumalalta neuvoa aina kun ei tiennyt mitä tehdä. Jumala katsoo hyvällä sellaista ihmistä ja sellainen ihminen menestyy, joka noudattaa hänen sanaansa.

Daavidin elämä ei ollut helppoa, häntä vainottiin, hänet petettiin monta kertaa, hän joutui tahtomattaan sotimaan paljon, häntä kohdeltiin monesti väärin ja epäoikeudenmukaisesti, mutta hän luotti Jumalaan ja kysyi Jumalalta neuvoa.

Jumala rakasti Daavidia ja antoi hänen menestyä.

Kaikki meistä eivät kuitenkaan ole Jumalan valitsemia kuninkaita kuten Daavid. Meille ei ole helppoa aina toimia juuri niin kuin Jumala haluaisi. Teemme väärää, pahojakin asioita. Mutta poikansa Jeesuksen tähden Jumala katsoo lempeästi myös niihin jotka tekevät väärin.

Sen vuoksi meille annettiin Pyhä Henki, jotta mekin näkisimme sen mikä on hyvää ja Jumalan tahdon mukaista, ja tekisimme oikein. Tällä tavoin Isä on rakastanut omiaan, että ei ole jättänyt heitä yksin vaan on antanut Pyhän Hengen meille turvaksi ja oppaaksi.

laulu: Laulu taivaan Isästä (vuoden 2003 Laulutuuhi nro 45)

Päivän rukous

Herra, meidän Jumalamme.
Sinä olet lähettänyt Pyhän Hengen,
Herran ja eläväksitekijän,
joka avaa kaikille kansoille
tien luoksesi
ja johdattaa meidät pyhien yhteyteen.
Uudista meidät Pyhän Hengen
runsailla lahjoilla.
Yhdistä koko ihmiskunta ylistämään sinua
ja sinun suuria tekojasi.
Kuule meitä Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme kautta,
joka sinun ja Pyhän Hengen kanssa
elää ja hallitsee aina ja ikuisesti.

Isä meidän

siunaus

E Siunatkoon meitä kaikkivaltias ja armollinen Jumala,

Isä ja (+) Poika ja Pyhä Henki.

S Aamen.

laulu: Jumala loi (vuoden 2003 Laulutuuhi, nro 40)

Toiminto X: Korjaa virheet

Rikas ja köyhä mies

(2 Sam 11-12)

Selostus

Tämä materiaali jätettiin ensimmäisellä leirillä pois aikataulujen vuoksi joten sitä ei ole testattu. Sen paikka olisi muuten viimeisenä päivänä lounaan jälkeen.

Korjaa virheet/Rikas ja köyhä mies on toiminto joka haastaa leiriläisiä eettismoraaliseen pohdiskeluun. Toimintoon liittyvässä kohdassa Daavidin tarinaa puhutaan todella rankasta moraalisesta kysymyksestä: aviorikoksesta. Tähän toimintoon on kuitenkin luovittu tämän ikäisille paremmin sopivaa problematiikkaa ja kertomuksesta on jätetty aviorikoskeskustelu kokonaan pois.

Sen sijaan tähän toimintoon liittyen kertomuksessa kuullaan Profeetta Natanin vertaus rikkaasta ja köyhästä miehestä. Vertaus on oma näkemykseni Natanin kertomasta, joka on hieman pidempi kuin itse Raamatussa oleva. Vertaus on hyvä siksi että se on yleispätevä ja ajankohtainen vielä tänäänkin, eikä se sellaisenaan paljasta että kyse oli aviorikoksesta.

Sen sijaan leiriläisiä haastetaan kysymyksellä siitä mikä on oikein ja mikä väärin, sekä miten voisın tehdä oikein.

Toiminnossa apuna tarvitset isosia, tai mahdollisesti ohjaajia näyttelemään kertomuksen tapahtumia. Jaa isosille roolihahmot ja käy heidän kanssaan mieluusti kertomus läpi kertaalleen ennen sen toteuttamista. Tämä on hyvä tehdä aikaisemmin samana päivänä tai ennen pari päivää ennen leiriä.

Ennen kuin alat lukemaan kertomusta: kerro leiriläisille että Daavid oli menestynyt ja Jumalan suosiossa oleva mies. Mutta myös hyvät ja menestyvät ihmiset tekevät hekin joskus virheitä. Daavid teki pahoja asioita, mutta ei huomannut tekevänsä väärin. Siksi Jumala kertoi hänelle vertauksen, profeetan kautta:

Oli rikas mies. Rikkaalla miehellä oli paljon omaisuutta. Hänellä oli rahaa ja arvoesineitä holvit täynnä. Yhteensä viisikymmentä holvia. Palvelijoita rikkaalla miehellä oli satoja ja karjaakin hänellä oli satapäin. Tuhat päättä nautaa, seitsemän sataa päättä lampaista. Maita hän omisti silmän kantamattomiin. Viljapeltoja ja oliivitarhoja.

Rikkaan miehen kaupungissa asui myös köyhä mies. Köyhällä miehellä ei ollut mitään muuta, kuin yksi pieni karitsa. Mies piti hyvää huolta karitsasta. Köyhä mies ruokki karitsansa, vaikka hänelle itselleen ei aina ruokaa riittänyt. Jos karitsa oli sairas, mies hoiti sitä. Karitsa oli miehelle enemmän kuin omaisuutta, se oli hänen perheensä.

Eräänä päivänä rikkaan miehen luo tuli vieras. Rikas kauppamies, joka halusi tehdä hyvät kaupat rikkaan miehen oliivisadosta. Hyviin tapoihin kuului valmistaa vieraalle maittava ateria omasta karjastaan.

Rikas mies oli kuitenkin todella ahne. Hän ei raaskinut luopua yhdestäkään eläimestä vieraansa ateriaksi. Hän kuitenkin tiesi kaupungissa asuvan köyhän miehen, jolla oli pieni karitsa aina mukanaan.

Rikas mies kuiskasi palvelijansa korvaan. Hän käski palvelijaa hakea köyhän miehen karitsan ja valmistaa siitä vieraalleen aterian. Palvelija teki työtä käskettyä ja vei köyhän miehen karitsan. Rikkaan miehen vieras sai syödäkseen mutta köyhällä miehellä ei ollut enää mitään ja tämä oli murheen murtama.

Kerro lopuksi että Daavid ymmärsi nyt virheensä ja katui väärintekojaan Jumalan edessä. Jumala antoi Daavidille anteeksi.

Isoset näyttelevät ja havainnoillistavat kertomusta. Kun kertomus on luettu ja näytelty, kiitä isosia ja pyydä astumaan sivuun. Seuraavaksi kysy leiriläisiltä heidän tuntojaan kertomuksesta:

-Mitä kertomuksessa tapahtui?

-Keitä kertomuksessa oli?

-Miltä köyhästä miehestä tuntui?

-Mitä rikas mies teki väärin?

Tämän jälkeen kysy heiltä että mitä kertomuksessa pitäisi korjata, jotta asiat olisivat oikein. Kenen olisi pitänyt toimia toisin? Miten?

Oleelliset korjattavat virheet ovat selvät:

1) köyhältä mieheltä ei saisi viedä karitsaa

2) rikkaan miehen pitäisi tehdä jotain köyhän hyväksi

Ota ylläolevista vain yksi kerrallaan, muita fiksuja ja ehkä koomisiakin mutta harmittomia ehdotuksia voit ottaa vastaan useamman. Heti kun kuulet kuitenkin toisen ylläolevista jossain muodossa, kerro isosille että he voivat alkaa esittämään kertomusta uudestaan, ja lue nyt ”korjattua” versiota.

Sen jälkeen kysy leiriläisiltä että jäikö kertomukseen edelleen korjattavaa. Toista edellinen kuvio uudelleen jotta saatte niin sanotun ”oikeudenmukaisen kertomuksen” jossa kaikki on hyvin.

Materiaali

Tarvittavat henkilöt: Rikas mies, Rikkaan miehen vieras (kauppias), palvelija, köyhä mies, köyhän miehen lammas.

Tarvittava materiaali: Tulostettu versio kertomuksesta sekä kynä: silloin kertomusta on helpompi korjata.

Huomioitavaa

ei erityistä huomioitavaa

Toiminto 9: Kunkkukaaos

(2 Sam 15, 17-19)

Selostus

Kunkkukaaos on ulkona leikittävä leikki, jonka säännöt löytyvät osiosta-b: materiaalit. Lue tarina leiriläisille ja kerro että seuraavaksi leikitään kunkkukaaosta!

Absalom nousee kapinaan Daavidia vastaan

Daavidin poika Absalom, joka oli tappanut veljensä Ammonin, oli saanut isältään anteeksi. Absalomin olisi kuulunut olla kiitollinen isälleen mutta sen sijaan hän kadehti isäänsä ja haaveili jo valtaistuimesta.

Absalom oli pidetty ja rakastettu julkisuuden henkilö Israelilaisten keskuudessa ja hänellä oli paljon kannattajia. Niinpä Absalom päätti jouduttaa omaa kuninkuuttaan ja nousi kapinaan isäänsä vastaan. Hän lietsoi ensin kapinahenkeä ja tyytymättömyyttä Daavidia kohtaan kansan keskuudessa levittämällä valheita isästään.

Kun hänellä oli tarpeeksi kannattajia, kokosi hän kaikki kapinalliset yhteen oman kuninkuutensa merkiksi. Sitten Absalom lähti sotajoukkonsa kanssa marssimaan valloittaakseen Jerusalemin, Daavidin kaupungin.

Kun lopulta tuli aika kohdata taistelukentällä johdatteli Daavidin sotaväen päällikkö Joab Absalomin sotajoukot, metsään. Joab valitsi viisaasti taistelutantereensa, sillä tiheässä metsässä käydyssä taistelussa ratkaisi miesten lukumäärää enemmän miesten henkilökohtaiset taistelutaidot ja viekkaus. Tämä oli ollut Daavidin suunnitelma taistelusta alun alkaen, sillä hän luotti miehiinsä.

Joabin johdolla Daavidin miehet löivät Absalomin sotaväen ja ajoivat sen pakosalle. Absalom itsekin osui vastakkain Daavidin joukkojen kanssa ja sai surmansa. Tämän taistelun jälkeen

kaikki Israelissa näkivät Daavid todella olevan Jumalan valitsema hallitsija ja Daavid sai palata Jerusalemiin.

Kuninkaan voitonjuhlaan ei kuitenkaan kutsuttu pohjoisen heimoja, mikä suututti heidät. Tästä johtuen pohjoisen heimot julistautuivat sotaan Daavidia vastaan.

Materiaali

-katso osio-b:materiaalit: kunkkukaaos

Huomioitavaa

leikin vetäjältä vaaditaan pelisilmää leikin sujumisen ja mukavuuden takaamiseksi

Toiminto 10: Viimeiset hetket

Selostus

Viimeiset hetket toimii leirin yhteenvetona ja päätöksenä Daavidin tarinalle. Kokoa leiriläiset yhteen tilaan ja rauhoita tilanne. Ala käymään yhdessä leiriläisten kanssa läpi mennyttä leiriä tähän asti; miten aloititte leirin, millä eri tavoilla Daavidin elämään tutustuttiin. Kun saatte mieleenne leirin aloituksen eli Daavidin kuninkaaksi voitellun ja siihen liittyvän Hae minulle tarinan ainekset-toiminnon, voit siirtyä seuraavaan, mitä sitten tapahtui.

Aina kun leiriläiset muistavat nimetä jonkin leirin toiminnoista esimerkiksi joku huutaa ”pelattiin muistipeliä!” niin kysy että muistavatko he miten se liittyi Daavidiin, jos he eivät muista auta heitä. Mikäli jokin asia tulee väärässä kohdassa kerro että ”sepäs ei tapahtunutkaan ihan vielä, palataan siihen myöhemmin” ja jatka kalastelua.

Käy tällä tavoin läpi koko leiri tähän asti. Sen jälkeen kerro Daavidin elämän viimeisistä tapahtumista näin sanoin:

Daavidin viimeisetkin viholliset kukistetaan

(2 Sam 20-22)

Daavid voitti pohjoisen heimot ja päihitti muutkin vihollisensa. Lopulta vallitsi pitkä rauhan aika.

Salomosta tulee kuningas isänsä jälkeen ja Daavid nukkuu pois

(1 Kun 1-2)

Daavid alkoi tulla vanhaksi. Niinpä Daavid pyysi profeettoja voitelemaan poikansa Salomon kuninkaaksi, jotta hän ehtisi ennen kuolemaansa nähdä poikansa valtaistuimella.

Kuningas Daavid iloitsi kaikesta siitä mitä Jumala oli hänen vuokseen tehnyt. Hän antoi viimeiset ohjeensa pojalleen Salomolle kuolinvuoteellaan. Hän ohjeisti Salomoa, kuinka tämän tulisi aina pysyä uskollisena Jumalalle. Sitten Daavidin tuli kylmä ja hän nukkui rauhassa pois. Daavidin kuningasaika kesti kaikkiaan neljäkymmentä vuotta.

Tästä on helppo siirtyä palautekeskusteluun.

Materiaali

-

Huomioitavaa

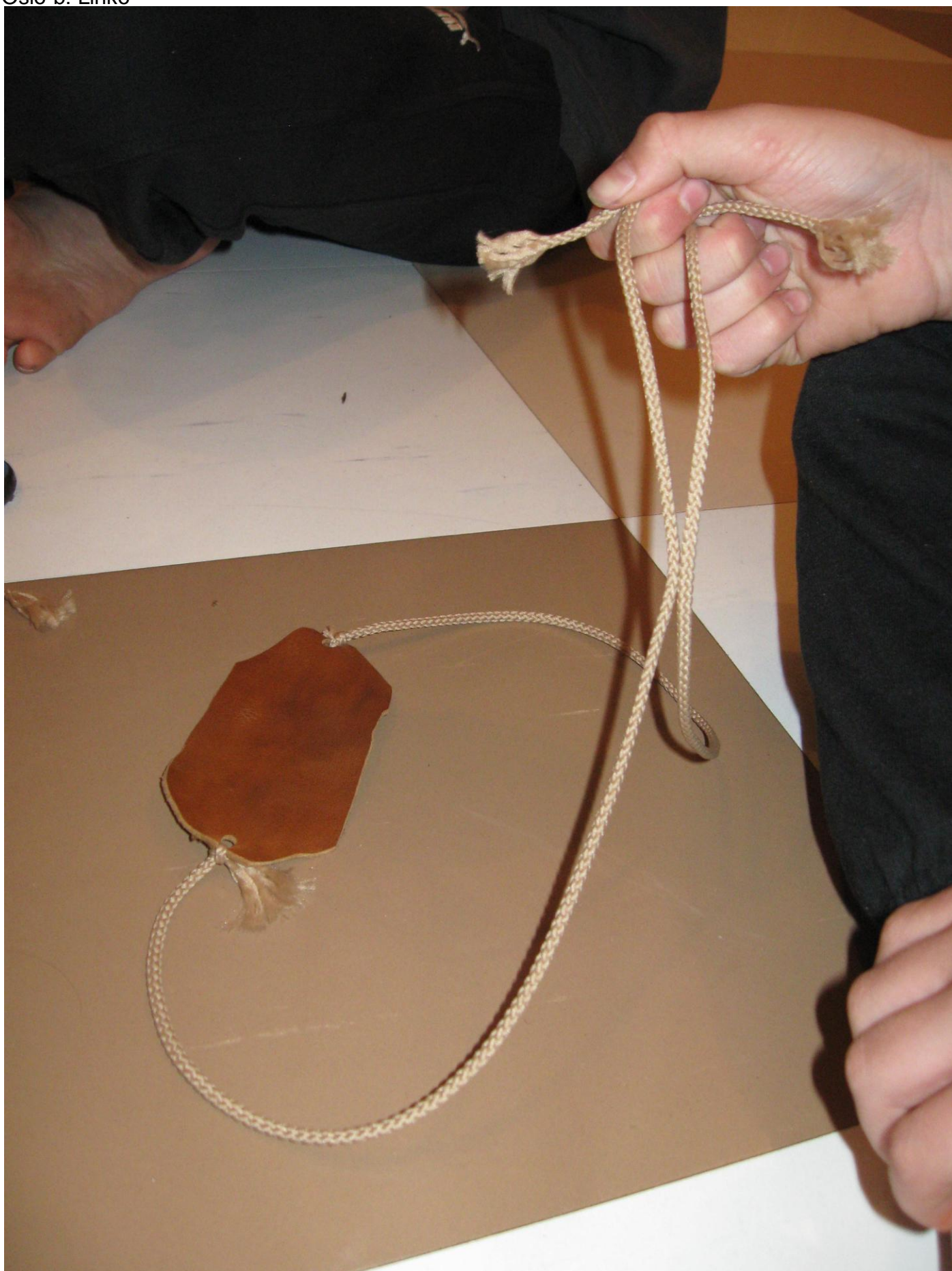
ei erityistä huomioitavaa

Osio-B:

Materiaalit

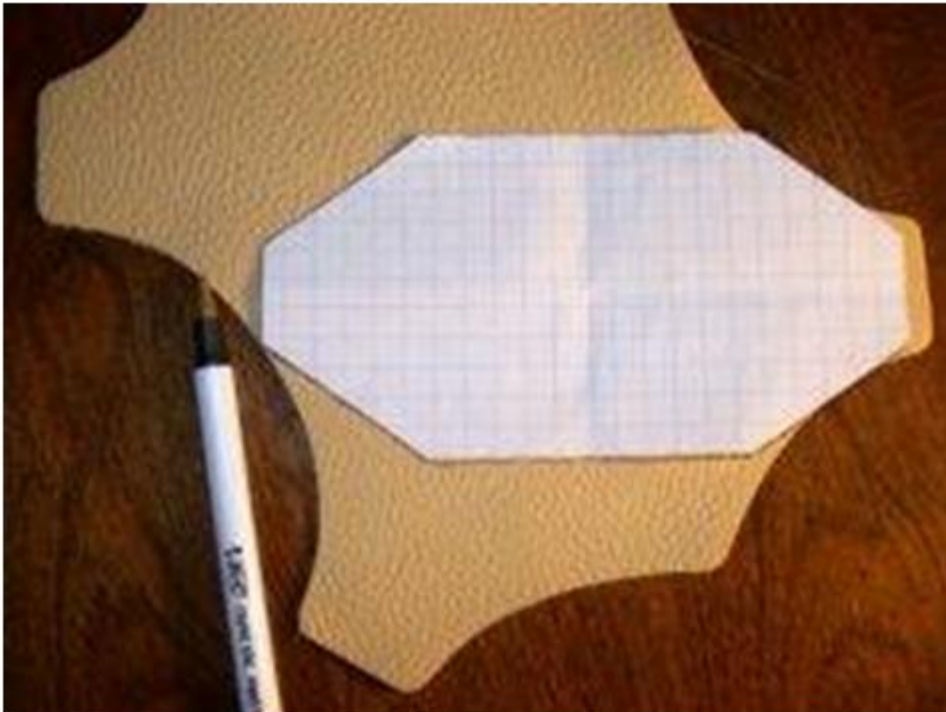

Osio-b: Linko

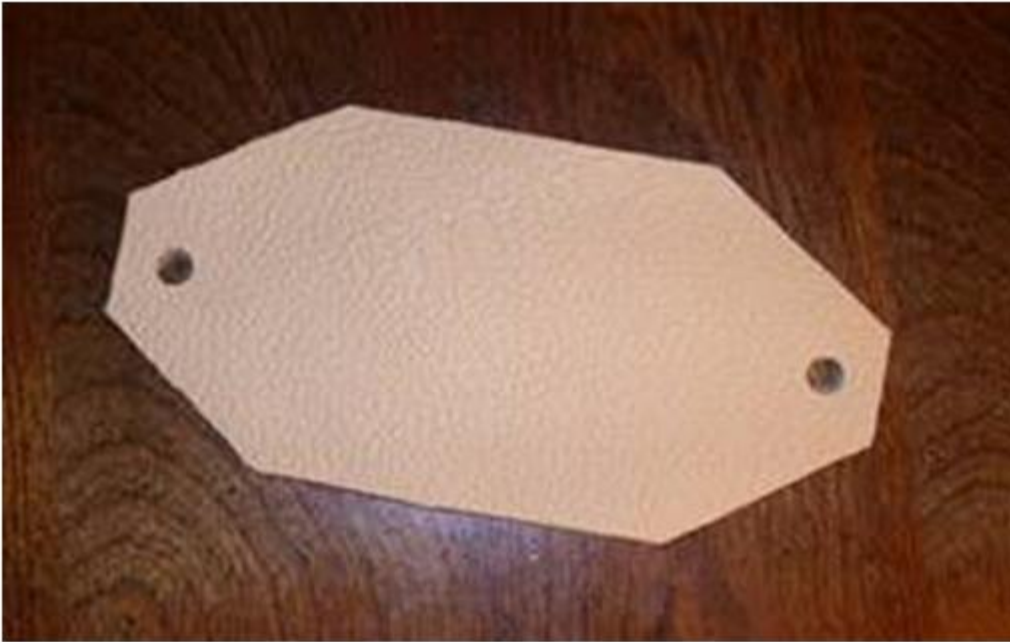

Linkoa varten tarvitaan ensin pussi. Pussin materiaaliksi paras on taipuisa nahka. Pussia varten leikataan paperista kahdeksankulmion muotoinen malli jonka korkeus on 6cm ja leveys 12cm. Kun malli on leikattu paperista irti asetetaan se nahkapalaa vasten, piirretään nahkaan ääri viivat ja leikataan nahkasta vastaava pala irti.

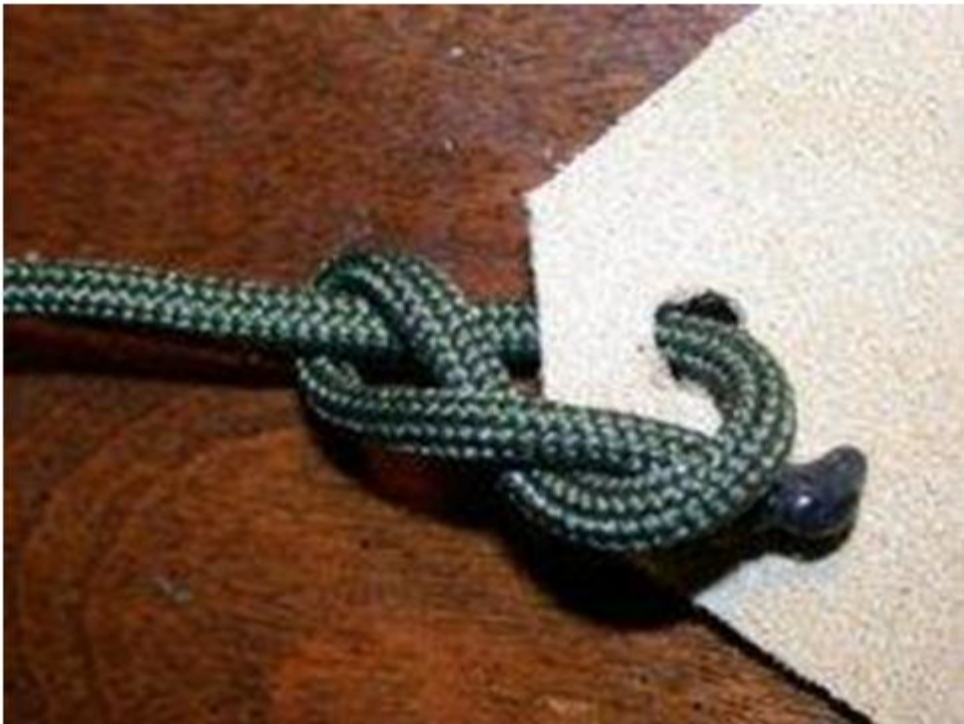
Seuraavaksi nahkapussiin tehdään reikä molempiin reunoihin, näistä rei'istä pujotetaan myöhemmin linkon narut.

Lingon narujen materiaaliksi sopii mikä tahansa pyöreä, kestävä ja joustava materiaali. Linkoon kelpaa esimerkiksi vanhat kengännauhat! Sopiva pituus yhdelle narulle on matka sydämesi kohdalta vasempaan kämmeneesi. Leikkaa kaksi sen pituista palaa.

Mikäli käytät kengännauhoja lingon naruina on narujen päät hyvä polttaa kiinni jottei naru lähde purkautumaan.

Kun olet polttanut narujen päät, on aika pujottaa narut kiinni pussiin, pussin ulkopuolelta. Lopuksi solmi narut, esimerkiksi merimies solmu on tähän hyvä, mutta mikä tahansa pitävä solmu kelpaa.

Viimeisenä toisen narun päähän tehdään silmukka jolla linkoa pidetään sormessa kiinni ja toisen narun päähän solmu jotta siitä on helpompi pitää kiinni pyörittäessä linkoa. Nyt linko onkin valmis ja ei muuta kun ammuskelemaan!

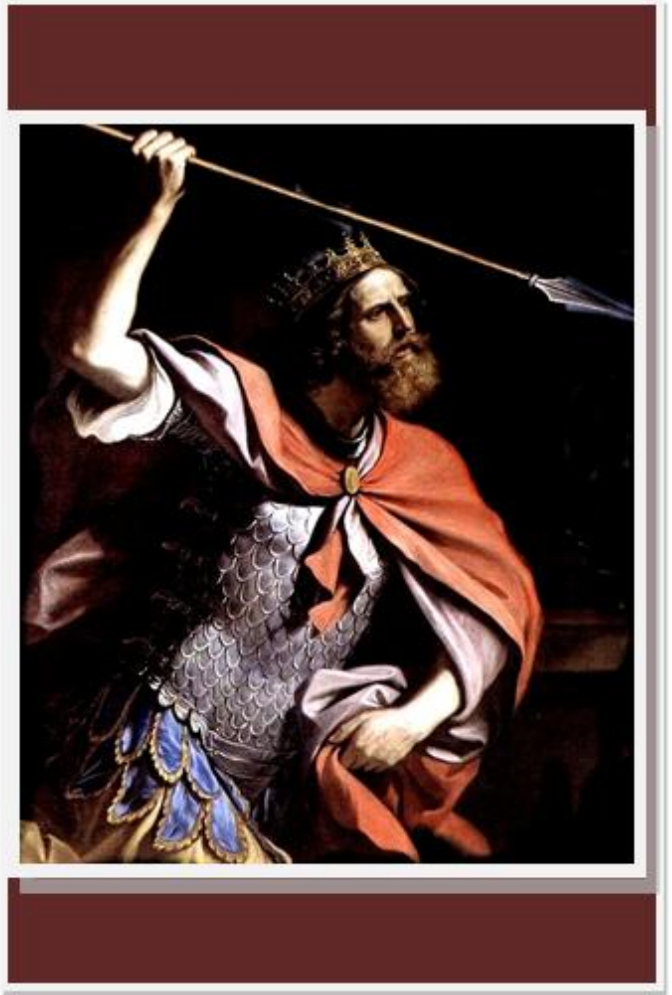
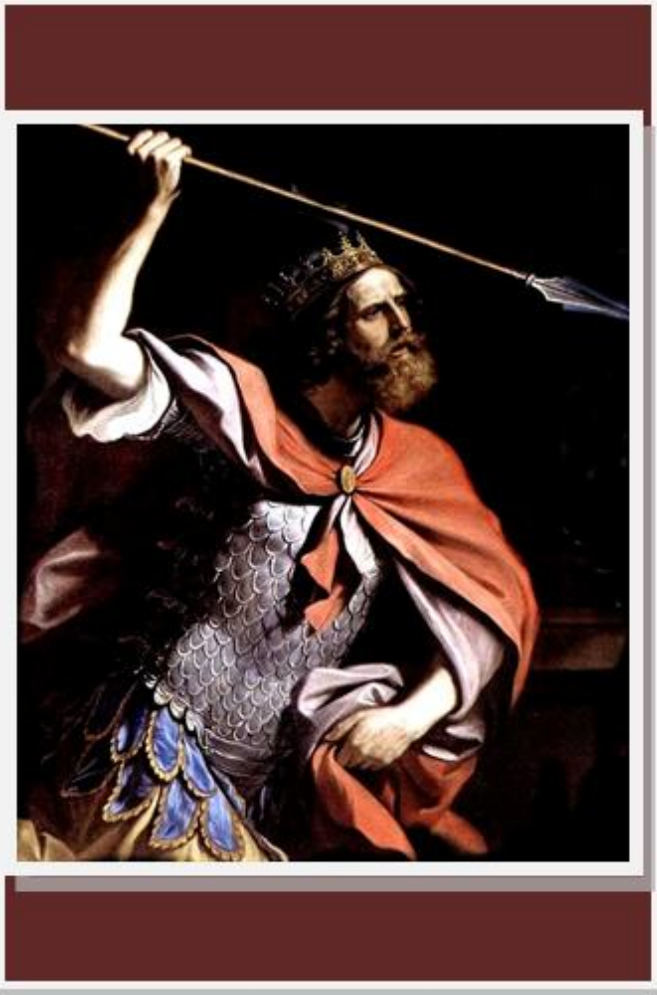

Osio-b: Ahimelekin palapeli

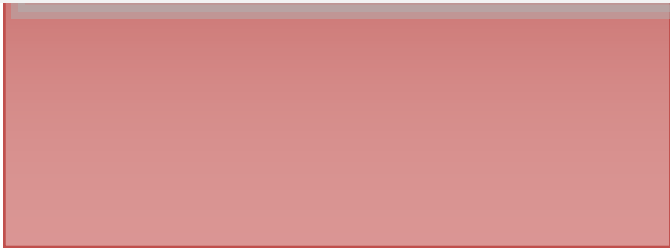
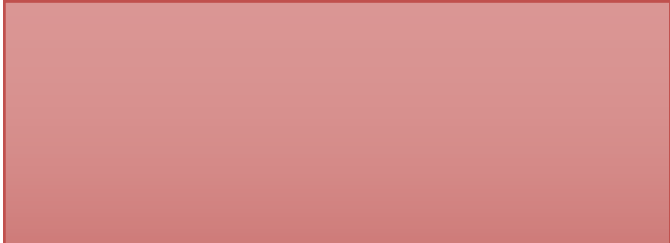
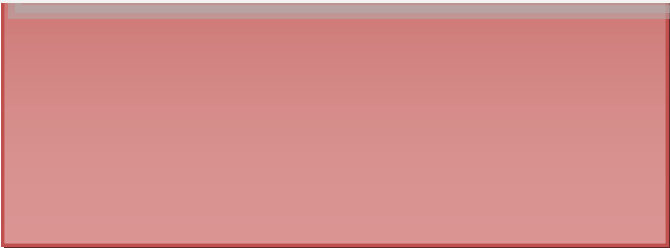
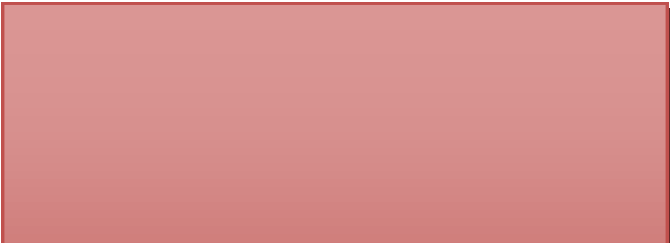
Osio-b: muistipeli

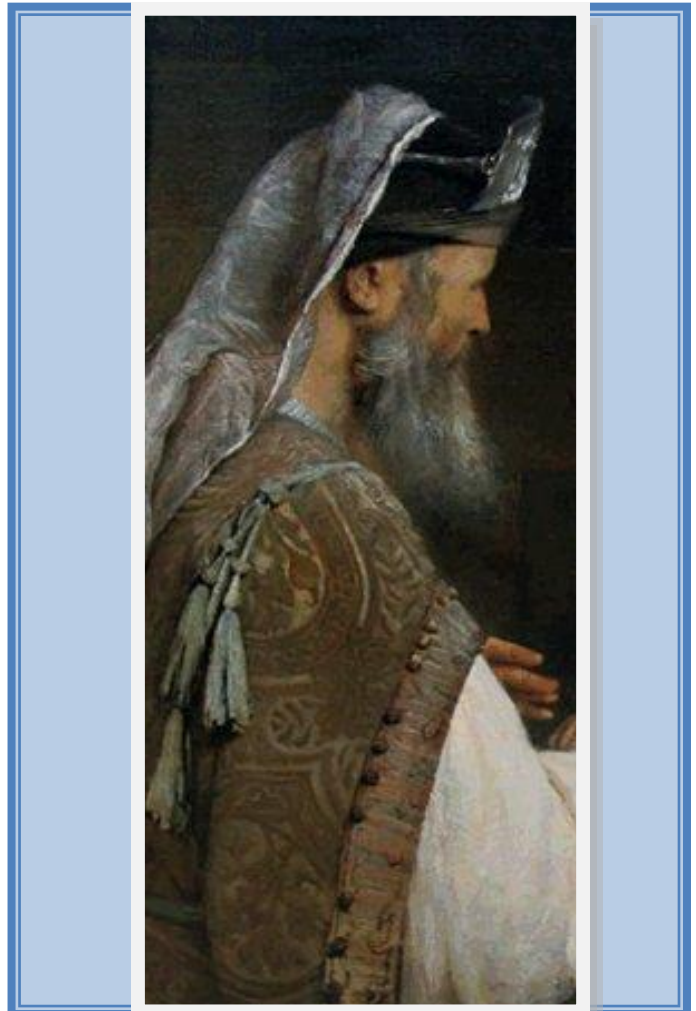
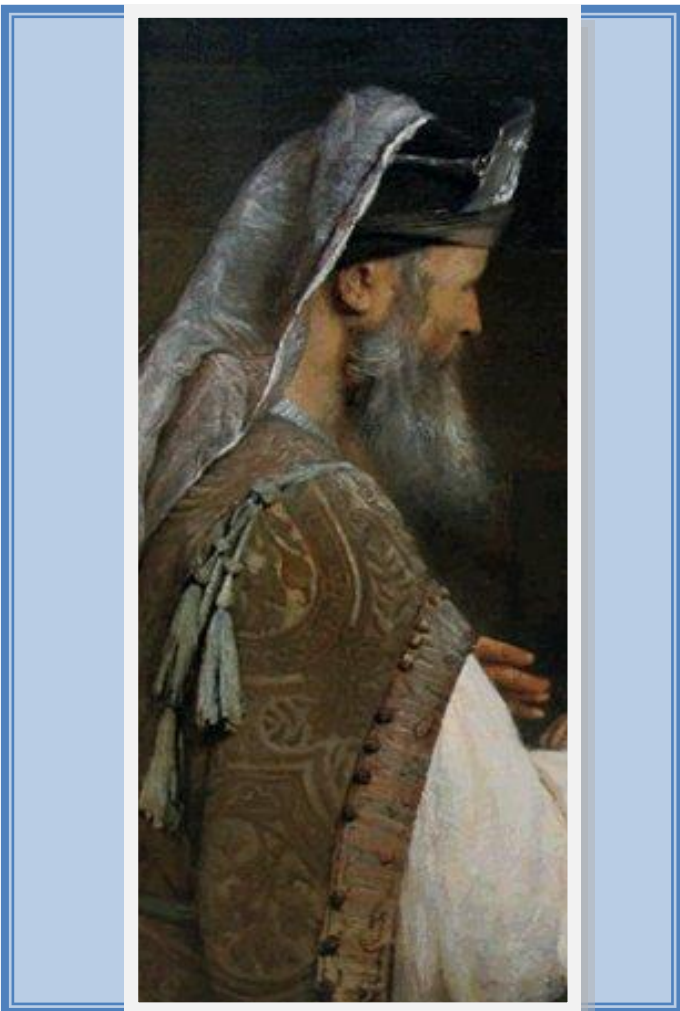
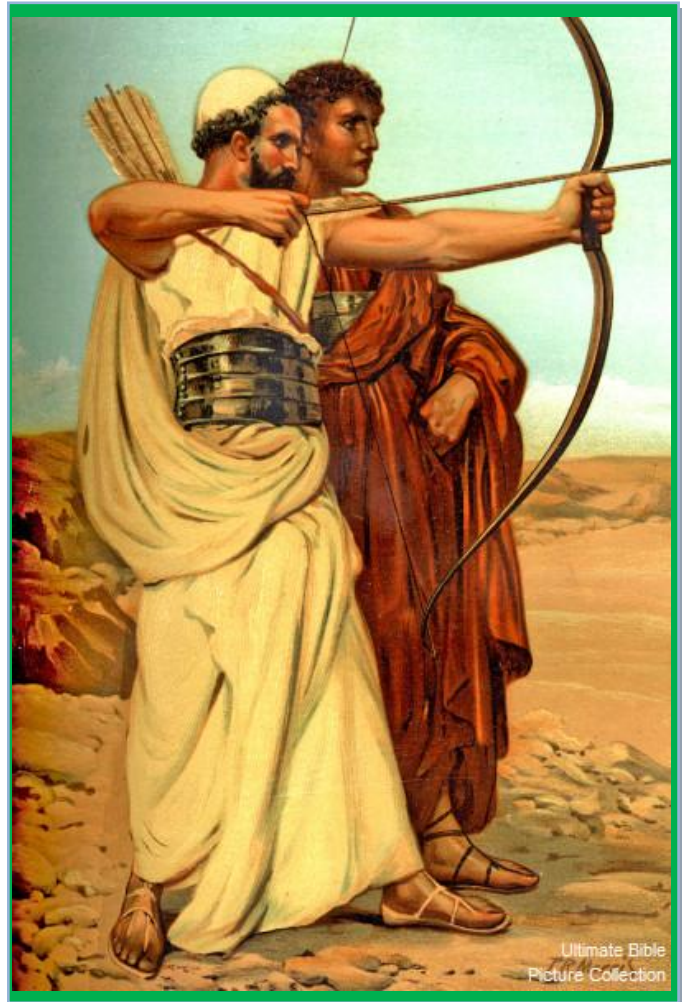

osio b: boffert

Vaahtomuovimiekat eli "bofferit"

Tarvittava materiaali miekkaan:

PVC-putkea 100cm, vaahtomuovia, ilmastointiteippiä

Työkalut: Käsisaaha (mikäli putki on liian pitkä), Puukko/Sakset

Leikkaa PVC-putkesta sopivanmittainen pätkä.

Leikkaa vaahtomuovista sopivan mittainen pala ”terää” varten ja toinen käsisijan päähän. Muista jättää käsisijalle tilaa, joten terän tulee olla lyhyempi kuin itse koko putki.

Kierrä vaahtomuovi pvc-putken ympärille ja teippaa kiinni niin hyvin että vaahtomuovia ei enää näy teipin alta.

Teippaa myös käsisijan päähän pala vaahtomuovia.

Valmis!

Osio B: Kunkukaaos – ulkona leikittävä leikki

Tässä ovat ohjeet leikin vetäjälle. Niiden jälkeen seuraa ohjeet jotka selität leiriläisille. Vetäjän kannattaa perehtyä ohjeisiin ajoissa mikäli leikki ei ole ennalta tuttu!

Leikissä on kolme joukkuetta jotka edustavat Israelin kuninkaita armeijoihin: Daavidia ja Absalomia sekä kapinallisia joita johti Seba, Bikrin poika. Leiriläiset jaetaan tasan joukkueisiin. Todellisuudessa Daavid voitti kyseisen taistelun mutta leikin päämääränä on että kaikilla olisi kivaa. Leikin vetäjällä on siis oltava pelisilmää seurata tilannetta ja tarpeen mukaan auttaa alakynnessä olevia joukkueita, tämä siis jos apukortit ovat käytössä.

Jaa leiriläiset joukkueisiin parhaaksi näkemälläsi tavalla. Pyri kuitenkin tasapuolisuuteen jotta leikki kestäisi riittävän kauan. Leikissä tarvitaan esimerkiksi jonkin verran nopeutta joten jos mahdollista älä laita kaikkia nopeajalkaisia samaan joukkueeseen.

Anna joukkueille tunnisteet siitä joukkueesta johon he kuuluvat. Hihanauha on hyvä tähän, sillä sen näkevät kaikki ja se on nopea ottaa pois. Lisäksi joukkueella on yksi kenraalinsymboli jonka tulee olla samanlainen kaikille / selkeästi tunnistettavissa mutta piilotettavissa oleva. Leikin ohjeiden jälkeen löydät materiaalin kenraalintunnuksiin ja apukortteihin, mikäli et käytä apukortteja, voi kenraalintunnuksena toimia vaikka tennispallo.

Joukkue valitsee keskenään joukostaan kenraalin, mikäli tämä ei onnistu sulassa sovussa, vetäjä valitsee tämän joukkueen puolesta.

Joukkueet aloittavat eri pisteistä pihalla, etäisyyttä on hyvä olla riittävästi mutta leikkialue on myös hyvä rajata tarkasti. Kun leikin vetäjä viheltää pilliin, alkaa leikki. Sopiva leikkiaika on noin tunti.

Leikki etenee niin että pilliin vihellettyä joukkueet saavat lähteä liikkeelle ”sotimaan” toisia joukkoja vastaan ja näin levittämään kuninkaansa kannatusta israelilaisten keskuuteen.

Kun kahden eri joukkueen leikkijää kohtaavat, pelaavat he kivi-sakset-paperi-mittelön jonka jälkeen voittanut leikkijä taluttaa hävinneen leikin vetäjän/tuomarin luo joka antaa hävinneelle leikkijälle voittaneen leikkijän joukkueen värisen nauhan. Näin toisista joukkueista pikkuhiljaa vähenevät leikkijät, kun toinen joukkue kasvaa.

Mikäli leikkijä kohtaa toisen joukkueen kenraalin, paljastaa kenraali tunnuksensa ja voittaa mittelön heti. Sitten kenraali vie hävinneen leikkijän tuomarin luo joukkueenvaihtoa varten.

Jos kenraali kohtaa toisen joukkueen kenraalin ottavat he kuitenkin kivi-sakset-paperi-mittelön normaalisti, jonka jälkeen hävinnyt leikkijä tuodaan taas tuomarin eteen. Tässä kuitenkin on se poikkeus että kenraalin tunnus ei siirry toiselle joukkueelle hävinneen leikkijän mukana vaan jää leikin vetäjälle. Leikin vetäjä voi tämän jälkeen mielivaltaisesti käydä antamassa kenraalin tunnuksen jollekin sen joukkueen jäsenelle, jolla merkki oli aieminkin.

Ensikertalaisten kanssa leikkiä on hyvä pelata pelkän kenraalitunnuksen kanssa. Mutta kun leikki on opittu tarpeeksi hyvin, voi leikinvetäjä monipuolistaakseen, pitkittääkseen ja luodakseen jännitystä peliin antaa joukkueille apuja. Nämä ovat erinäisiä kortteja joissa on kyseistä apua kuvaava symboli, sekä selostus siitä kuinka juuri se kortti auttaa pelaajaa.

Muista käydä leikkiin osallistujien kanssa huolellisesti eri avut läpi ennen leikin aloittamista.

Kukin leikkijä saa kantaa mukanaan vain yhtä apu-korttia, mikäli saat kiinni jonkun huijaamisesta, keksi sopiva rangaistus joukkueelle. Joukkueen kenraali ei saa kantaa yhtään apu-korttia. Apu-kortit ovat kertakäyttöisiä ja näitä ovat seuraavat: Miekka-kortti, kilpi-kortti, sotavaunu-kortti, linnoituskortti ja muurinmurtaja kortti. Jos korttia on käytetty mittelössä, leikinvetäjä ottaa sen talteen itselleen.

Miekka-kortti: Miekka-kortin vaikutus on sama kuin kenraalitunnuksen, leikkijä voi siis kyseisen kortin kanssa voittaa heti yhden vastapuolen leikkijän, tai käydä kivi-sakset-paperi taistoon toisen joukkueen kenraalin kanssa. Poikkeuksena ovat kilpi ja sotavaunu-kortit.

Kilpi-kortti: Kilpi-kortti suojaa leikkijää vastustajan miekka-kortilta. Mikäli leikkijä jolla on miekka-kortti käy sen turvin vastapuolen leikkijän kimppuun, voi tämä pelata kilpikorttinsa jolloin hän saa vielä käydä kivi-sakset-paperi-mittelön, eikä siirry suoraan vastustajan puolelle. Kilpi-kortti ei suojaa leikkijää kenraalin tunnukselta, eikä sotavaunulta.

Sotavaunu-kortti on harvinainen hyökkäyskortti jonka haltija voittaa heti seuraavien korttien haltijat: miekka-kortti, kilpi-kortti, muurinmurtaja-kortti ja kenraalin tunnus. Sotavaunu-kortti ei toimi linnoituskortin haltijaa vastaan, vaan he käyvät kivi-sakset-paperi-mittelön normaalisti.

Linnoitus-kortin haltija on turvassa sotavaunulta ja käy normaalin kamppailun sotavaunukortin haltijaa vastaan. Muita leikkijöitä vastaan hänellä ei ole etuja.

Muurinmurtaja-kortin haltija voittaa heti linnoituskortin haltijan, muita vastaan hän käy normaalisti kivi-sakset-paperi mittelön.

Leikki päättyy kun on jäljellä enää vain yhtä joukkuetta.

Ohjeet leikkiin osallistuville:

Teidät jaetaan tasan kolmeen joukkueeseen. Joukkueet ovat Daavidin joukot (sininen), Absalomin joukot (punainen) ja Kapinalliset (vihreä). Nämä edustavat keskenään sotivia kuninkaita!

Teille annetaan hihanauhat sen joukkueen mukaan mihin kuulutte: sininen, punainen tai vihreä.

Sen jälkeen valitsette keskuudestanne kenraalin ja kerrotte minulle (leikin vetäjälle). Annan teille kenraalin symbolin jota kenraali kantaa mukanaan piilossa.

Mikäli valinta ei onnistu sulassa sovussa, minä (leikin vetäjä) valitsen sen.

Jokainen joukkue aloittaa omasta tukikohdastaan: esimerkiksi Päärakennus, Sauna tai Päämaja. Leikkialue on rajattu niin että päärakennuksen toiselle puolelle ei ole asiaa, eikä myöskään päämajan ohi, eikä saunan taakse.

Kun minä (leikinvetäjä) vihellän pilliin, lähtee leikki käyntiin ja joukkueet saavat lähteä liikkeelle.

Kun kohtaat toisessa joukkueessa olevan leikkikaverin, pelaatte kivi-sakset-paperi mittelön. (Tarvittaessa selosta mitä se on). Se kumpi voittaa, tuo hävinneen leikkikaverinsa tänne ja minä (leikin vetäjä) annan sille hävinneelle leikkijälle samanvärisen hihanauhan kuin voittaneella leikkijällä. Tällä tavoin kuninkaalliset joukot kasvavat kun toisen kuninkaan joukot hupenevat!

Jos kohtaat toisen joukkueen kenraalin, paljastaa tämä kenraali oman kenraalin tunnuksensa ja voittaa kivi-sakset-paperi mittelön heti. Sitten kenraali vie hävinneen leikkijän tuomarin luo joukkueenvaihtoa varten. Aivan kuten normaalistikin.

Jos kenraali kohtaa toisen joukkueen kenraalin, he ottavat kuitenkin kivi-sakset-paperi mittelön normaalisti. Hävinnyt kenraali tuodaan taas tuomarin eteen, joukkueen vaihtoa varten.

Tässä kuitenkin on se poikkeus että kenraalin tunnus ei siirry toiselle joukkueelle hävinneen leikkijän mukana vaan se jää minulle (leikin vetäjälle.) Minä voin tämän jälkeen käydä antamassa kenraalin tunnuksen jollekin sen joukkueen jäsenelle, jolla merkki oli aieminkin.

Leikki päättyy kun jäljellä on enää vain yhtä joukkuetta.

Varmista että kaikki ovat ymmärtäneet leikin.

Kenraalin tunnus

Voitat heti kaikki paitsi:

- Kenraalin
- Miekka-kortin
- Sotav aunu-kortin

Häviät heti:

- Sotav aunu-kortille

Kenraalin tunnus

Voitat heti kaikki paitsi:

- Kenraalin
- Miekka-kortin
- Sotav aunu-kortin

Häviät heti:

- Sotav aunu-kortille

Kenraalin tunnus

Voitat heti kaikki paitsi:

- Kenraalin
- Miekka-kortin
- Sotav aunu-kortin

Häviät heti:

- Sotav aunu-kortille

Miekka-kortti

Voitat heti kaikki paitsi:

- Kenraalin
- Miekka-kortin
- Sotav aunu-kortin
- Kenraalin tunnuksen
- Kilpi-kortin

Häviät heti:

- Sotav aunu-kortille

Miekka-kortti

Voitat heti kaikki paitsi:

- Kenraalin
- Miekka-kortin
- Sotav aunu-kortin
- Kenraalin tunnuksen
- Kilpi-kortin

Häviät heti:

- Sotav aunu-kortille

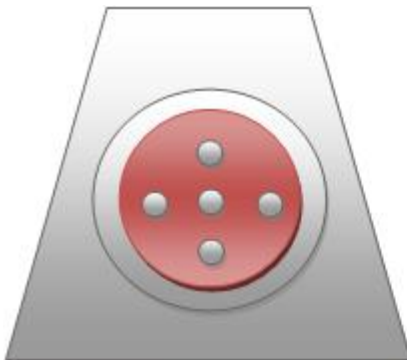
Miekka-kortti

Voitat heti kaikki paitsi:

- Kenraalin
- Miekka-kortin
- Sotav aunu-kortin
- Kenraalin tunnuksen
- Kilpi-kortin

Häviät heti:

- Sotav aunu-kortille

Kilpi-kortti

Et häviä heti miekka-kortille, vaan saat puolustautua käymällä kivisakset-paperi kamppailun normaalisti.

Häviät heti:

- Kenraalille
- Sotavaunu-kortille

Kilpi-kortti

Et häviä heti miekka-kortille, vaan saat puolustautua käymällä kivisakset-paperi kamppailun normaalisti.

Häviät heti:

- Kenraalille
- Sotavaunu-kortille

Kilpi-kortti

Et häviä heti miekka-kortille, vaan saat puolustautua käymällä kivisakset-paperi kamppailun normaalisti.

Häviät heti:

- Kenraalille
- Sotavaunu-kortille

Sotavaunu-kortti

Voitat heti kaikki paitsi:

- Linnoitus-kortin

Sotavaunu-kortti

Voitat heti kaikki paitsi:

- Linnoitus-kortin

Sotavaunu-kortti

Voitat heti kaikki paitsi:

- Linnoitus-kortin

Linnoitus-kortti

Et häviä heti sotavänu-kortille, vaan saat puolustautua käymällä kivi-sakset-paperi kamppailun normaalisti.

Häviät heti:

-Muurinmurtaja-kortille

Linnoitus-kortti

Et häviä heti sotavänu-kortille, vaan saat puolustautua käymällä kivi-sakset-paperi kamppailun normaalisti.

Häviät heti:

-Muurinmurtaja-kortille

Linnoitus-kortti

Et häviä heti sotavänu-kortille, vaan saat puolustautua käymällä kivi-sakset-paperi kamppailun normaalisti.

Häviät heti:

-Muurinmurtaja-kortille

Muurinmurtaja-kortti

Voitat heti:

-Linnoitus-kortin

Häviät heti:

-Kenraalille

-Miekka-kortille

-Sotavänu-kortille

Muurinmurtaja-kortti

Voitat heti:

-Linnoitus-kortin

Häviät heti:

-Kenraalille

-Miekka-kortille

-Sotavänu-kortille

Muurinmurtaja-kortti

Voitat heti:

-Linnoitus-kortin

Häviät heti:

-Kenraalille

-Miekka-kortille

-Sotavänu-kortille

Lähteet

http://civilization.wikia.com/wiki/Battering_ram_%28Civ5%29

<http://openclipart.org/detail/11449/rpg-map-symbols:-fort-by-nicubunu>

http://civilization.wikia.com/wiki/War_chariot_%28Civ5%29

<http://openclipart.org/detail/157441/metal-sword-icon-by-qubodup>

<http://www.wikihow.com/Make-a-Boffer-%28Foam-Sword%29>

<http://slinging.org/index.php?page=making-a-simple-sling-an-illustrated-guide>

<http://www.etsy.com/listing/88113815/handmade-leather-pouch-shepherd-sling>

<http://www.archaeological-center.com/en/auctions/47-308>

<http://www.thurau-harps.com/>

<http://catholic-community.org.uk/theSite/2011/11/30/the-last-supper-what-happened/>

http://www.123rf.com/photo_15310513_vintage-wooden-door-isolated-on-white-background.html

<http://www.empowernetwork.com/carrington/blog/funny-online-dating-stories-2-the-slovakian-guy/goliath-funny-online-dating-date-stories-story/>

http://bibleencyclopedia.com/pictures/1_Samuel_18_Jonathan_and_David.htm

<http://haunty.hubpages.com/hub/A-Visual-History-of-Ancient-Egyptian-and-Mesopotamian-Swords-and-Blades>

<http://newtheologicalmovement.blogspot.fi/2012/01/did-jesus-misquote-1-samuel-21.html>

<http://thelosttreasurechest.wordpress.com/2011/05/05/historical-warrior-illustration-series-part-ix/philistine-warrior-1000-bc/>

<http://youthmaster.blogspot.fi/2010/06/leadership-fail-1-king-saul.html>

<http://silvermountain.mikeramm.com/2007/08/>

<http://anadder.com/king-david-in-just-9-verses>

<https://plus.google.com/115039148894138475140#115039148894138475140/posts>

<http://www.smartsettle.com/store/smartsettle-materials/>

LIITE2: leirikirje

Paimen, sotilas, kuningas seikkailuleiri

Oletko valmis lähtemään seikkailulle muinaiseen Israeliin? Tällä leirillä tullaan tutuiksi Kuningas Daavidin ja hänen tarinansa kanssa. Tie pienestä paimenpojasta aikansa mahtimieheksi ja kuninkaaksi ei ollut mikään pikkujuttu.

Leirillä luvassa mm. liikkumista, lingolla ammuskelua, makkaranpaistoa, rastiratailua, saunomista ja joko uskallat jättää toukokuussa talviturkkisi?

Leiri alkaa pe 17.5. kello 18.00.

Leiri päättyy su19.5. kello 15.00

Pakkaa leirikassiin mukaan

★ lakanat (aluslakana, tyynyliina ja pussilakana) ★ tai makuupussi, aluslakana ja tyynyliina. Nämä kannattaa pakata laukkuun päällimmäiseksi. Unohtuneista lakanoista joudumme perimään 1€ pesumaksun ★ pyyheliina ja peseytymisvälineet ★ hammasharja ja yöpymisvälineet ★ vaihtovaatteet ★ ulkoiluun sopivat lämpimät vaatteet ja jalkineet ★ omat henkilökohtaiset tavarat ★ kioskirahaa enintään 3€ ★ leirikortti täytettynä ★ leirimaksu 25 € Hollolan seurakuntaan kuulumattomilta perimme 37,50€

Käännä!

Tervetuloa mukaan!

Vanhemmille:

Leirin suunnittelusta ja toteutuksesta on päävastuussa yhdessä Hollolan seurakunnan työntekijöiden kanssa kirkon nuorisotyönohjaaja-opiskelija Teemu Kuivalainen Diakonia-ammattikorkeakoulusta.

Leiri on osa opintoihin kuuluvaa opinnäytetyötä. Tuomalla lapsesi leirille annat luvan käyttää lapsestasi havainnoimalla kerättyjä tietoja opinnäytetyön tarkoituksiin. Julkaistavia tietoja ovat esimerkiksi lasten mielipiteet ja reaktiot leirillä tehtäviin asioihin.

Mikäli lapsestasi julkaistaan opinnäytetyössä minkäänlaista tietoa, ovat tiedot nimettömiä.

Valmis opinnäytetyö jää opiskelijalle, Diakonia-ammattikorkeakoululle ja Hollolan seurakunnalle. Lisäksi opinnäytetyö julkaistaan virtuaalisessa Theseus-opinnäytetyötietokannassa joka on julkinen.

Halutessanne voitte kysyä opinnäytetyöstä lisää.

Iloisin kevätterveisin

Teemu Kuivalainen

teemu.kuivalainen@student.diak.fi

Päivi Sivonen ja Jyrki Petsalo

paivi.sivonen@evl.fi p. 044 5246190

Lähteet

<http://www.uskon.fi/html/paimv1.html>

<http://kirjasto.poytya.fi/satuvisa10.html>

<http://papunet.net/taxonomy/term/691>